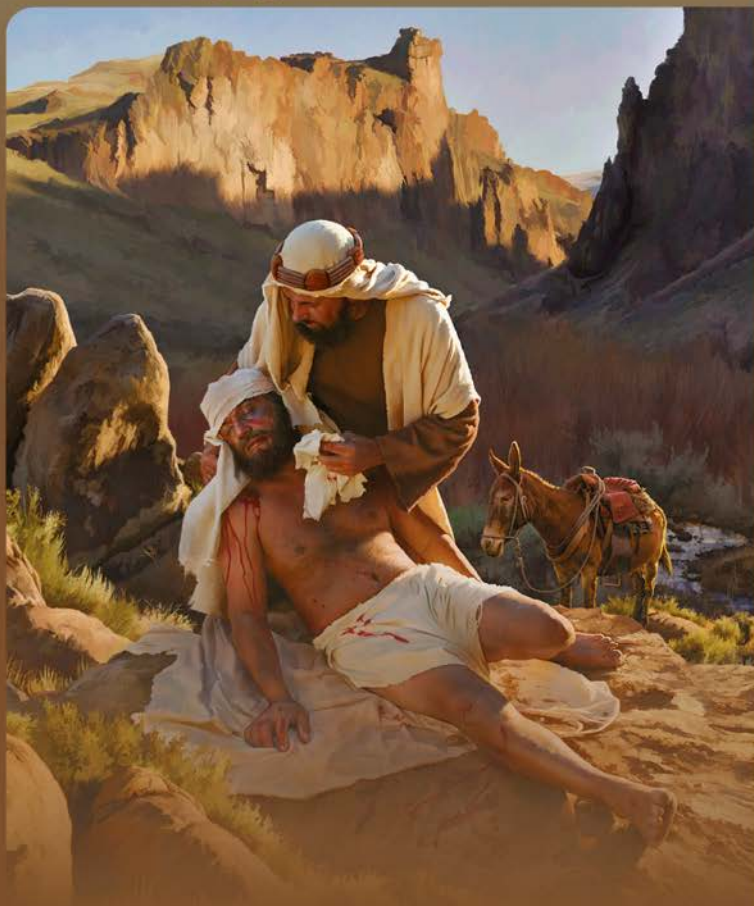

Täiskasvanute
hingamispäevakooli õppetükid
juuli • august • september 2019

„MU VÄHEMAD VENNAD“:

abivajajate teenimine

Originaali pealkiri:

“The Least of These ...” Ministering to Those In Need.

Jonathan Duffy

© Seitsmenda Päeva Adventistide Peakonverents. Kõik õigused kaitstud.

Ühtki osa Täiskasvanute hingamispäevakooli õppetükist ei või üksikisik ega üksus toimetada, ümber teha, muuta, kohendada, tõlkida, paljundada või kirjastada ilma SPA Peakonverentsi eelneva kirjaliku loata. SPA PK volitab divisjonide ametnikke korraldama Täiskasvanute hingamispäevakooli õppetükkide tõlkimist vastavate juhtnööride kohaselt. Tõlgete ja nende publikatsioonide autoriõigus jääb Peakonverentsile. „Seitsmenda päeva adventistid“ ja „adventistid“ ning leegiga logo on SPA PK registreeritud kaubamärgid ja neid ei või kasutada ilma Peakonverentsi eelneva loata.

Täiskasvanute hingamispäevakooli õppetükid valmistab ette Seitsmenda Päeva Adventistide Peakonverentsi alluvuses olev täiskasvanute hingamispäevakooli õppetükkide osakond. Õppetükkide ettevalmistamist suunab otseselt hingamispäevakooli väljaannete nõukogu, mis on hingamispäevakooli õppetükkide kirjastaja – Peakonverentsi Administratiivkomitee (ADCOM) – alakomitee. Trükitud õppetükid kajastavad ülemaailmse hindamiskomitee poolset osa ja hingamispäevakooli kirjastusnõukogu heakskiitu ega esinda seega ainuliselt või tingimata autori(te) kavatsust.

Tõlge: AKEL 2019

Tõlkija: Mall Kaaver

Toimetaja: Ly Kaasik

Küljendus: Kaile Tuvi

Kaaned: Justinen Creative Group

Trükitud Euroopa Liidus

Mu vähemad vennad...

Seitsmenda päeva adventiste kutsutakse kuulutama kogu maailmale „igavest evangeeliumi“ (Ilm 14:6). Seda tehes kuuletume lihtsalt Jeesuse sõnadele, et me teeksime inimesi jüngeriks, ristiksime neid ja õpetaksime „neid pidama kõike, mida mina [Jeesus] olen teil käskinud“ (Mt 28:20). Tema käskude hulgas oli vigastatute, rõhutute, vaeste, näljaste ja vangistatute teenimine.

Lõpuks andis just Jeesus – olles jutustanud tähendamissõna halastajast samaarlasest (Lk 10:30–36) – oma kuulajatele käsu: „Siis mine ja tee sina nõndasamuti!“ (Lk 10:37). Just Jeesus rääkis – kirjeldades aega, mil Ta kõik Tema ees olevad rahvad eraldab, „otsekui karjane eraldab lamabad sikkudest“ (Mt 25:32) – sellest, kuivõrd oluline on tegelikult aidata näljast, haiget, alastiolijat ja vangistatut. „Tõesti, ma ütlen teile, mida te iganes olete teinud kellele tahes mu kõige pisematest vendadest, seda te olete teinud mulle“ (Mt 25:40).

Teisisõnu, kõrvu suurte tõdede kuulutamisega päästmisest, pühamust, surnute olukorrast ja Jumala käsu igikestvusest tuleb meil teenida kaasinimeste vajadusi. Mis oleks veel parem viis inimesteni jõudmiseks kui tegutseda nende heaks? Ellen G. White on kirjutanud tähelepanuväärsed sõnad: „Üksnes Kristuse meetod tagab inimesteni jõudmises tõelise edu. Päästja seltsis inimestega nagu see, kes soovib neile head. Ta osutas nende vastu kaastunnet, teenis nende vajadusi ja võitis nende usalduse. Siis käskis Ta: „Järgne mulle!“ – *Tervise teenistuses*, lk 143.

Ühe kirjutise kohaselt on Pühakirjas 2103 salmi, mis väljendavad Jumala erilist hoolt vaeste ja rõhutute eest. Paljude muude usu, õpetuse ja kristliku elu tahkudega võrreldes on abivajajate teenimisele viitav osa tugevas ülekaalus. Peame tõsimeelselt tegutsema selle heaks, et kergendada enda ümber olevat valu ja kannatusi. See ei tähenda, et me ei peaks enam evangeeliumi levitama; vastupidi, nii saame kuulutamiseks võimsa meetodi.

Muidugi on hea aidata kaasinimesi lihtsalt aitamise pärast. Me peame tegema, „mis on õige“ (Mi 6:8) lihtsalt sellepärast, et õige ja hea on „teha õigust“. Aga veel parem oleks ju, kui õigust tehes – aidates kaasinimesi nende kohestes ja ajalikes vajadustes – suunaksime kaasinimeste pilgu

ka „selle lootuse põhjusele, mis teis on“ (1Pt 3:15, NKJV), milleks on Kristuses olev igavese elu töötus!

Jeesus parandas haigusi, andis pimedale nägemise tagasi, tervendas pidalitõbised, äratas surnuidki üles. Kuid kõik need, kelle heaks Ta tegutses, surid varem või hiljem siiski. Niisiis, selle hea ja kohese kõrval, mida Ta neile andis, tegi Ta midagi veel rohkemat. Jah, Ta teenis vigaseid, kuid siis palus Ta neid: *järgnege mulle*. Ja just sellepärast tuleb ka meil teenida vigaseid ning neid siis paluda: *järgnege Talle*.

Pole kahtlustki, et selles maailmas õiguse ja headuse poole püüeldes harjutame end Jumala riigi jaoks (vaata Lk 4:18, 19) viisil, mis on vähemalt sama ustav, pädev ja tõhus kui jutlustamine. Kui kanname hoolt vaeste ja rõhutute eest, toome päriselt au Jumalale ja kummardame Teda (vaata Js 58:6–10). Ent siis, kui lööme käega vigaste, kannatajate ja masendunute teenimisele, esindame Teda valesti (vaata Öp 14:31).

Käesoleval veerandaastal vaatame, mida kõike ütleb Jumala Sõna kohustuse kohta teenida meie ümber olevate inimeste vajadusi.

„Muidu olete saanud, muidu andke!“ (Mt 10:8). See ütleb kõik.

Jonathan Duffy on teeninud ADRA Internationali esimehena alates 2012. aastast. Enne ADRA Austraaliaga liitumist 2008. aastal teenis Duffy adventistide terviseosakonna juhina Vaikse ookeani Lõunaosa Divisjonis, kust ta sai laiapõhjalise kogemuse tervise edendamise ja rahvatervise arendamise valdkonnas.

Jumal lõi...

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: 1Ms 1., 2. ja 3. ptk; Ap 17:28; Ps 148; Ps 24:1, 1Ms 4:1–9; Mt 22:37–39; Ilm 14:7.

Juhtsalm: „Kes rõhub viletsat, teotab tema Loojat, aga kes halastab vaese peale, austab Loojat“ (Õp 14:31).

Oled sa kunagi midagi loonud – võib-olla meisterdanud mõne eseme, valmistanud toidu või teinud muud loovat tööd – ja andnud selle inimesele, kes sinu töö katki tegi või kõrvale lükkas? Kui jah, siis oled pisut aimu saanud sellest, mida koges Jumal, kes tegi selle maailma ja andis inimestele elu ning nägi siis, et patt tegi Tema loodu katki.

Piibel ütleb, et see maailm loodi hoolikalt ja loodi „väga hästi“. Moosese esimese raamatu 1. ja 2. peatükist nähtub, mida Jumal oma loomingu suhtes tundis. Selles kontekstis tuleb meil lugeda 1Ms 3. peatüki patulangemise lugu ja Jumala suurt murelikkust siis, kui Ta seisab silmitsi inimestega, keda on loonud.

Väärrib märkimist, et meie maailm on miski, mida Jumal armastab, vaatamata patu, vägivalda, ebaõigluse ja avaliku vastuhaku aastatuhandetele. Ja veel tähelepanuväärsem on see, et kui Jumal käivitas oma plaani maailma lunastamiseks ja uueksloomiseks, andis Ta meile, usklikele, oma osa Tema suuremates plaanides. Jah, oleme Tema armust osasaajad; kuid armust, mida oleme saanud, on meile antud teha töö oma Issanda kaastöölisena. See on tõsine, pidulik kohustus!

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 6. juuliks.

See maailm ja kogu siinne elu – meie enda elu ja kõik, mida sellega teeme, iga meie ümber olija elu ja see, kuidas teistega läbi käime, elu üleüldse ja viisid paremini elamiseks – kõige selle alguses on Jumal, „sest tema sees meie elame ja liigume ja oleme“ (Ap 17:28).

Siit algab ka Piibli jutustus: „Alguses lõi Jumal taeva ja maa“ (1Ms 1:1). Tõsiasi, et *Tema ütles* ja see hakkas olema, osutab võimsusele ja protsessile, mida me ei suuda isegi ette kujutada.

Ometi ei loonud Jumal kuskilt eemalt; Ta oli loomisega väga lähedalt seotud, eriti esimese inimese loomisega (vaata 1Ms 2:7).

Loe esimeste inimeste loomise lugu 1Ms 1:26–31. Mida olulist see kirjapanek meile Jumalast räägib? Mida olulist see meile inimesest räägib?

Sageli öeldakse, et looduses veedetud ajal võime Jumala kohta palju õppida – Tema loomingut vaadeldes näha vilksatusi Looja enda iseloomust. Kuid ka siis saame vilksamisi pilku heita sellele, kuidas Jumal maailma lõi, kui vaatame läbi oma arusaama Jumalast. Näiteks, kuna Jumal on korra Jumal, on ju ootuspärane, et leiame korra Tema loomingus. Või kuna me usume, et Jumal on loominguline Jumal, pole meie jaoks üllatav, kui leiame uskumatuid loomingulisi näiteid maailmas, mille Ta tegi.

Samamoodi usume, et Jumal on suhete Jumal, ja seepärast leiame, et suhetel on põhiosa selles, kuidas Jumal maailma kokku liitis. Ta lõi maailma iga osa seotuks muu looduga. Ta lõi loomad kooskõlastatud seosesse. Ta lõi inimesed seotuks Temaga, üksteisega ja kogu muu looduga.

Kuigi meie arusaamine Jumalast on mitmeti piiratud, peaks see, mida Tema iseloomu kohta näeme, panema meid järele mõtlema, milline võiks maailma olla.

Millist abi maailmast arusaamiseks pakub sulle maailma nägemine Jumala iseloomu peegeldusena, ehkki patu rüüste on väga ilmne?

Kerge on tunda koduigatsust Eedeni järele. Põgusas kirjelduses aiast, mille Jumal Aadamale ja Eevale koduks lõi, on midagi, mis tekitab meie südames igatsust. Me ei pruugi aru saada, kuidas selline maailm toimib, ent tunneme, et tahame seda kogeda.

Näib, et rahulduse ja täielikkuse tunnet tundis ka Jumal: „Ja Jumal vaatas kõike, mis ta oli teinud, ja vaata, see oli väga hea” (1Ms 1:31). Jumal valmistas midagi, mis oli ühtaegu ilus ja funktsionaalne. See oli peen disain nii vormilt kui ka otstarbekuselt. See oli täis nii elu ja värvi kui ka kõike seda, mis oli vajalik elu õilmitsemiseks. Pole ime, kui Jumal pidas pausi, et endamisi mõtlikult öelda: kõik, mis Ta tegi, oli hea.

Loe 1Ms 1. ptk. Mida tähendab sinu arvates korduv nentimine, et „Jumal nägi, et... oli hea”? Vaata 1Ms 1:4, 10, 12, 18, 25 ja 31.

Kuigi kogu Piibel on kirjutatud pärast pattulangemist, on see täis looduse üle rõõmustamist, nagu näiteks Iobi raamatu peatükid 38–41 ja Ps 148. Ja meil tuleb meeles pidada, et need hõisked ei ole kirjutatud mitte tagasivaatena sellele, kuidas maailm oli siis, kui see algselt loodi, enne pattulangemist; need on kirjutatud olevikus, ollakse rõõmsad headuse üle, mida meie maailmas endiselt esineb.

Jeesuski tõi loodusest näiteid Jumala headuse ja hoolitsuse kohta (vaata näiteks Mt 6:26, 28–30), mis toetab ühtaegu meie usaldust Jumalasse ja meid ümbritsevate lihtsate imetlemisväärsate kingituste mõistmist. Kui avame silmad ja vaatame loomise imesid, näeme, et oleme tõepoolest oma Looja imepärase andide vastuvõtjad. Peaksime katsumustegi keskel vastama lugupidamise, tänu ja alandliku alistumisega Andide andjale.

Seitsmenda päeva adventistidena, kes peavad kalliks loomist ja ootavad saabuvat Jumala riiki, peaksime mõistma, et ilu, rõõm ja headus, mida selles maailmas näeme ja kogeme, on vilksatused sellest, milline meie maailm kord oli ja milline see kord jälle olema saab.

Mida sa looduses kogetavatest Looja imedest eriliselt hindad? Kuidas saad oma igapäevases elus Issandat looduse imede kaudu paremini tunda?

Teisipäev, 2. juuli

Maa haldajad

Piiblis kirjutatu kohaselt olid Eedeni aed ja vastloodud maakera rikkalikud kohad; elu oli loodud seal õilmitsema ja olema inimestele meelepärane.

Kuid Jumal andis esimesele mehele ja naisele ning kõigile teistele, kes pärast neid tulid, täita oma osa Tema loomistöös. Ilmneb kiiresti – ja mitte ainult Tema loomismetodist – et Aadmal ja Eeval oli selles uues maailmas eriline seisus.

Aadama esimeseks tööks sai panna nimed loomadele ja lindudele (vaata 1Ms 2:19). Seejärel anti talle teine osa, mida Jumal nimetas õnnistuseks: „Ja Jumal õnnistas neid, ja Jumal ütles neile: „Olge viljakad ja teid saagu palju, täitke maa ja alistage see enestele; ja valitsege kalade üle meres, lindude üle taevas all ja kõigi loomade üle, kes maa peal liiguvad!”“ (1Ms 1:28).

Loe ja võrdle 1Ms 1:28 ja 2:15. Kuidas iseloomustaksid paari lausega inimesele antud tööd?

Liiga sageli on 1Ms 1:28 kristlikus ajaloos kasutatud justkui loa loodust oma huvides ära kasutada, lausa hävitamiseni välja. Jah, on selge, et maailm loodi inimesele eluks, kasuks ja naudinguks. Kuid inimene on kohustatud 1Ms 2:15 sõnade kohaselt seda „harima ja hoidma“.

Haldamisest rääkides mõtleme sageli kõigepealt rahale, kuid Piibli korralduse kohane maa haldamine oli eeskätt hoole kandmine selle eest, mida Jumal oli loonud ja inimeste kätte usaldanud. Adamale ja Eevale antud korraldus nägi ette sedagi, et nad jagaksid maad oma lastega ja tulevaste sugupõlvedega. Algne plaan maailma suhtes sedastas, et loodud maailm on jätkuvalt elu, headuse ja ilu allikas kõikide inimeste jaoks, ning Aadama ja Eeva osa selle eest hoolitsemisel oli suur.

Maa on endiselt Issanda oma (vaata Ps 24:1) ja ikka veel nimetatakse meid kõige selle haldajaks, mida Jumal on meile andnud. Ehk saame siitki järeldada, et pattulangenud maailmas on meie majapidaja-vastutus veel suurem.

Mida tähendab sinu jaoks tänapäeval, pattulangenud maailmas, olla maa haldaja? Kuidas peaks selle kohustuse tajumine mõjutama meie igapäevast elu?

Kõlbelise vabaduse andis Jumal maa peal ainult Aadamale ja Eevale, mitte kellelegi teisele. Nemad olid kõlbelised olevused sedamoodi, kuidas taimed, loomad ja puud iial olla ei saa. Jumal hindas kõlbelist vabadust niivõrd, et Ta lubas oma inimestele võimaluse mittekuuletumiseks. Seda tehes seadis Ta suurema eesmärgi nimel ohtu kõik, mida oli loonud; suuremaks eesmärgiks olid armastusel ja vabal tahtel põhinevad suhted Tema oma inimestega.

Oli aga lammutaja (oli ju kõlbeline vabadus olemas ka inglitel), keegi, kes tahtis Jumala loodud hea ja täieliku maailma nurja ajada ning püüdis selle tegemiseks kasutada Jumala eriloomingut – inimesi. Mao kaudu rääkides seadis kurat küsimärgi alla Jumala pakutu täielikkuse ja külluse (vaata 1Ms 3:1–5). Esmane kiusatus pani inimese himustama enamat, kui Jumal neile andnud oli, pani kahtlema Jumala headuses ja toetuma iseendale.

Selle valiku ja järgneva teoga purustati suhted, mida Jumal oli loodu jaoks lahutamatuna kavandanud. Enam ei tundnud Adam ja Eeva rõõmu suhtlemisest Loojaga, nagu nad olid kavandatud (vaata 1Ms 3:8–10). Järsku tajusid need kaks inimest, et nad olid alasti ja häbenesid, ning nende suhe teineteisega muutus peaaegu pöördumatult. Nende suhe kõige muuga maakeral pinguldus ja katkes samuti.

Loe 1Ms 3:16–19. Mida räägivad need salmid meile muutunud suhetest inimeste ja looduse vahel?

Patu reaalsuse tõttu muutus elu Aadama, Eeva ja muu loodu jaoks järsku palju raskemaks. Patu tagajärjed on tegelikud, eriti nende mõju inimkonnale ja meie suhetele. Teatud mõttes oleme kaugenenud Jumalast, oma Loojast. See mõjutab mitmeti ka meie perekonda ning suhted kaasinimestega on sageli katsumusrohked. Me maadleme suhtlemisel looduskeskkonnaga ja maailmaga, milles elame. Patust põhjustatud rikutus vaatab vastu meie elu igast küljest ja kogu maailmast.

Kuid Jumala plaan maailma loomisel polnud niisugune. 1Ms 3. peatüki „needmisedki“ anti koos töotusega, et Jumal valmistab tee selle maailma uueksloomisele ja patu rikutud suhete korda tegemisele. Kuigi meie heitlemine patuga ja selle mõjuga oma elus jätkub, kutsutakse meid üles hoidma silme ees maailma algset headust ning innustatakse elama selle plaani kohaselt, mis Jumalal maailma jaoks oli.

Neljapäev, 4. juuli

Inimsoo võrgustik

Alates ajast, mil patt saabus maailma, jätkus maailma murenemine üsna kiiresti. Kadedusest, väärarvamistest ja vihast sädemeid pilduv vend esimesest vendadepaarist sai mõrvariks. Kui Jumal küsis Kaini tema patu pärast, vastas Kain ilmse iroonia ja õõnsate sõnadega: „Kas ma olen oma venna hoidja?“ (1Ms 4:9) ning Jumala vastusest võib välja lugeda: „Jah, ilma igasuguste tingimusteta, sa oled oma venna hoidja.“

Loe Õp 22:2. Mida annavad mõista need näivalt lihtsad sõnad? Mida räägib see meile suhtlemisest kaasinimestega?

Iga inimene, keda kohtame, on osa Jumala loomingust, loodud Tema näo järgi, ning osa suhetevõrgustikust, mis seob meid kõiki Jumala looduga, ükskõik kui purunenud ja katkine see olla võib. „Me oleme inimkonna kangas kokku pununud. Halb, mis tabab üht osa suurest inimkonnast, saadab ohtu kõik.“ – Ellen G. White, *Tervise teenistuses*, lk 345. Meeldib või mitte, aga kuna oleme niiviisi seotud, siis on Jumal andnud meile vastutuse Tema ja üksteise ees (vaata Mt 22:37–39).

Kogu Piibli jooksul kordub väide, et Jumal on meie Looja. See on näiteks üks põhjus, miks hingamispäeva meeles pidada (vaata 2Ms 20:11) ja miks lõpuajal Jumalat kummardada (vaata Ilm 14:7). Ühtlasi on see üksteise eest hoolitsemise esimene ajend, pidades silmas just ebasoodsamates oludes inimesi.

Oleme üksteisega seotud oma ühtse päritolu poolest, Jumala kätest tulnuina. „Kes rõhub viletsat, teotab tema Loojat, aga kes halastab vaese peale, austab Loojat“ (Õp 14:31). Kas vastav seos saab veel selgem olla?

Jumalal kui meie Loojal on meie suhtes omandiõigus, mis hõlmab kogu meie elu, sealhulgas jumalakummardamist ning hoolekannet ja teenistust kaasinimeste heaks. Ükskõik kui keeruline ja masendav ja ebamugav võib see mõnikord olla – me oleme tõepoolest oma „venna hoidjad“.

Mida sa arvad, miks on kinnitus, et Jumal on Looja, nii korduv teema kogu Piiblis? Miks on see väga tähtis ja kuidas peaks see mõjutama kaasinimeste kohtlemist?

Toetav mõte: Loe Ellen G. White'i raamatust *Patriarhid ja prohvetid* peatükki „Loomine“, lk 44–51.

„Jumal on armastus.“ ... Jumala olemus ja Tema käsk on alati olnud ja saab alati olema armastus. „Kõrge ja üllas, kes igavesti elab“ ja kelle „teed on igavesed“, ei muutu. Tema juures „ei ole muutust ega varjutuste varju“...

Loova väe iga ilming kõneleb lõpmatust, igavesest armastusest. Jumala kõikvõimsus tähendab õnnistuste täiust kõikidele loodud olevustele.“ – Ellen G. White, *Patriarhid ja prohvetid*, lk 33.

„Juhul, kui inimesed Issanda omanduse ustavate majapidajatena teeksid oma osa, ei kisendaks keegi leiva järele, keegi ei taluks viletsust, keegi poleks alasti ja puuduses. Inimeste ustavusetus toob kaasa sellise kannatusterohke olukorra, millesse inimkond on langenud... Jumal on teinud inimesed Tema majapidajaiks ning Tema ei ole vastutav selle pärast, et inimsool on kannatused, häda, alastiolek ja puudus. Issand on rohkelt kõigega varustanud.“ – Ellen G. White, *Welfare Ministry*, lk 16.

Küsimused aruteluks:

1. Vaata hoolega Ellen White'i viimatiloetud väljavõtet. Mida ta ütleb? Kes tema sõnade kohaselt vastutab viimaks selle suure vaesuse pärast, mida näeme? Mida peaks loetu meile rääkima ustavaks majapidajaks olemise tähtsuse kohta?
2. Kuivõrd võimalik on meil ikka veel näha Jumala kätetöö headust, kuigi patust põhjustatud rikutus on väldanud tuhandeid aastaid? Mida saame teha inimestena, kes usuvad Looja-Jumalasse, et aidata kaasinimestel näha Tema loomistöö headust?
3. Kuidas saad sina aru sõnast *majapidaja*? Kas miski selle nädala õppetükis avardas su mõtet selle osas, sest Jumal on meid ju eriliselt kutsunud majapidajaiks?
4. Kuidas muutub meie suhtumine kaasinimestesse ja nende kohtlemine, kui näeme igas kohatud inimeses meeldetuletust, et selle isiku on „Jumal loonud oma näo järgi ja ta on Temale armas“?

Kokkuvõte: Jumal lõi hea ja täieliku maailma ning määras oma näo järgi loodud inimesed Tema loomingut „harima ja hoidma“. Patu tõttu purunesid suhted, mida Jumal algselt meie jaoks kavandas, kuid meil on endiselt täita loomistöö ja kaasinimeste eest hea hoolekandja osa. Selle osa täitmine on üks viis, kuidas austame Jumalat kui meie Loojat.

Tüdruk palvetas inglite pärast

Loo on kirja pannud Andrew McChesney Adventmisjonist.

Pühapäeva hommikul lõppes 9aastase Joanne kodus toit otsa.

Isa oli pere juurest lahkunud pärast seda, kui ema hakkas käima USA-s Oregoni osariigis ühes seitsmenda päeva adventistide kirikus. Isa, kes oli koos perega rännanud Ameerika Ühendriikidesse Lõuna-Koreast, ütles selgelt, et ta ei hakka neid aitama.

„Juhul kui valid Jumala, hakaku Jumal teid toitma,“ ütles ta. „Hakaku Jumal teid riietama.“

Emal, kes ei käinud tööl, nuttis ja palvetas sellel pühapäeval oma toas.

Kui saabus lõunasöögi aeg, kaebles Joanne noorem õde haledalt: „Ma olen nälgine.“ Temast vanem vend istus kivistunud näoga ja püüdis olla vapper, kuigi oli abitu. Siis tuli Joannele meelde, et nad olid „Onu Arthuri õhtujuttudest“ lugenud lastest, kes palvetasid ja said inglilt abi.

„Meil tuleb nüüd palvetada!“ hüüatas ta. „Onu Arthuri õhtujuttudes“ öeldakse, et siis, kui palvetame, toovad inglid meile toitu. Palvetame!“

Vend pööras silmi. Noorem õde kaebas jälle nälga. Joanne ei teadnud, kuidas palvetada.

„Tere Jumal,“ ütles Joanne. „Me oleme tõesti näljased. „Onu Arthuri õhtujuttudes“ öeldakse, et Sina saad saata meile toitu, nii et palun, kas Sa saadaksid meile midagi süüa?“

Lapsed ootasid. Toitu polnud. Tunnid möödusid. Saabus õhtusöögiaeg. Joanne mõtles: „Mida me valesti tegime? Jumal jääb hiljaks!“

Laste näljatunne kasvas. Emal palvetas ja nuttis jätkuvalt oma toas.

Siis ütles Joanne: „Oh ma tean, mida me valesti tegime! Jumal arvab, et me ei usu Temasse, sest me ei ole lauda ära katnud.“

Ta palus nooremal õel tuua köögist metallist söögipulgad. Lapsed katsid laua ja istusid.

„Palun andeks, Jumal,“ palvetas Joanne. „Tegime sellega vist valesti. Saad Sa nüüd meile saata natuke toitu? Oleme valmis!“

Aga midagi ei juhtunud. Lapsed läksid sellel õhtul voodisse pettunute ja näljastena.

Varahommikul ärkasid nad, et kooli minna. Neil polnud hommikuks midagi süüa ega olnud raha, et lõunasööki osta.

„Ära muretse, ema,“ sosistas Joanne. „Ta palvetab ja nutab ikka veel.“

Lapsed avasid välisukse, et majast välja minna, aga tee peal oli ees... suur toitu täis kast.

Õhinaga kutsusid lapsed ema ukse juurde. Emal ei suutnud oma silmi uskuda. Joanne'i rõõm oli ülevoolav.

„Inglid jäid lihtsalt natuke hiljaks!“ ütles ta.

See oli hetk, mil Joanne tundis, et Jumal elab ning Ta kuuleb ja vastab palvetele. Joanne Kim (sündinud Park) on nüüd oma nelja lapse ema. Tema ja ta abikaasa Jon, kes on hambaarst, on misjonärid Mongoolias.

Pärast imet toiduga on Joanne veendunud, et inglid on Koreast.

„Võin teile täna öelda, et inglid on Koreast,“ ütles ta. „Toit, mille nad meile tõid, oli kõik Koreast – kõik, mida oli vaja, et valmistada riisi, kimchit ja merevetikasuppi.“

Parema maailma mudel

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: 2Ms 3:7; Mt 22:37–40; 2Ms 22:20–22; 5Ms 14:22–29; 26:1–11; 3Ms 25:9–23.

Juhtsalm: „Ära tasu kätte ja ära pea viha oma rahva laste vastu, vaid armasta oma ligimest nagu iseennast! Mina olen Issand!“ (3Ms 19:18).

Jumalal oma halastuses on alati olnud inimesi, kellega Ta on eriliselt suhelnud. Kui nimetada vaid mõnd, siis näeme Eenoki, Noa, Aabrahami, Iisaki ja Jaakobi elulugudes Jumala igatsust taastada purunenud suhe inimestega. Kuid see polnud vaid mõningate üksikisikute ja nende perekondade hüvanaguks. Kui nemad olid seotud Jumalaga ja Tema neid õnnistas, siis oli see osa suuremast plaanist; plaanist suhe parandada ja kaasinimestega õnnistusi jagada. Jumal ütles ju Aabrahamile: „Ma teen sind suureks rahvaks ja õnnistan sind, ma teen su nime suureks, et sa oleksid õnnistuseks!...ja sinu nimel õnnistavad endid kõik suguvõsad maa peal!“ (1Ms 12:2, 3). Olles õnnistatud, sai ta olla õnnistuseks teistele.

See õnnistus pidi saabuma Iisraeli rahva kaudu ja lõpuks Messia kaudu, kes oli määratud sellest rahvast tulema. Iisraeli rahvast luues hakkas Jumal nüüd töötama terve rahvaga. Seega asus Ta neile andma seadusi, määrusi, pidupäevi ja kombeid, mis esindasid elamise viisi, mille varal need, keda Jumal õnnistas, olid võimelised õnnistama ka kaasinimesi.

Kahtlemata on see põhimõte olemas tänapäevalgi.

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 13. juuliks.

„Ma olen tõepoolest näinud oma rahva viletsust Egiptuses: Ma olen kuulnud nende kisendamist sundijate pärast, ja ma olen mures nende kannatuste pärast“ (2Ms 3:7 NIV).

Nelisada aastat on pikk ooteaeg, eriti kui ootamine käib karmineva orjuse tingimustes. Jumal oli lubanud, et Ta tuleb taas oma rahva juurde ja toob nad Egiptusest ära, kuid põlvkond põlvkonna järel möödus, nemad aga suuredasid muudkui oma ebajumalaid teenivate rõhujate jõukust ja mainet ning näis, et Jumal üha vaikib.

Siis ilmutas Jumal ennast ebaharilikul moel. Ta ilmus põlevas põõsas kaugel kõrbes ebatöenäolisele juhile – põgenenud printsile, alandlikule karjasele, kelle nimi oli Mooses. Ta andis tõrkuvale Moosesele töö ning selle esimene osa oli minna tagasi iisraellaste juurde Egiptusesse sõnumiga, et Jumal oli kuulnud ja näinud nende rõhumist – ning et Ta tõesti hoolis. Tegelikult andis see sõnum teada, et Jumal hakkab iisraellaste olukorda pöördeliselt muutma.

Loe 2Ms 3:16, 17. Miks oli Jumala jaoks tähtis visandada oma plaan nende inimeste ette just sellise erilise sõnumiga? Mis kõidab sinu tähelepanu selle Jumala ütluse juures?

Jumal ei lõpeta siinkohal. Tal on plaan parema maa näol, kuid Ta ei kavatse lasta inimestel laostunult Egiptusest põgeneda. Sadu aastaid olid nad panustanud Egiptuse riigi jõukusse. Jumal nägi ette vaarao vastupanu, kuid Ta kinnitas Moosesele, et iisraellastele hüvitatakse nende ränga töö aastad: „Ja ma annan sellele rahvale armu egiptlaste silmis, nõnda et te ära minnes ei lähe mitte tühje käsi“ (2Ms 3:21).

Kõigi rõhumisaatate järel oli Jumalal kavas rajada endistest orjadest uutlaadi ühiskond. Ta soovis, et nad elaksid teisiti ja moodustaksid ühiskonna, mis on jätkusuutlik ja elujõuline. Tema plaani kohaselt pidi see uutmoodi ühiskond olema ümberkaudsetele rahvastele näidiseks ja Aabrahami-taoliselt õnnistuseks; õnnistustega, mida nemad Jumalalt said, pidid nad õnnistama kogu maailma.

Kui oluline on sinu jaoks tõsiasi, et Jumal on Jumal, kes näeb inimeste kannatusi ja kuuleb nende appihüüdeid? Mida see sulle Jumalast räägib? Pea silmas 2Ms 4:31.

Loe Mt 22:37–40 ja seejärel 2Ms 20:1–17. Kuidas aitab kokkuvõte, mida Jeesus neist käskudest tegi, sul igast käsust paremini aru saada?

Kümme käsku kõlavad nagu põhiseadus. Pärast lühidat sissejuhatust, kus pannakse paika aluspõhi, millele need teadaanded toetuvad – antud juhul tõsiasi, et Jumal vabastas oma rahva –, loetletakse dokumendis aluspõhimõtted, millele see rahvas rajatakse. Tegemist oli eriliste korraldustega selle kohta, kuidas inimesed saavad kõige paremini väljendada oma armastust Jumala ja üksteise vastu. Pole sugugi ime, et paljud kristliku taustaga riigid on oma põhiseadusse võtnud siit juhtivaid põhimõtteid.

Osa kümnest käsust on küll lühikesed, kuid me ei tohiks alahinnata nende mõju ulatust ja kümnet käsku kui terviklikku eluseadust. Näiteks sisalduvad kuuendas käsus – „Sa ei tohi tappa!“ – kõik „elu lühendavad väärad teod“, samuti „isekas hoolimatus puuduses olijate ja kannatajate suhtes“ – *Patriarhid ja prohvetid*, lk 308. Sarnaselt mõistab varastamise keeld (vaata 2Ms 20:15) hukka „inimröövid ja orjakauplemise ning keelab vallutussõjad“. See „nõuab palkade ja võlgade täpset maksmist“ ning paneb keelu alla „igasuguse püüde teiste teadmatuse, nõrkuse või ebaõnne arvel rikastuda“ – *Patriarhid ja prohvetid*, lk 309.

Endale on kerge öelda, et me ei ole halvad inimesed. Kui me pole näiteks otseselt mõrvanud või ilmselgelt varastanud, võib näida, et meie tehtu on hea. Kuid siis, kui Jeesus kümnest käsust rääkis, tegi Ta selgeks, et käsu täitmine on midagi enam kui lihtsalt mõne teo toime panemata jätmine. Ka oma mõtete, ajendite ja selle tegemata jätmisega, mida pidanuksime tegema, astume Jumala käsust üle (vaata Mt 5:21–30).

Kujuta ette ühiskonda, kus iga käsku kümnest võetakse tõsiselt ja rakendatakse täielikult ellu. See oleks tegus, elujõuline ühiskond, milles igaüks tegutseb reipalt selle nimel, et väljendada oma armastust Jumala vastu üksteisest hoolimise ja üksteise armastamise kaudu.

Miks kaldume kümnet käsku lugema „kitsalt“, ignoreerides sageli nende tähtsate põhimõtete avaramat rakendamist oma elus? Miks on kitsa lugemise korral kergem tavaelu elada?

Loe 2Ms 23:9. Milline on siin Jumala sõnum Iisraelile?

Olles äsja orjusest vabaks saanud, teadsid iisraellased, mida tähendab olla rõhutud, kurnatud ja tõrjutud. Samal ajal, kui nemad oma vabaduse üle rõõmustasid, kandis Jumal hoolt, et nad ei unustaks, kust nad olid tulnud, mismoodi nad olid end väljatõugatutena tundnud ja mida Tema oli nende vabastamiseks teinud. Ta seadis sisse paasapäeva kui mälestustalituse ja võimaluse üha uuesti jutustada: „Vägeva käega tõi Issand meid välja Egiptusest, orjusekojast“ (2Ms 13:14).

Loe 2Ms 22: 20–22. Kui tähtis oli mäletada omaenda orjust, järgides juhiseid selle kohta, kuidas inimesed pidid kohtlema uues ühiskonnas olevaid vähemkindlustatud?

Vaevalt oli kümne käsu andmise kõla kustunud, kui Mooses kutsuti veel mõneks ajaks Jumala juurde, kes andis talle üksikasjalikud juhised selle kohta, kuidas nende tohutute korralduste järgi Iisraeli ühiskonnas tegelikult elada. Veel enne kogudusetelgi ehitamise juhiseid andis Jumal kolm peatükki seadusi selle kohta, kuidas õigesti kohelda orje – seadused, mis olid silmatorkavas vastuolus kohtlemisega, mida paljud iisraellased olid oma nahal tunda saanud. Seadusi oli vägivallategude, omanduse ja argielu kohta ning põhimõtteid kohtute tegevuseks, et seadused saaksid ellu viidud ja õigus mõistetud (vaata 2Ms 21. ja 23. ptk).

Nende seaduste vahelt paistis välja mure uue ühiskonna kaaskodanike pärast, samuti hool kõrvaliste ja vähekindlustatud inimeste suhtes. Selliseid inimesi ei tohtinud oma huvides ära kasutada; neile tuli anda ka õigus pääseda toidule ligi viisil, mis austas nende väärikust – lõigatud põldudel lubati järelnoppida viljapäid. Selline „väljastpoolt tulijate“ ja võõraste kohtlemine polnud antiikmaailmas tavaline. Tänapäevalgi näib mõni unustavat tähtsa moraali põhimõtte, mida selline korraldus kaasinimeste kohtlemisel sisaldab.

Milline mälestus sinu läbielamistest muudab su kaastundlikumaks ja hoolivamaks kaasinimeste kannatuste või nende vastu suunatud ebaõigluse suhtes?

Paljud kristlased tunnistavad ja järgivad Piibli juhiseid seoses kümnnise andmise ehk tagastamisega. Harilikult tsiteeritakse Ml 3:10 kui lihtsat valemit selle kohta, et usklikud annavad 10 protsenti oma sissetulekust – ehk „kasvust“ – koguduse evangeeliumitöö toetuseks. Kogudustel, kelle kätte kümnis usaldatakse, on harilikult ranged juhtnöörid selle kohta, kuidas vastavaid fonde kasutada; neid rakendatakse peamiselt otsese teenimistöö ja evangeeliumi kuulutamise toetamiseks.

Loe 5Ms 14:22–29. Mis on siinsete juhiste järgi kümnnise peapõhjus?

On kiusatus mõelda, et kümne protsendi andmisega oleme oma mõõdu täitnud. Kuid Iisraelile antud juhised annavad mõista, et 10 protsenti oli alguspunkt. Uuringud näitavad, et vana-aja iisraellaste elamine ja andmine leviitliku seaduste juhiste järgi moodustas sissetulekust veerandi ja ühe kolmandiku vahele jääva regulaarse summa Jumala töö heaks, preestrite ja pühamu toetamiseks ning vaeste aitamiseks.

Osa õpetlasi nimetab seda andmist – eriti võõraste, vaeslaste ja lesknaiste toetamist – teiseks kümnniseks. On ilmselge, et inimestel tuli oma töö tulemustest rõõmu tunda ja oma lõikust tähistada. Jumal lubas neid õnnistada, eriti nende uuel maal, kuid nad ei pidanud võtma seda õnnistust iseeneslikuna ega unustama neid, kes olid vähem õnnistatud.

Tava-aastatel tuli osa saagist viia pühamusse ja jagada see seal. Kuid igal kolmandal aastal pidi erilist tähelepanu pöörama oma õnnistuste jagamisele kogukonnas. Sellistel lõikuspäevadel olid erilise tähelepanu keskmes need, kes võisid kergesti kahe silma vahele jääda või ununeda: „Oled andnud levii-dile, võõrale, vaeslapsele ja lesknaisele, et nad sööksid su väravais ja nende kõhud saaksid täis“ (5Ms 26:12).

Jumala juhtnööride kohaselt tuli vähemalt mingi osa iisraellaste annetusest suunata kõige enam abi vajavatele inimestele rahalise ja praktilise abi andmiseks. Taaskord põhines see inimeste mälul ja selle hindamisel, kui võrd halastusrikas oli Jumal olnud nende suhtes.

Loe 5Ms 26:1–11. Mida Issand neile ütleb? Kuidas paigutada öeldu oma suhtumisse abivajajatele andmisel?

Alustades iisraellastega kui rahvaga, kel polnud oma kodu ja kes ootasid oma jõudmist töötatud maale, teadis Jumal, millise tähtsuse omandab maavaldus siis, kui nad rajavad Kaananis uue ühiskonna. Joosua juhtimisel valvas Jumal maa korrakohase jaotamise üle suguharude ja perekondade vahel.

Kuid Ta teadis sedagi, et aegamööda kipuvad jõukus, võimalused ja ressursid, mis maaomandiga kaasnesid, koonduma väheste kätte. Perekondlikud raskused, vilets tervis, kehvad valikud ja muu ebaõnn paneb nii mõnegi maaomaniku oma maad lühiaegse kasusaamise või lihtsalt toimetuleku pärast maha müüma, kuid see tähendaks, et järgnevad põlvkonnad jäävad perekonna omandist sootuks ilma.

Jumala lahenduseks oli korraldus, et maad ei tohi kunagi täiesti maha müüa. Maad võis müüa ainult järgmise „juubeliaastani“, mil maavaldus pidi tagasi minema perekonnale, kellele see välja jagati, ning iga maa müügi võis mis tahes ajal lunastada müüja või mõni ta perekonnaliige. Taas kord tuletab Jumal rahvale meelde nende seotust Temaga ja kuidas see suhe mõjutab nende suhteid kaasinimestega: „Maad ärgu müüdagu igaveseks, sest maa on minu päralt; sest te olete ju võõrad ja majalised minu juures“ (3Ms 25:23).

Loe 3Ms 25:8–23. Mille poolest oleks ühiskond sinu ettekujutuses teistsugune juhul, kui neid põhimõtteid rakendataks, eriti sõnu „ükski ärgu tüssaku oma ligimest“?

„Jumalast seatud määruste eesmärgiks oli edendada ühiskondlikku võrdsust. Hingamisaasta ja juubeliaasta seadused seadsid suures osas oma kohale selle, mis rahvuse ühiskondlikus ja poliitilises elus oli viltu läinud.“ – Ellen G. White, *Patriarhid ja prohvetid*, lk 534.

Piibli ajaloolased ei tea päris kindlalt, kas nende majanduslike ja sotsiaalsete juhiste järgi kas või mõne aja jooksul kunagi täiesti tehti (vaata 2Aj 36:21). Ometi pakuvad need reeglid väga huvitavat pilguheitu sellele, kuidas võinuks maailm toimida juhul, kui Jumala seadusi oleks täielikult järgitud. Pealegi tõstavad need esile Jumala erilise hoole vaeste ja tõrjutute eest, samuti Tema hoole selle pärast, et õiglus ilmneks meie maailmas praktilisel viisil.

Toetav mõte: Loe Ellen G. White'i raamatust *Patriarhid ja prohvetid* peatükke „Iisraellastele antakse käsuseadus“, lk 303–314 ja „Jumala hoolitsus vaeste eest“, lk 530–536.

„Moosese seadustele oli omane, et siis, kui esmalt täideti Jumala poolt nõutud osa, hakati eriliselt märkama ka vaestele osutatava heldemeelsuse, hoolitsuse ja külalislahkuse võimalusi. Ehkki Jumal oli töötanud vägagi oma rahvast õnnistada, ei kavatsenud Ta jätta neid täiesti teadmatusse vaesusest. Ta ütles, et vaesed ei lõpe maalt iialgi. Tema rahva hulgas pidi olema ikka neid, kes vajasisid kaastunnet, õrnust ja heatahtlikkust. Nii nagu nüüdki tabas paljusid õnnetus, haigus või varanduse kadu. Ent niikaua, kui iisraellased järgisid Jumalast antud juhiseid, ei pidanud nende hulgas olema kerjuseid ega nälgivaid inimesi.“ – Ellen G. White, *Patriarhid ja prohvetid*, lk 530, 531.

„Need määrused anti rikastele samavõrra õnnistuseks nagu vaestelegi. Need ohjeldasid ahnust ja ennastülendavat meelsust ning arendasid heategevuse õilsat joont. Soodustades hea tahte avaldusi ja usaldust kõikide inimklasside vahel, tugevdasid need ühiskondlikku korda ja valitsust. Me kõik oleme ju inim perekonna suures põimingus, ning kõik see, mida võime teha teiste kasuks ja julgustamiseks, peegeldub õnnistusena tagasi meile endile.“ – Leheküljed 534, 535.

Küsimused aruteluks:

1. Milline joon, seadus või korraldus Jumala antud näidisest selle ühiskonna jaoks, mille Mooses ja iisraellased pidid üles ehitama, köidab sinu tähelepanu enim (ükskõik, kas seda on nimetatud just sellel nädalal õpitus või pärineb see su laiemast lugemisest)?
2. Mida sa arvad, miks näib Jumal seadustes, mida Ta oma rahvale andis, keskenduvat nii suurel määral kõige kaitsetumatele?
3. Kuidas peaksime tänapäeval neist seadustest aru saama ja nendega suhestuma? Kuidas valime, mis neist on meie jaoks tänapäeval kohaldatav ja asjakohane? Mis on tähtsaim, mida saame neist üksikasjalikest juhtnööridest õppida selle kohta, kuidas iisraellased pidid oma ühiskonda ja elu korraldama?

Kokkuvõte: Jumal kuulis Egiptuses kannatava Iisraeli rahva hüüdeid ja sekus, et neid päästa. Ta püüdis nendega luua erilise lepingulise suhte ning tegutseda koos nendega, et rajada uus ühiskond, mis olnuks õnnistuseks kõikidele, ka neile, kes jäävad sageli unarusse, on tõrjutud ja kaitsetud.

Kõvera kaikaga mees

Loo on kirja pannud Wilson Measapogu.

India külaelanikele valmistas pidevalt muret lititikkuv tiiger. See metsloom hiilis öösel Indias Andhra Pradesshi osariigi mäenõlvakul asuvasse Gudem Madhavarami, üksildasse külla, kus polnud elektrit.

Külaelanikud, kes sõltusid kitsedest, lehmadest ja härgadest, et toota piima ja kasvatada põllukultuure rikaste maaomanike jaoks, vaatasid meeltheites, kuidas nende kallid loomad ükshaaval ära söödi. Nad palvetasid kaitse saamiseks oma jumalate poole, aga midagi ei juhtunud.

Ühel päeval saabus hobuse seljas külla pikk valge mees kõvera kaikaga. Ta rääkis kohalikkudele telugu keelt ning külaelanikud vaatasid üksik silmi tema kõverat kaigast. Kui kaigas kõhata, läksid loomad magama. Lõplikult.

Külaelanikud said teada, et see mees oli ameeriklane, nimega dr Theodore R. Flaiz. Ta oli avanud väikese haigla külast 50 kilomeetri kaugusel Nuzvidis ning tööliste väljaõppekooli Narsapurmis, 180 kilomeetri kaugusel. Kui ta oma tööst puhata tahtis, küttis ta nende mägedes metskult. Ulukiliha annetas ta külaelanikele.

Laupäeviti istus ta külas puu varjus, võttis mantli seljast ja laulis. Kui külaelanikud küsisid, millest ta laulab, seletas ta neile, et ta kummardab Loojat-Jumalat.

„Meie tahame Loojat-Jumalat näha,“ ütlesid külaelanikud.

Valge mees avas musta raamatu ja luges kõva häälega Loojast-Jumalast.

Kui probleem tiigriga paisus, said külavanemad valgelt mehelt lubaduse aidata. Nad sidusid ühe kitse küla keskel puutüve külge. Okste vahele ehitasid nad aluse, kus valge mees sai magada. Sellel ööl sidusid nad kõie ta jala külge ja läksid oma hüttidesse sündmuse jälgima.

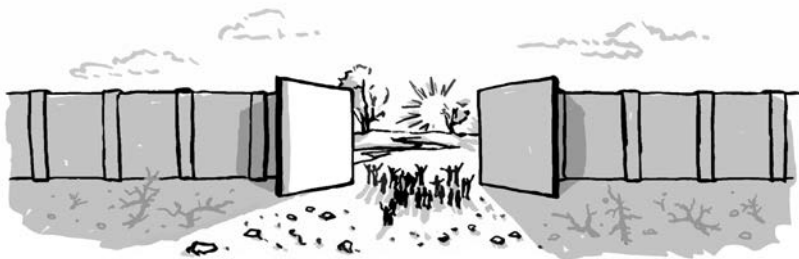
Ööpimeduses lähenes suur tiiger. Valvavad külaelanikud tõmbasid kõiest ja äratasid valge mehe niimoodi üles. Tema pani oma kõvera kaika kõhima. Tiiger aga sai ainult haavata ning põgenes. Hiljem tuli tiiger tagasi, teda tulistati ja ta põgenes jälle. Pärast mitut katset sai tiiger surma.

Pärast seda kasvas sõprus dr Faizi ja külaelanike vahel suuremaks ning külla rajati väike seitsmenda päeva adventistide kogudus. Üheks esimeseks uskutulnuks oli noormees, kes oli aidanud siduda kitse puu külge ja pidanud öösel valvet – Sundar Rao, minu isa. Ta ristiti 1955. aastal.

Täna sel päeval on Gudem Madhavaram adventistide küla. Siit on võrsunud 40 pastorit ja piiblitöölist ning palju haridustöötajaid ja meedikuid. Laupäeviti tuleb kogu küla kokku kummardama Loojat-Jumalat.

Wilson Measapogu (vasakul) on Seitsmenda Päeva Adventistide Aasia Lõunaosa Divisjoni täitevsekretär; sellesse divisjoni kuulub India. Dr Theodore R. Flaiz oli arst-misjonär, kes juhtis adventistide üleilmse koguduse meditsiinitööd 1947. aastast kuni pensionile jäämiseni 1966. aastal. Ta suri 1977. aastal 80aastasena.

Hingamispäev: vabaduse päev

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: 2Ms 16:16–18; 2Ms 20:8–11, 5Ms 5:12–15; Mt 12:9–13; 3Ms 25:1–7.

Juhtsalm: „Ja ta ütles neile: „Hingamispäev on seatud inimese jaoks, mitte inimene hingamispäeva jaoks“ (Mk 2:27).

Loomisnädala viimase teona lõi Jumal hingamispäeva. On öeldud, et sellel seitsmendal päeval Jumal mitte ainult ei puhanud, vaid lõi puhkuse maailmakorra lahutamatuks osaks. Hingamispäev oli näidis sellest, kuidas meid loodi lävima Jumalaga ja üksteisega.

Niisiis polegi väga üllatav leida, et hingamispäev kui Jumala plaani üks osa oma rahva jaoks ilmneb üsna iisraellaste uue rahvusriigi rajamise alguses. Sellel pidi olema heebrealaste elus keskne koht.

Kui juttu tuleb hingamispäevast, kandub vestlus sageli sellele, kuidas seda pidada. Mida me ei peaks tegema ja muud seesugust. Nii tähtsad, kui sellised küsimused ka poleks, tuleb meil hoomata seda terviklikku osa, mida hingamispäev pidi täitma maailmas ning Jumala rahva elus Jumala armu ja eelhoolitsuse märgina.

Jeesus ütles, et seitsmenda päeva hingamispäev loodi kogu inimkonna jaoks. Kui me siiralt „peame meeles hingamispäeva“, siis muudab see meid nädala igal päeval ja – nagu Jeesus näitas – sellest saab ka kaasinimeste õnnistamise vahend.

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 20. juuliks.

Pärast mitut põlvkonda orjust ja sotsiaalset alandust, mida niisugune olukord Jumala rõhutatud rahvale peale surus, püüdis Jumal äsja vabastatud iisraellaste pilku üles tõsta, suunates nad nägema paremat elamisviisi ja andes neile seadused, mille abil luua parim ühiskonnakord. Kuid selle protsessi üks esimesi osi tuli praktilise ja õpetliku tähendamissõna vormis.

Kuna selline elurütm – silmanähtav tõend Jumala hoolitsusest ja tegelikust omakasupüüdmisest – jätkus kogu nende 40aastase kõrberännaku jooksul, pidanuks see saama Iisraeli ühiskondliku kultuuri osaks. See ilmnes manna kujul, toiduna, mis ilmus igal hommikul iisraellaste telklaagrit ümbritsevale maapinnale.

Loe 2Ms 16:16–18. Mis tähtsus on sinu meelest mõttel, mida neis salmides rõhutatakse, et iga inimese jaoks oli mannat eri kogus?

2Kr 8:10–15 viitab Paulus sellele loole kui näitele, kuidas kristlane peaks andma: „Olgu teie jõukus praegu nende puudusele toeks, et ka nende jõukus kunagi saaks toeks teie puudusele, nii et tekiks võrdsus“ (s 14). [„Praegu saab teie küllus rahuldada nende vajaduse, et nende küllus saaks omakorda rahuldada teie vajaduse. Eesmärk on võrdsus“ (s 14 NIV).]

Nii iisraellaste kui ka meie jaoks oli õppetund selles, et Jumal varustas oma rahvast ja kätetööd küllaldaselt määral. Juhul, kui võtame ainult nii palju, kui vajame, ning oleme valmis jagama enda lisa kaasinimestega, on kõigi eest hoolitsetud ja kõiki varustatud. Ainult üheks päevaks vaja mineva osa võtmine nõudis inimestelt usaldust, et järgmisel päeval on jälle toitu. Rõhutatud rahvas, nagu orjapõlvest tulnud iisraellased olid, kaldus keskenduma oma enese ellujäämisele, kuid Jumal tahtis neile näidata elu, kus valitseb usaldus, heldus ja jagamine.

Ent sellel kogemusel oli veel üks, palju tähelepanuväärsem mõõde. Igal reedel ilmus maapinnale kahekordne kogus mannat ning sellel – ja ainult sellel – päeval pidid inimesed hingamispäevaks ette valmistudes korjama lisakoguse mannat. Eriline varu hingamispäevaks oli nende jaoks veel üks võimalus, kuidas õppida usaldama Issandat kõigis oma vajadustes. See lisakogus mannat – Jumala armutegu – võimaldas neil veel täielikumalt nautida puhkust, mida Jumal neile seitsmenda päeva hingamispäeval töötas.

Mida teeme reedeti, mis aitab meil paremini rõõmu tunda sellest, mida Jumal meile hingamispäeval annab?

Loe 2Ms 20:8–11 ja 5Ms 5:12–15. Kuidas need neljanda käsu kaks varianti teineteist täiendavad?

Meelespidamine on tähtis osa suhtest, mida Jumal püüab oma rahvaga taastada – suhtest, mille keskmes on tõsiasi, et Jumal on meie Looja ja Lunastaja. Mõlemad rollid tulevad neljanda käsu kahes variandis esile ning on tihedalt seotud hingamispäeva ja selle pidamisega.

Israellased olid tulnud välja maalt, mida valitses nii palju väärjumalaid, seega oli neil esmalt vaja meeles pidada, et õige Jumal on Looja. Hingamispäev oli oluline viis selle õpetamiseks ning reedene lisakogus mannat igal nädalal tõstis hingamispäeva veelgi enam esile ja oli Jumala loova väe võimas näide. 2Ms 20. peatüki neljanda käsu sõnastuses tuleb Jumal selgesti esile just meie Loojana.

5Ms 5. peatüki neljanda käsu tekstis on aga keskmes inimeste vabastamine, päästmine ja lunastamine. Tegemist oli looga, mida iisraellastel tuli püsivalt jutustada; iga hingamispäev andis neile võimaluse seda taas erilisel meelde tuletada. Esmatasandil oli nende looks tegelik, füüsiline vabastamine Egiptuse orjusest, kuid sedamööda, kuidas nende arusaamine Jumalast ja Tema lunastustööst kasvas, hakkas hingamispäev olema ka nende vaimuliku vabastamise iganädalaseks sümboliks ja tähiseks.

Mõlemad põhjused hingamispäeva pidamiseks pidid taastama Jumala ja Tema rahva vahelise suhte: „Ja ma andsin neile ka oma hingamispäevad kui leppemärgi minu ja nende vahel, et nad teaksid, et mina olen Issand, kes neid pühitseb“ (Hs 20:12). Nagu oleme juba näinud, ei olnud hingamispäev ainult selle rahvagrupi jaoks. Suhte rajamise käigus tuli iisraellastel panna alus uutlaadi ühiskonnale, sellisele, mis oli lahke väljaspool olijate vastu ning õnnistuseks laiale maailmale.

„Sellepärast on Issand, su Jumal, käskinud sind pidada hingamispäeva“ (5Ms 5:15). Kui peame hingamispäeva nii loomise kui ka lunastamise meenuutamiseks ja tähistamiseks, siis kasvame jätkuvalt oma suhtlemises nii Issandaga kui ka meie ümber olevate inimestega. Jumal on meie vastu armuline, meil on vaja olla armulised kaasinimeste vastu.

Kuidas peaks hingamispäeva pidamine tegema meid paremaks, lahkemaks, hoolivamaks ja inimeste suhtes kaastundlikumaks?

Teisipäev, 16. juuli

Võrdsuse päev

Üks mõte, mis ilmneb 2Ms 20. peatükis ja 5Ms 5. peatükis olevast kümne käsu kiirest läbilugemisest, on tõsiasi, et neljas käsk on teistest kõige üksikasjalikum. Samal ajal kui osa käske on mõnes tõlkevariandis edasi antud napilt paari sõnaga (heebrea keeles saab mõnd väljendada ainult kahe sõnaga), jätab neljas käsk ruumi selgitusele, miks, kuidas ja keda hingamispäevaga meeles peetakse.

Loe 2Ms 20:8–11. Mida on siin öeldud sulaste, võõraste ja isegi loomade kohta ning mida see tähendab?

Hingamispäeva üksikasjade puhul väärrib märkimist tähelepanu pööramine teistele. Sigve K. Tonstad arutleb, et seesugune käsk on maailma kõikide kultuuride seas ebatavaline. Hingamispäeva käsk, selgitab ta, „paneב tähtsuse järjekorra paika alt üles ja mitte ülevalt alla vaates, arvestades esmalt ühiskonna nõrgimate ja kaitsetuimate liikmetega. Erilist äramärkimist leiavad need, kes vajavad puhkust enim – ori, välismaalane ja koormaloom. Seitsmenda päeva hingamises leiavad endale liitlase õigusteta inimesed, samuti sõnatud loomad.“ – *The Lost Meaning of the Seventh Day* (Michigan: Andrews University Press, 2009), lk 126, 127.

Selle käsu erilise tähelepanu all on mõte, et hingamispäev olgu päev, millest kõik rõõmu tunnevad. Hingamispäeva taustal oleme kõik võrdsed. Juhul kui sa oled nädala jooksul tööandja, ei ole sul voli lasta oma alluvatel töötada hingamispäeval. Põhjus on selles, et Jumal andis ka neile puhkepäeva. Juhul kui sa oled kõik muud päevad töövõtja – või lausa ori –, tuletab hingamispäev sulle meelde, et Jumal on sind võrdväärseks loonud ja lunastanud ning Jumal kutsub sind üles seda tähistama teisiti kui oma tavalisi askeldusi tehes. Ka need inimesed, kes ei pea hingamispäeva – „võõras, kes su väravais on“ (2Ms 20:10) –, saagu hingamispäeval hingata.

Selline mõttekäik muutis tähelepanuväärselt iisraellaste vaatenurka; olid nad ju ise äsja kogenud orjust ja tõrjutust. Nüüd, kui nad olid ennast uuel maal sisse seadmas, ei tahtnud Jumal, et nad võtaksid omaks enda kunagiste rõhujate kombes. Samal ajal, kui Jumal andis neile üksikasjalikud korraldused ühiskondliku elu jaoks, andis Ta neile (ja tegelikult meile kõikidele) iganädalase võimsa meeldetuletuse sellest, kui võrdsed me kõik Jumala ees oleme.

Kuidas saad oma kogukonnaliikmetele avada hingamispäeva mõtte – mismoodi saavad sinu kaasinimesed su hingamispäeva pidamisest kasu?

Kolmapäev, 17. juuli

Tervenemise päev

Enne algne käsitus hingamispäevast ja selle pidamisest oli avarapilguline ja kaasav, oli hingamispäev selleks ajaks, kui Jeesus maa peale tuli, muutunud paljude usujuhtide jaoks üsna teistsuguseks. Selle asemel, et olla vabaduse ja võrdsuse päev, oli hingamispäevast saanud inimeste tehtud pärimusreeglite ja piirangute päev. Jeesus astus omal ajal niisugustele hoiakutele vastu, eriti seetõttu, et need olid kehtestatud teiste jaoks.

On huvitav, et Tema silmapaistvaimad teod selles vallas olid arvukad hingamispäevased tervendamised. Näib, nagu oleks Jeesus teinud neid imesid meelega hingamispäeval, mitte mõnel teisel päeval, et näidata midagi olulist selle kohta, missugune peaks hingamispäev olema. Nendes lugudes teatas Jeesus sageli, et hingamispäeval on kohane terveks teha, ning sageli kasutasid variserid Tema ütlusi vabandusena, miks Jeesuse tapmist edasi plaanida.

Loe lugusid Jeesuse hingamispäevastest tervistamistest Mt 12:9–13; Mk 1:21–26; 3:1–6 ja Jh 9:1–16. Mis on kõige olulisem, mida neis lugudes märkasid?

Jeesus kinnitas, et hingamispäev on oluline. Meil on vaja piire hingamispäeva ümber, et pidada seda eriliseks ning võimaldada sellel igapäeval ajal kasvatada oma suhet Jumalaga, enda perekonnaga, kogudusega ja kogukonnaga. Kuid hingamispäeva pidamine ärgu olgu isekalt ainult meie jaoks. Jeesus ütles ju: „Hingamispäeval tohib head teha!” (Mt 12:12).

Paljud koguduseliikmed teevad head tööd kaasinimeste eest hoolitsemisel. Kuid paljud meist tunnevad sedagi, et peaksime kuidagi rohkem aitama. Teame, et Jumal hoolib inimestest, kes on haiget saanud, rõhutatud või unarusse jäänud, ja meiega peaksime neist hoolima. Kuna meil on kästud katkestada hingamispäeval oma tavatöö ning sellega vabastatakse meid nädala pingetest ja antakse meile aega huvituda kaasinimestest, siis on see üks viis õigeks ja aktiivseks hingamispäeva pidamiseks. „Neljanda käsu kohaselt pühendati hingamispäev puhkusele ja jumalateenistusele. Igasugune ilmalik töötegmine peatati, kuid halastuse ja heategevuse teod olid kooskõlas Issanda eesmärgiga... Vaevatutele leevenduse toomine, leinajate lohutamine on armastuse töö, mis austab Jumala püha päeva.” – Ellen G. White, *Welfare Ministry*, lk 77.

Mida sina teed hingamispäeval teiste heaks?

Nagu juba näinud oleme oli hingamispäev Iisraeli rahva eluringi juurdunud osa. Kuid hingamispäeva põhimõte kandus igapäevast päevast kaugemale. See hõlmas ka erilise puhkuse igal seitsmendal aastal ning kulmineerus juubeliaastaga pärast seitset seitsmeaastakut, tähendab igal viiekümnenal aastal.

Loe 3Ms 25:1–7. Mis väärib sedalaadi teabe puhul märkimist? Kuidas on sinul võimalik seesugune põhimõte oma ellu ja töösse lülitada?

Hingamisaasta võimaldas haritaval maal jääda aastaks ajaks kesapõlluks. See on märkimisväärne maa eest hoolitsemine ning seesugust põllumajanduslikku tarkust on laialdaselt hinnatud.

Seitsmes aasta oli tähendusrikas ka orjade jaoks (vaata 2Ms 21:1–11). Juhul kui mõni iisraellane jäi sellistesse võlgadesse, et pidi ennast orjaks müüma, tuli ta seitsmendal aastal vabaks lasta. Samamoodi tuli seitsmenda aasta lõpul kustutada maksmata võlad (vaata 5Ms 15:1–11).

Nagu manna, millega Jumal iisraellasi kõrbes varustas, nii oli sellel aastal põlulukultuuride istutamata jätmine usaldustegu – usaldamine, et Jumal varustab eelneval aastal piisavalt ja maapind kannab ise hingamisaastal küllalt saaki. Sarnaselt oli orjade vabakslaskmine ja võlgade kustutamine ühtaegu nii halastus kui ka Jumala väe usaldamine – et Tema hoolitseb meie vajaduste eest. Teatud mõttes oli inimestel vaja õppida, et ise toime tulemiseks pole neil vaja üksteist kurnata.

Hingamispäeva põhimõtted ja arengusuund olid tihedalt seotud kogu iisraellaste ühiskonna ülesehitusega. Sarnaselt peab kaasaegne hingamispäeva pidamine olema vaimulik seisund, mis kujundab ümber kõik meie teised päevad. Praktilises mõttes on hingamispäev üks viis, kuidas rakendada ellu Jeesuse juhtnõor otsida esmalt Tema riiki. „Teie taevane Isa teab ju, et te seda kõike vajate... siis seda kõike antakse teile pealegi“ (Mt 6:32, 33).

Mismoodi peaks hingamispäeva pidamine muutma sinu nädala ülejäänud kuut päeva? Kui sa oled ahne, isekas ja hoolimatu pühapäevast reedeni, siis mis kasu sest tegelikult on, kui sa hingamispäeval niisugune pole? (Või kas saad tegelikult hingamispäeval mitte niisugune olla, kui oled selline kõigil teistel nädalapäevadel?)

Toetav mõte: Loe Ellen G. White'i raamatust *Patriarhid ja prohvetid* peatükki „Punase mere kaldalt Siinai mäeni“, lk 295–297; raamatust *Ajastute igatsus* peatükki „Hingamispäev“, lk 281–289; Sigve K. Tonstadi raamatust *The Lost Meaning of the Seventh Day* peatükki „A Social Conscience of the Seventh Day“, lk 125–143.

„Jeesus näitas, et vaevatute aitamine oli kooskõlas hingamispäeva käsuga. See oli kooskõlas inglite tööga, kes peavad pidevat sidet maa ja taeva vahel, et teenida kannatavat inimkonda...

Ka inimesel on selleks päevaks töö. Vältimatud vajadused tuleb rahuldada, haigete eest hoolitseda, vaevatute tarbed rahuldada. See, kes hoidub kannatuste leevendamisest hingamispäeval, on süüdlane. Jumala püha puhkepäev tehti inimese pärast ning halastusteed on selle päeva mõttega täielikus kooskõlas. Jumal ei soovi, et Tema loodolevused kannataksid hetkekski valu, kui seda saab leevendada hingamispäeval või mõnel muul päeval.“ – Ellen G. White, *Ajastute igatsus*, lk 206, 207.

Küsimused aruteluks:

1. Mismoodi oled kogenud, et väljendad hingamispäeva pidamisega Jumala usaldamist? On su elus olnud mannasarnast kogemust, mil Jumal on sinu eest hoolitsenud vastusena Tema usaldamisele? Kui jah, siis räägi sellest klassis ning ütle, mida oled õppinud.
2. Nagu nägime neljanda käsu tekstist, mille leiame 2Ms 20:8–11 ja 5Ms 5:12–15, rõhutab Jumal hingamispäeva erinevaid külgi. Milline külg hingamispäevast on see, mida sina enim hindad?
3. Tehke klassina või individuaalselt ajurünnak teemal, kuidas jagada hingamispäeva õnnistusi ja hüvangu oma kogukonnaga.
4. Mil viisil hingamispäev su elu muudab? Kas su elus on valdkondi, mida hingamispäeva eeskujuga ja põhimõtetega peaksid rohkem mõjutama?

Kokkuvõte: Jumal tegi hingamispäeva vahendiks, mille abil pidada meeles loomist ja lunastamist, kuid see pakub paljus ka praktilist kasu. Hingamispäev õpetab usaldama, et Jumal kannab meie eest hoolt, see õpetab ellu rakendama võrdsust ning sellest võib saada vaimulik kasvataja, mis muudab kõiki meie suhteid. Jeesus tõi esile oma ideaali hingamispäevast, tervendades haigeid ning rõhutades, et hingamispäev on päev abivajajate heaks.

Maohammustus muudab küla

Loo on kirja pannud Wilson Measapogu.

Sundar Raos, 27aastases talutöölises tärkas huvi siis, kui valge mees ilmus Indias tema külla ja luges laupäeviti mustast raamatust Loojast-Jumalast.

Sundarit köitsid Ameerika Ühendriikide misjonäri Theodore R. Flaizi piibli-lood ning ta otsustas hakata järgima tema Jumalat.

Sundari peremees oli tige, kui Sundar ei läinud esimesel hingamispäeval põllule. Tema viha kasvas, kuna Sundar puudus laupäeviti töölt.

Kodus vihastas Sundar oma sugulasi sellega, et ei osalenud enam perekonna usupühadel, sealhulgas maojumal Naga kummardamises.

Mõne aja pärast otsis Sundar rahu sellega, et ehitas maja kohe küla piiri tähistava oja taha. Varsti ta abiellus ja paarile sündis tütar.

Ühel päeval, kui Sundar oli 29aastane, palus peremees tal laupäeval tööle tulla. „Enne, kui su jumalateenimine laupäeval lõppeb, tule ja aita heinapallid kokku lugeda,“ nõudis ta.

Sundar kuuletus vastumeelselt. Ta saabus heinamaale pärast päikeseloojangut, kuid enne pimedat. Teiste abiga luges ta heinapallid kokku. Kuna ta märkas üht väikest heinasaadu suurema kõrval, tonksas ta seda jalaga suurema suunas. Sekundi murdosa jooksul viskus heinte seest välja noor kobra, salvas teda jalga ja põgenes.

Mingit arstiabi polnud käepärast ning Sundar teadis, et peagi ta sureb.

Külaelanikud ei kahelnud põrmugi selles, et Naga karistas teda.

„Naga on sinu peale väga vihane,“ ütles keegi.

„Sellepärast, et sa oled küla kõikidele jumalatele sõnakuulmatu,“ teatas teine.

Sundar hakkas higistama. Varem eemale hoidunud pereliikmed kogunesid tema ümber ja nutsid. Küla ootas, et ta silmad sulguvad ja ta sureb.

Kuid seda ei juhtunud. Möödus tund. Kaks tundi. Kohale kutsuti üks maohammustuse asjatundja, et ta Sundari jalga uuriks. Asjatundjat pani jahmatama see, mida ta nägi. Ta teatas, et kobra oli tabanud Sundarit oma suu ülaosaga, mitte aga mürgihammastega, ning oli hirmunult põgenenud, ilma et oleks end teist korda salvamisega vaevanud.

Järgmisel päeval olid külaelanikud imestunud, kui nägid Sundarit terve ja õnnelikuna.

„Valge mehe Jumala kaitse päästis ta kobra hammustuse eest,“ ütlesid nad.

Sellest hetkest peale, 1957. aastal, hakkas mitu külaelanikku koos Sundariga hingamispäeva pidama.

Viis aastat pärast maohammustust sündisin Sundarile mina.

Täna on Gudem Madhavaram adventistide küla. Siit on võrsunud 40 pastorit ja piiblitöölisi ning palju haridustöötajaid ja meedikuid. Laupäeviti peatab kogu küla töö, et kummardada Loojat-Jumalat. Selline on Jumala vägi, kes pööras maohammustuse õnnistuseks.

Wilson Measapogu on Seitsmenda Päeva Adventistide Aasia Lõunaosa Divisjoni täitevsekretär; sellesse divisjoni kuulub India. Tema isa suri 2017. aasta augustis 77aastasena.

Halastus ja õiglus Psalmides ja Õpetussõnades

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: Ps 9:8–10, 14–21; Ps 82; Ps 101; Ps 146;
Õp 10:4; Õp 13:23, 25; 30:7–9.

Juhtsalm: „Mõistke kohut vaevalisele ja vaeslapsele, mõistke õigust viletsale ja kehvale! Päästke vaevalised ja vaesed, vabas-tage nad õelate käest“ (Ps 82:3,4).

Psalmid ja Õpetussõnad kirjeldavad Jumalaga koos elamise kogemust tavaelus, mitte üksnes jumalateenistuse või muu religioosse tegevuse ajal. Õpetussõnade raamat pakub laias valikus praktilist tarkust – suhtlemisest ja perekonnaelust äritegevuse ja valitsemiseni välja. Psalmid on aga laulude kogu, kust leiab mitmekesises valikus emotsioone ja vaimulikke kogemusi leinalauludest juubeldava ülistuseni ja kõike seda, mis sinna vahepeale jääb. On kerge näha, et meie usk peab muutma meie elu ja kogemuse iga tahku, sest Jumal hoolib meie elu igast tahust.

Samas ei saa ükski mõtisklus elust siin langenud maailmas eirata ebaõiglust, millest inimeste olukord on niimoodi läbi imbunud. Tegelikult räägitakse ebaõiglusest korduvalt kui millestki, mis Issandat otseselt puudutab ning mida Ta leevendada püüab. Tema on ju lootus lootusetute jaoks.

Ekki saame neis raamatutes õigluse kohta öeldut vaid põgusalt käsitleda, innustab käesolev õppetükk meid aktiivsemalt teenima vaeste, rõhutute ja unarusse jäetute vajadusi – neid inimesi on kõikjal meie ümber ning meid kohustatakse neid aitama.

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 27. juuliks.

Oleme juba märkinud, et Jumal näeb ja kuuleb inimesi, kes on ahastuses ja hädas: Psalmides kuuleme selliseid hüüdeid enim inimestelt, kes on usaldanud Jumalat, kuid ei näe õiglust valitsemas. Kinnitused, et Jumal on hea, õiglane ja võimas, tunduvad mattuvat ebaõigluse ja surve alla, mida inimesed neis lauludes kogevad või täheldavad.

Ometi kuuluvad need laulud inimestele, kes ikka veel laulavad. Nende elu ega usku ei ole kustutatud. Veel on lootust – ja pakiline vajadus, et Jumal tegutseks enne, kui on liiga hilja, enne kui kurjus võidutseb, enne kui surve all olijaid hävitab nende vastu suunatud kurjuse taak. Sel viisil püüavad Psalmide kirjutajad sillutada oma usu kinnitamise ning elu katsumuste ja tragöödiate vahelist kuristikku.

Loe Ps 9: 8–10, 14–21. Suudad sa ette kujutada tingimusi, milles selle psalmi kirjutaja Taavet oli? Kas tunned pinget Jumala headusse uskumise ja Taaveti käesoleva kogemuse vahel? Kuidas oled hakkama saanud võitluses Jumalasse uskumise pärast ränga katsumuse aegadel?

Psalmides kordub üha mõte, et sellele ängistusele on vastuseks lootus ja töotus Jumala heasse ning õiglasesse kohtusse. Kurjus ja ebaõiglus võivad küll praegu võidukana tunduda, kuid Jumal mõistab kohut pahategijate ja ebaõiglaste üle. Nemad saavad karistuse, samas kui inimesed, kellele nad on haiget teinud ja keda rõhunud, uuendatakse ja tõstetakse üles.

Teoses „Mõtteid psalmidest“ kirjeldab C. S. Lewis oma algset üllatust Jumala kohtu ootamise elevuse ja igatsemise pärast, mida Psalmides korduvalt väljendatakse. Lähtudes tõsiasiast, et paljud tänased Piibli lugejad peavad kohut millekski, mida karta, uurib ta algupärast juudi vaatenurka ja kirjutab: „Lõpuks ometi võetakse kuulda sadade ja tuhandete inimeste häält, nende häält, kellelt on riisutud kõik ja kelle poolel ometi on õigus. Loomulikult ei tunne nad kohtu ees hirmu. Nad teavad, et nende küsimus laheneb üheselt – kui see vaid arutusele võetaks. Kui Jumal hakkab kohut mõistma, siis viimaks see toimub.“ – C. S. Lewis, *Mõtteid psalmidest* (New York: Harcourt, Brace and Company, 1958), lk 11.

Näeme Psalmides lootust rõhutute jaoks isegi praegu, ka käesolevate kannatuste ja pettumuste keskel.

Millised põhimõtted toetavad mõtet, et kohus on positiivne nähtus, mitte midagi kardetavat?

Loe Ps 82. Milline sõnum on siin meie jaoks?

Vaatamata ühiskondlikule korraldusele ja Jumala antud reeglitele ei suutnud Iisraeli rahvas mitmel korral oma ajaloos selle plaani kohaselt elada. Nad muutusid kergesti end ümbritsevate rahvaste taoliseks ning elasid ebaõigluse ja rõhumise mustri järgi. Juhid ja kohtunikud hoolitsesid ainult enda eest ning nende poolehoidu sai osta altkäemaksuga. Jäänud ilma neid kaitsvatest kohutest, koormati tavainimesed ja just nimelt vaesed raskete kohustustega.

Ps 82 vastab sellisele olukorrale. See kirjeldab Jumalat ülemkohtunikuna ning loob pildi sellest, kuidas Tema ise mõistab kohut juhtide ja rahva kohtunike üle. See laul rõhutab, et need, kellel on ühiskonnas selline osa täita, on „seatud tegutsema kohtumõistjatena Tema alluvuses“. – Ellen G. White, *Prohvetid ja kuningad*, lk 198. Neil tuleb olla oma kohal ning teha oma tööd Jumala esindajate ja alluvatena. Laulja vaatenurgast on Jumala õigusemõistmine näide sellest, kuidas maine kohus peab toimima, ning ühtlasi pakub see välja mõõdupuu, millega otsustada niisuguse õigluse või ebaõigluse üle – ja nende üle, kes seda väljastavad.

See laul lõppeb erilise üleskutsega, et Jumal tegutseks (Ps 82:8), sekkuks ja lõpetaks ebaõigluse, mis riigis valitseb. Nagu paljud psalmid, nii annab see hääle hääleta olijaile ja rõhututele, neile, keda on vaikima pannud ebaõiglane süsteem, milles nad elavad ja töötavad.

Ps 82 esitab palve Jumalale kui ülemkohtunikule ning universumi ja kõikide rahvaste suveräänsele valitsejale. Pole olemas kõrgemat kohut ega autoriteeti, kellele edasi kaevata. Saabub kinnitus, et siis, kui maised kohtud ei kuula ära vaeste ja rõhutute hüüdeid ega kaitse neid – nagu väga sageli juhtub – jääb ikkagi vaieldamatu võimalus abipalveks.

Oma elu mitmesugustes etappides võime leida, et oleme ebaõigluse ohvrid, kuid mõnikord võime olla ka need, kes teevad ebaõiglust või saavad sellest kasu. Sellistest katkenditest nagu Ps 82 leiame arusaamist ja tarkust selle kohta, kas meie oleme rõhutud või rõhujad. Jumalgi on mures ebaõiglaste kohtunike pärast ning nimetab neid oma lasteks ja tahab, et nad valiksid parema eluviisi (vaata Ps 82:6). Seega on lootus nendegi jaoks, kes on rõhumise korral valel poolel, juhul kui nad lubavad ennast muuta.

Loe Ps 101. See on küll kirjutatud juhte silmas pidades, aga millise tähtsa nõuande saame sellest endale, ükskõik, milline on meie koht elus?

Ps 101 on tekst juhtide jaoks. On arvatud, et Taavet kirjutas need salmid siis, kui ta oli alles asunud Iisraeli valitsema. Need read võivad olla ka kohanõuanded vandest, mille ta kuningaks saades andis. Oma kogemustest Sauli sõdalasena ja seejärel tagaaetavana oli ta oma silmaga näinud, kuidas tee kaotanud kuningas teeb kahju rahvale ja oma perekonnale. Taavet otsustas, et temast saab teistsugune juht.

Vähesed meist on poliitilised või rahvuslikud juhid, kuid me kõik täidame elus osi, mille puhul on meil võimalus kaasinimesi mõjutada ja julgustada. See võib toimuda meie tööelus, kogukonna ettevõtmistes, perekonnas või koguduses. Ellen G. White on sellise juhitöö kohta märkinud: „101. laulus Taaveti antud töötused peavad olema kõikide nende töötused, kellel lasuvad valveloleku ja mõjutamise kohustused kodus.“ – *Counsels to Parents, Teachers, and Students*, lk 119.

Kui meil on võimalus, peaksime olema valmis eeltoodud põhimõtteid toetama ja soovitama neid inimestele, kes täidavad meie suhtes juhi osa. Ning meil kõigil, oma juhtimis- ja mõjualas, on võimalus rakendada Taaveti juhtimise põhimõtteid selleks, et need aitaksid meil olla õnnistuseks kaasinimestele.

Taavet alustab au andmisega Jumalale Tema halastuse ja õigluse eest (Ps 101:1), mis sai aluseks kõigele sellele, mida Taavet püüdis oma juhiametis pooldada. Ta proovis õppida ja viljeleda neid samu jooni oma elus ja töös. Seda tehes tuli tal vastu panna kiusatusele toimida ülekohtuselt, võtta altkäemaksu ja olla ebaaus – kõik need on konkreetsed lõksud võimupositsioonil ja juhikohal olijatele.

Teades, kui tähtis oli heade nõuandjate osa, kes aitaksid tal õigust teha, anub Taavet, et ta leiaks usaldusväärsed nõuandjad ja määraks ametisse ausad ametnikud. Õiglus ja halastus pidid tähistama tema juhtimisviisi, samuti pidid sellised olema need, kes töötasid koos temaga ja tema heaks.

Meil ei pruugi olla niisugust kohta, kus vajame nõuandjaid ja ametnikke, kuid kuidas täita oma elu mõjuga, mis aitab meil elada ning juhtida (kus aga suudame) neid, kes seda vajavad, õiglaselt ja halastavalt?

Sedamööda, kuidas ligineme Psalmide raamatu lõpule, näivad ülistushüüded ja kiidusõnad üha paisuvat. Viimased viis laulu algavad lihtsa ja otsese korraldusega „Kiitke Issandat!“, kuid esimene neist – Ps 146 – pöörab erilist tähelepanu Jumala hoolele vaeste ja rõhutute pärast ning on seega kiituse esmapõhjus.

Loe Ps 146. Milline sõnum on siin meie jaoks? Mida ütleb Jumal just Ps 146:5–9?

On kindel, et Jumal on selle maailma Looja (vaata Ps 146:6) ja see psalm kirjeldab Jumala jätkuvat tegevust maailmas kohtunikuna, varustajana, vabastajana, parandajana, aitajana ja kaitsjana – kõik see keskendub inimestele, kes just niisugust abi vajavad. On inspireeriv näha, mida Jumal teeb ja tahab teha meie elus, kogukonnas ja maailmas.

Mõnikord peame abivajaja eest hoolitsemist millekski, mida tuleb teha sellepärast, et Jumal ütles nii. Kuid Ps 146 ütleb, et Jumal juba hoolitseb – ning meid kutsutakse Temaga ühinema. Kui töötame vaesuse, rõhumise ja haiguse vastu, siis töötame tõepoolest koos Jumalaga ja Tema eesmärgi kohaselt. Kas saab olla suuremat eesmärki kui Jumalaga koostöö tegemine selle nimel, mis on nii inspireeriv nagu Ps 146?

Kuid see toob kasu ka meile. Kristlased räägivad sageli enda Jumala-otsingutest ja igatsusest olla Temaga lähedasemas suhtes. Kuid sellised salmid Piiblis nagu Ps 146:7–9 ja paljud teised näitavad meile, et üks võimalus Jumala leidmiseks on liituda sellega, mida Tema teeb. Kui Tema tegutseb selle nimel, et tõsta üles vaene, haige ja rõhutud inimene, ning Ps 146 ütleb, et Ta teeb seda, siis peaksime meiegi Temaga koos sedasama tegema. „Kristus tuli maa peale vaeste ja kannatajate hulka; Ta liikus siin ringi ja tegutses. Nad said suu- rimal määral Tema tähelepanu. Ja tänagi külastab Ta oma laste isikus vaest ja abivajajat, leevendab häda ja kergendab kannatusi.

Eemaldage kannatus ja abivajadus ning meil pole enam moodust mõistmaks Jumala halastust ja armastust, pole moodust tunda taevase Isa kaastundlikkust ja kaasaelamist. On ju nii, et evangeelium näeb ilusaim välja siis, kui seda esitatakse kõige rohkem abi vajavatele ja kõige vaesematele piirkondadele.“ – Ellen White, *Tunnistused kogudusele*, 7. kd, lk 226.

Milline on olnud sinu kogemus selles, kuidas kaasinimeste teenimisega Jumalale veel ligemale saada?

Tarkade ütleliste kogumikuna puudutab Õpetussõnade raamat laialdast teemaderingi ja elukogemusi. Nende hulgas on mõtteid vaesusest, rikkusest, rahulolust, õiglusest ja ebaõiglusest – ning tihtilugu erinevate nurkade alt. Elu ei ole alati lihtne ega sirgjooneline ning Õpetussõnad annavad meile teada erinevatest olukordadest ja valikutest, mis elamist mõjutavad – isegi nende puhul, kes on ustavad Jumalale.

Loe ja võrdle Õp 10:4; 13:23, 25; 14:31; 15:15, 16; 19:15, 17 ja 30:7–9. Mida need kirjakohtad ütleavad jõukuse, vaesuse ja abivajajate aitamise kohta?

Õpetussõnad rõhutavad hoolt ja tähelepanu, mis Jumalal on vaeste ja kaitsetute suhtes. Mõnikord on inimesed vaesed olukordade, viletsate valikute või ärakasutamise pärast, ent olgu nende olukorra põhjus milles tahes, nimetab Issand ennast ikka nende Loojaks (vaata Õp 22:2) ja Kaitsjaks (vaata Õp 22:22, 23). Neid inimesi ei tohi rõhuda ega neilt eeliseid võtta, ükskõik, milliseid vigu nad teinud on.

Kuigi Õpetussõnad pakuvad paremat elu juhul, kui valitakse tarkus ja kuuletatakse Jumalale, ei õnnista Jumal alati rikkusega. Ustavust Jumalale peetakse alati palju tähtsamaks ja lõpuks tasuvamaks kui materiaalsel tulu: „Parem pisut õiglusega kui palju tulu ülekohtuga“ (Õp 16:8).

Veel üks teema, mis Õpetussõnadades huvi äratav, on ausus ja õiglane asjaajamine äris, valitsemises ning õiguse mõistmisel (vaata Õp 14:5, 25; 16:11–13; 17:15; 20:23; 21:28; 28:14–16). Õpetussõnad ei keskendu mitte ainult iga inimese elule, vaid lasevad heita pilku sellele, kuidas ühiskond tervikuna peaks toimima kõikide kasuks, eriti nende puhul, kes kaitset vajavad. Meile tuleb tuletada taas meelde, et kõige paremini valitsevad ja juhivad inimesed koos Jumala abiga (vaata Õp 8:15, 16) ning nad peaksid olema abivajajatele Tema armu ja kaastunde vahendajateks.

Kerge on tunda kaasa neile, kelle olukord on täbar. Kuidas aga sellest kurbusetundest ajendatuna tegutsema hakata?

Reede, 26. juuli

Toetav mõte: Loe Ellen G. White'i raamatust *Patriarhid ja prohvetid* peatükki „Taaveti viimased eluaastad“, lk 746–755, C. S. Lewise raamatust *Mõtteid psalmidest* peatükki „Kohtu mõiste psalmides“, lk 15–22.

„Taaveti laulud kõnelevad avarast elukogemusest; süütunnetuse ja enese hukkamõistu sügavusest ülevaima usu ja lähedasima suhtlemiseni Jumalaga. Tema eluaruanne näitab, et patt toob ainult häbi ja häda, kuid Jumala armastus ja halastus suudavad küündida ka põhjatuimate sügavusteni ning usk tõstab kahetseva inimlapse üles Jumala lapse seisusesse. Kõigist kinnitustest, mida Jumala Sõna sisaldab, on Taaveti elu üks mõjusaim tunnistus Jumala lepingu ustavusest, õiglusest ja halastusest.“ – Ellen G. White, *Patriarhid ja prohvetid*, lk 754.

Õpetussõnade raamatu tarkuse kohta öeldakse: „Nende põhimõtete järgimisest sõltub ühiskonna heaolu nii ilmalikus kui ka usulises valdkonnas. Need põhimõtted kaitsevad omandust ja elu. Kõige selle eest, mis teeb usalduse ja koostöö võimalikuks, võlgneb maailm tänu Jumala seadusele, mida teeb teatavaks Tema sõna ja millest on veel raasuke inimsüdameis – mõnikord päris tuhmununa või üsna ligi hävimisele.“ – Ellen G. White, *Kasvatus*, lk 137.

Küsimused aruteluks:

1. Mil moel pead sina ennast juhiks või mõjuvõimsaks inimeseks? Kuidas saad olla oma elu selles vallas õigluse käsilane?
2. Mõttele oma elupaiga kultuurile ja sotsiaalsele ülesehitusele. Mil moel saad töötada olemasoleva süsteemi sees paremini abivajajate heaks?
3. Miks on õiguse ja õigluse põhimõtted tugeva ühiskonna ülesehitamise jaoks niivõrd tähtsad?
4. Õpetussõnade raamat keskendub küll paremini elamise tarkusele, aga mida räägib see raamat meile sellest, missugune on Jumal?

Kokkuvõte: Psalmid ja Õpetussõnad on kaks raamatut, mis on eelkõige häälestatud väljakutsele elada ustavalt elu argikogemustes ja katsumustes. Mõlemad lubavad heita pilku Jumala nägemusele ühiskonnast ning Tema erilisele hooletule vaeste ja rõhutute pärast. Psalmide hüüatused ja Õpetussõnade tarkus on sellised, mida Jumal märkab ning sekkub, et kaitsta neid, keda liigagi sageli eiratakse või kurnatakse. Ja kui Jumal on selline, siis peame meiega olema sellised.

Misjonär SUV

Loo on kirja pannud Andrew McChesney Adventmisjonist.

Kui Joe Marcellino USAs Marylandi osariigis oma auto kodu juures parkis, nägi ta, et tema Isuzu Trooper SUV taga oli sillutisel õlirada.

„Ohoh,“ ütles ta oma naisele Susanile. „Asjalood on täbarad.“

33aastane Joe oli seitsmenda päeva adventistide ülemaailmses peakortoris Silver Springis (Marylandi osariigis) IT-haldur; nüüd helistas ta abi pärast sõbrale. Sõber Eric Armer leidis, et õlifilter sülgas õli, ning hoiatas, et mootori parandamine läheb tõenäoliselt maksma rohkem kui 3 000 dollarit.

Hiljuti abiellunud Joel ja Susanil oli pangas täpselt 3 000 dollarit. Kuid Joe tõrkus seda raha SUVi peale kulutamast, sest paaril oli jäänud panna üksjagu kümnist. Viimase kolme kuu eest kokku 1 500 dollarit.

Susan nägi, et aruteluks pole ruumi. „Meil on vaja anda ära oma uudsevili,“ ütles ta.

Joe ja Susan palvetasid ning otsustasid anda pigem kümnist kui parandada SUVi.

Pärast seda otsust andis Eric Joele nõu helistada tanklasse, mis oli vähe aega enne leket nende autol õli vahetanud. Tankla saatis mehaaniku Joe koju ja pärast järelevaatamist pakkus välja, et remondib mootori tasuta. Joe aga polnud varmas bensiinijaama usaldama ja võttis seepärast hoopis vastu 3 000 dollarit, mida tanklast oldi nõus maksma. Joe palus ühel teisel sõbral, automehhaanik Bill Brodyl mootor remontida. Kui parandustöö valmis sai, tuli Joele arve – 1 500 dollari maksmiseks. Tema üllatuseks piisas bensiinijaama 3 000 dollarist, et maksta paranduse eest ja anda kümnis.

Sõber Bill hoiatas Joed, et ta müüks SUVi kiiresti maha, öeldes, et see võib suvalisel hetkel katki minna.

Mõni päev hiljem küsis adventkoguduse peakorteri ostujuht Wayne Calbi Joelt, kas ta tahaks SUVi maha müüa.

„Üks misjonär Aafrikas on palunud osta enda jaoks just Isuzu Trooperi,“ ütles ta.

Joe rääkis SUVi loo kohe ära, kuid Wayne ütles, et ta on valmis riskeerima. Ta andis Joele hea hinna ja saatis masina Aafrika poole teeale. SUV oli seni läbi sõitnud 64 000 kilomeetrit (40 000 miili).

Umbes 18 kuu pärast ütles Wayne Joele: „Mäletad veel SUVi? Nüüdseks on tal rohkem kui 100 000 miili selja taga.“

„Tänu Jumalale!“ ütles Joe. „Ma ei arvanud, et see nii kaua vastu peab.“

Paar aastat hiljem andis Wayne teada, et see auto oli läbi sõitnud 200 000 miili. Siis 300 000. Joe oli hämmastunud.

„Issand hoiab seda autot misjonäri jaoks käigus,“ ütles ta.

Joe on nüüd 61aastane ja ta ütleb, et see kogemus on andnud talle hea õppetunni misjonitöö ja kümnise kohta. „Issand täitis meie vajadused, kui istusime abielumehe ja -naisena maha, et anda oma uudsevili Talle,“ ütles ta. „Vähe sellest, et Ta täitis meie vajadused, Ta täitis ka Aafrikas oleva misjonäri vajadused. SUVist sai õnnistus, mis sõitis aasta aasta järel.“

Prohvetite hüüud

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: *ISm 8:10–18; Am 5:10–15; Mi 6:8; IMs 19:1–13; Hs 16:49; Js 1:15–23.*

Juhtsalm: „Tema on andnud sulle teada, inimene, mis on hea. Ja mida nõuab Issand sinult muud, kui et sa teeksid, mis on õige, armastaksid headust ja käiksid alandlikult koos oma Jumalaga?“
(**Mi 6:8**)

Vana Testamendi prohvetid on Piibli ühed kõige huvitavamad tegelased. Nende valjud hääled, nende kartmatud sõnumid, nende kurbus, viha ja pahameel ning ühe või teise sõnumi piltlik esitus tegid neist inimesed, kellest ei saanud üle ega ümber, ehkki nende lähedal polnud alati mugav olla.

Peamiselt Iisraeli ja Juudasse läkitatutena kutsusid prohvetid valitud rahvast tagasi neile Jumalast antud kutsumuse juurde. Rahvas ja nende juhid kaldusid liiga kiiresti ümberkaudsete rahvaste ebajumalate ning eluviisi poole. Prohvetite tänamatu ülesanne oli kutsuda inimesi üles meelt parandama, tuletades neile mõnikord meelde Jumala armastust ja mineviku heategusid ning hoiatades neid mõnikord tagajärgede eest, mis järgnesid jätkuvalle eemaldumisele Jumalast.

Nagu näeme, oli kõigi pattude ja pahategude registris, mille eest prohvetid juhte ja rahvast hoiatasid, üks suurimaid nende keskel olevate vaeste, abivajajate ja abitute rõhumine. Jah, ebajumalate teenimine oli halb; jah, valed religioonikommete järgimine oli halb; aga nõrkade ja vaeste pealt kasu loikamine pälvis samasuguse hukkamõistu.

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 3. augustiks.

Vaatamata Jumala selgele üksikasjalikule plaanile Iisraeli rahvaga elas Iisraeli rahvas harva oma kutsumise kohaselt. Vaid mõni põlvkond olid kulunud ajast, mil nad ennast töötatud maal sisse seadsid, kui nad palusid prohvetiks ja kohutumõistjaks oleval Saamuelil määrata ametisse kuningas, kes nende riiki juhiks, „nagu on kõigil rahvastel“ (1Sm 8:5).

Loe 1Sm 8:10–18. Kuidas hoiatas Saamuel rahvast, kui ta andis vastuse nende nõudmisele saada kuningas?

Saamuel mõistis, et selle sammuga lähenesid nad ka muul viisil teistele rahvastele. Kuigi Saamuel püüdis olla esimesele kuningale, Saulile, nõuandjaks, ei läinudki kuigi kaua aega, kui tema ettekuulutus hakkas tõdenema. Ka Iisraeli kuningriigi kõrgajal ei pääsenud Taavet ja Saalomon kiusatustest, korruptsioonist ega võimuga liialdamisest.

Iisraeli ja Juudat valitsevate kuningate ajal reageeris Jumal ühtpidi nii, et saatis prohveteid, kes kõnelesid Tema tahtest ning meenutasid Iisraeli juhtidele ja rahvale Jumalast antud kohustust – mitte unustada nende ühiskonna liikmeid.

Heebrea prohvetite kirjutistes näeme jätkuvat ja korduvat üleskutset elada õiglaselt ning ajada ühiskonnas asju õigesti. Seistes vastu Iisraeli ja tema juhtide truudusetusele, olid prohvetid hääleta jäetud inimeste korrapäraseks ja kiireloomuliseks hääleks ning esindasid eelkõige neid, kes olid kaitsetuimad, kuna Iisrael ei täitnud Jumala tahet.

Vana Testamendi prohvetite kirglikkuse üle mõtisklev Abraham Joshua Heschel kõrvutab meie rahulolu enesega ning nende tungivat üleskutset seista õigluse eest: „See, mis prohveteid kohutas, toimub ju siiaamaani iga päev üle maailma... Kogu hingest ebaõigluse vastu seismine võib meile jätta mulje hüsteeriast. Meie ise oleme pidevalt ebaõigete tegude, silmakirjalike ilmingute, valskuse, häbematususe ja viletsuse tunnistajaiks, kuid harva tõuseb meis nõrdimus või äärmine ärritus. Prohvetite jaoks omandab väikseimgi ebaõiglus kosmilised mõõtmed.“ – *The Prophets* (New York: Jewish Publication Society of America, 1962), lk 3, 4.

Need prohvetid pakuvad meile võimalust heita pilk Jumala südamesse ja meelde. Jumala nimel rääkides aitavad nad meil näha maailma ebaõiglust ja kannatusi läbi Jumala pisarais silmade. Kuid see kirglikkus on ühtlasi kutse tegutsemisele, et töötada koos Jumalaga meie ümber olivate rõhumise ja kurbase leevendamiseks ning ravimiseks.

Kuidas püüame mõnikord olla „nagu kõik ümberkaudsed rahvad“ viisil, mis kahjustab meid ja kaasinimesi?

„Siis Aamos vastas ja ütles Amasjale: „Mina ei ole prohvet ega prohvetijünger, vaid olen karjane ja metsviigipuude vääristaja. Aga Issand võttis mind karja järelt ja ütles mulle: Mine, ennusta mu rahvale Iisraelile!“ (Am 7:14, 15)

Aamos märgib päris avameelselt, et tal puudub prohvetiks olemise kvalifikatsioon, kuid siis, kui ta esitab oma sõnumit Iisraeli rahvale, ilmutab ta väga selget suutlikkust joonistada oma kuulajate silme ette seda, mida ta neile öelda tahab.

Ta alustab populaarses võtmes, loetledes üles ümberkaudsed riigid – Süüria, Vilistimaa, Foiniikia, Edom, Ammon ja Moab – ning esitab peensusteni nende kuriteod, ülekohtu ja julmuse, mille eest Jumal neid karistab (vaata Am 1:3 – 2:3). On kerge ette kujutada, kuidas iisraellased oma vaenlastele esitatud süüdistuste pärast käsi plaksutavad; eks ka seetõttu, et päris paljud nende rahvaste kuriteod on olnud suunatud iisraellaste vastu.

Siis liigub Aamos kodule pisut lähemale, kuulutades Jumala karistust Juuda rahvale, see tähendab Iisraeli lõunanaabritele; selleks ajaks on need kuningriigid lahknenu. Jumala nimel kõneldes viitab Aamos sellele, et nad on kõrvale heitnud Jumala, on sõnakuulmatud Tema korraldustele ja nüüd jääb osutada karistustele, mis neid tabavad (vaata Am 2:4, 5). Taas võime ette kujutada, kuidas põhjapoolse kuningriigi inimesed aplodeerivad, kui Aamos osutab nende ümberkaudsete väärtegudele.

Kuid siis pöördub Aamos oma kuulajaskonna poole. Raamatu ülejäänud osa pöörab tähelepanu Iisraeli pahedele, ebajumalateenistusele, ülekohtule ja Jumala silmadega nähtud korduvatele nurjumistele.

Loe Am 3:9–11; 4:1, 2; 5:10–15 ja 8:4–6. Milliste pattude eest ta hoiatab?

Kuigi Aamose sõnad ei ole põiklevad ja tema hoiatused räägivad hukatusest, mahendavad tema sõnumit härdad palved pöörduda tagasi oma Jumala juurde. Siia hulka kuulub ka inimeste õiglusetaju edendamine ja hoolitsemine nende hulgas olevate vaeste eest: „Aga õigus voolaku nagu vesi ja õigus nagu kuivamatu jõgi“ (Am 5:24). Osa Aamose prohvetikuulutuse viimaseid salme osutab Jumala rahva tulevasele taastamisele (vaata Am 9:11–15): „Nende kõige sügavama ärataganemise ja suurima vajaduse ajal saatis Jumal andestuse ja lootuse sõnumi.“ – Ellen G. White, *Prohvetid ja kuningad*, lk 283.

Kas on aegu, mil meil tuleb olla valmis karmilt rääkima, et vigu parandada? Kuidas teeme vahet, millal on selliste sõnade välja ütlemine kohane?

„Tema on andnud sulle teada, inimene, mis on hea. Ja mida nõuab Issand sinult muud, kui et sa teeksid, mis on õige, armastaksid headust ja käiksid alandlikult koos oma Jumalaga?“ (Mi 6:8). Kuidas saad kohe nüüd elada nende sõnade kohaselt?

Mi 6:8 on võib-olla üks tuntuim salm Pühakirjas. Ometi, nii nagu paljude salvidega, millest teeme loosungid või „plakatid“, tunneme selle salmi konteksti vist vähem, kui tunnistada tahaksime.

Loe Mi 2:8–11 ja 3:8–12. Mida inimesed tegid, et Miika neid hukka mõistis?

Juuda kuninga Aahase valitsemisaeg oli Jumala rahva ajaloos kõige suurem vaimulik madalseis. Ebajumalateenistust ja mitmesuguseid halbu kombeid tuli järjest juurde. Samal ajal, nagu teisedki tookordsed prohvetid märkisid, kurnati ja rööviti vaeseid endiselt.

Miika ennustab viimset päeva sama palju, kui tema kaasaegsed. Suurem osa tema raamatu kolmest esimesest peatükist väljendab Jumala viha ja muret rahva kurjuse pärast ning samuti räägivad need tekstid hävingust, mis inimeste teele tuleb.

Kuid Jumal ei loobu oma rahvast. Prohvetite kimedad hääled ja karmid sõnumid tunnistasid ju ka sellest, et Jumal tundis jätkuvalt huvi oma rahva vastu. Ta andis neile hoiatused sellepärast, et Ta armastas neid ja hoolis neist. Ta igatses neile andeks anda ja nad uuendada. Ta poleks jäänud vihaseks igaveseks (vaata Mi 7:18–20).

Selline on hästituntud „retsepti“ taust – toimi õiglaselt, armasta headust, käi alandlikult. Õeldu võib kõlada lihtsalt, kuid sellise usu praktiline väljendamine on üsna suur väljakutse, eriti kui sedasi tegutsedes näime astuvat nii suure sammu ümbritseva ühiskonna rajalt kõrvale. Kui kaasinimesed lõikavad ebaõiglusest kasu, halvustavad halastust ja käituvad uhkelt, nõuab õiglaselt tegutsemine, headuse armastamine ja alandlikult käimine julgust ja visadust. Ometi ei tee me seda üksi; kui me niimoodi tegutseme, siis käime koos oma Jumalaga.

Kuidas on omavahel seotud õigesti tegemine, headuse armastamine ja alandlikult Jumala ees käimine?

Kui küsiksime kristlastelt „Soodoma pattude“ kohta, kirjeldaksid nad ilmselt mitmesuguseid seksuaalseid patte ja muus vormis kõlvatust. Lõppude lõpuks kirjeldab 1Ms 19:1–13 ju seda haiget ja vändunud ühiskonda kui küpset hävinguks.

Huvitaval kombel on vastus aga palju keerulisem. Mõtlesime Hesekieli kirjeldusele: „Vaata, su õe Soodoma süü oli see: temal ja ta tütreil oli uhkus, leivaküllus ja muretu rahu, aga viletsa ja vaese kätt ta ei kinnitanud“ (Hs 16:49). Kuigi on selge, et Issand ei vaadanud läbi sõrmede kõlvatuse muudele vormidele, mida selles linnas leidis, pöörab Hesekiel siin tähelepanu majanduslikule ebaõiglusele ja abivajajate hooletusse jätmisele.

Kas võib olla, et Jumala silmis olid sellised majanduslikud patud sama halvad nagu seksuaalpatud?

Aamose, Miika ja Jesaja järel tulnud Hesekieli esimestest prohvetikuulutustest kõlab samasugune saabuva hävingu eest hoiatamise noot. Ent pärast seda, kui Jeruusalemm langes babüloomlaste kätte ja selle elanikud viidi vangi, pöördub Hesekiel tähelepanu sootuks Jumala uuendamistootustele.

Loe Hs 34:2–4, 7–16. Võrdle Jumalat kui karjast ja Tema hinnangut israeli rikutud juhtide kohta. Kuidas vastandub Tema meetoditele see, kuidas nemad kohtlesid nõrgimat „lammast“?

Nii halvad, kui nad ka olid – neid ju võrreldakse *Soodomaga* – sirutus Issand ikka nende poole lootusega, et nad pöörduvad oma kurjusest. Uuendusplaanis, mille Jumal oma rahvale tegi, olid nad taas oma maal. Jeruusalemm pidi saama taastatud ning tempel taas üles ehitatud. Pidupäevi, mida Jumal andis, pidi taas peetama ning maa pidi jälle võrdselt jagatama inimeste vahel kui nende pärisosa (vaata Hs 47:13 – 48:29). Näib ilmselge, et Jumala kavatsuse kohaselt pidi Tema plaan oma rahvaga, mis anti esmalt Moosesele ja israellastele pärast Egiptusest vabastamist, saama uue alguse Tema rahva tagasipöördumisega vangipõlvest. Siia hulka kuulus hool ühiskonna nõrgimate liikmete pärast, samuti nende pärast, keda võidi pidada kõrvalisteks isikuteks.

Kui tähtis on sinu jaoks, et meie Jumal on Jumal, kes pakub teise võimaluse – ja enamgi – oma rahvale, kes on läinud valele teele, kuigi neil on olnud võimalus teha paremad valikud?

Loe Js 1:15–23; 3:13–15 ja 5:7, 8. Kuidas kirjeldaksid prohveti reageeringut sellele, mida ta enda ümber ühiskonnas täheldab?

Jesaja esimene jutlus – esimesed viis peatükki – koosneb lõikavatest märkustest sedalaadi ühiskonna kohta, milliseks Jumala rahvas oli muutunud, ning läheneva karistuse hoiatustest, kuna nad on hüljanud Jumala ja jätkavad pahategusid. Ta pakub lootust juhul, kui inimesed pöörduvad tagasi Jumala juurde ning kujundavad ümber oma elu ja ühiskonna. Neist sõnadest läbi kumav tugevaim emotsioon on ehk kurbus. Tema ju sai aru, kes on Jumal ja mida Ta oma rahvalt tahab – seetõttu leinab prohvet kadumaläinut. Ta on kurb lugematul arvul unarusse jäetud inimeste pärast, kellele on haiget tehtud, ja karistuse pärast, mis rahvast tabab.

Jesaja jätkab sama suunda kogu oma prohvetliku teenistuse jooksul. Ta innustab inimesi meeles pidama seda, mida Jumal on nende heaks teinud. Samuti pakub ta inimestele lootust selle kaudu, mida Jumal tahab nende heaks tulevikus teha. Prohvet palub rahval otsida Jumalat kohe, sest uuendatud suhe Temaga sisaldab nende praeguste pahategude kahetsemist ja kaasinimesi kohtleva teguviisi muutmist.

58. ja 59. peatükis pöördub Jesaja tagasi õigluse pärast muretsemise juurde. Taas kirjeldab ta ühiskonda, mille puhul „õiglus on tagasi tõrjutud ja õigus seisab kaugel, sest tõde komistab tänaval ja ausus ei saa sisse tulla“ (Js 59:14). Ühtlasi kinnitab ta, et Jumal on sellest teadlik ning päästab oma rahva – „tuleb lunastaja“ (Js 59:20).

Jesaja raamatus on märkimisväärne osa prohveti tähelepanust suunatud saabuva Messia kuulutamisele, Temale, kes lõpuks taastab Jumala valitsuse maa peal ning toob õiguse, halastuse, tervenemise ja Jumalaga taasühendamise.

Loe Js 9:5, 6; 11:1–5, 42:1–7 ja 53:4–6. Kuidas sobivad need prohvetikuulutused sinu arusaamisega Jeesuse elust, teenimisest ja surmast? Millise mõtte esitavad need prohvetikuulutused Tema maa peale tuleku eesmärgi kohta?

Toetav mõte: Loe Ellen G. White'i raamatust *Prohvetid ja kuningad* peatükke „Vangipölv Assüürias“, lk 279–292, ja „Jesaja kutsumine“, lk 303–310.

„Prohvetid tõstsid küll häält nende kaasaegse julma rõhumise, karjuva ülekohtu, luksuslikkuse, ülepingsutatud väljanägemise, meeletu pidutsemise, joomingute ja taltsutamatu liiderlikkuse vastu, kuid nende protest ja patu hukkamõist ei andnud tulemusi.“ – Ellen G. White, *Prohvetid ja kuningad*, lk 282.

Jesaja jaoks näis „sotsiaalse olukorra seisukohalt rahva tulevik eriti sünge. Oli neid, kes kasuahnelt lisisid majale maja ja põllule põllu... Õigus väänati kõveraks ning vaeseid koheldi armutult... Kohtunikudki, kelle ülesandeks oli kaitsta abitu, sulgesid kõrvad vaeste ja abivajajate, leskede ja vaeslaste hüüetele...

Sellistes oludes polnud üllatav, et Ussija valitsuse viimasel aastal kutsuti Jesaja kuulutama Juudale Jumala hoiatus- ja noomitussõnumit. Kuid esmalt Jesaja kohkus. Ta teadis väga hästi, milline visa vastuseis teda ootab.“ – lk 306, 307.

„Me peaksime pidama kõnealuseid prohvetite... selgeid sõnu Jumala hääleks igale inimesele. Me peaksime igal võimalusel osutama osavõtlikkust, halastust ja kristlikku viisakust koormatuile ja vaevatuile.“ – lk 327.

Küsimused aruteluks:

1. Sageli peame prohvetit tuleviku ettekuulutajaks. Kuidas muudab Vana Testamendi prohvetite tähelepanu koondumine maailmale, milles nad elasid, sinu arusaamist prohveti tööst?
2. Prohvetite elu ja sõnum näitab ilmekalt, kui keeruline ja ohtlik võib olla töö eest seismine. Mida sa arvad, miks nad just nii tegutsesid ja rääkisid?
3. Prohvetite kirjades paistab Jumal olevat oma rahva peale vaheldumisi nii vihane kui ka sügavalt hooliv. Kuidas sobitad kokku need Jumala iseloomu kaks külge?

Kokkuvõte: Vana Testamendi prohvetid olid kirglikud ning kaitsesid sageli tulihingeliselt ja väga murelikult Jumala teid ja tahet oma rahva suhtes. Jumala enda väljendatud muret peegeldades pööras see kirglikkus tugevat tähelepanu vaeste ja rõhutute õigusele. Prohvetid kutsusid inimesi pöörduma tagasi Jumala juurde ja tegema sealhulgas lõppu ebaõiglusele. Just seda töötas ka Jumal oma rahva jaoks kavandatud parema tuleviku plaanides teha.

Kättemaks ja andeksandmine

Loo on kirja pannud Andrew McChesney.

Matšeete pikk tera helkis, kui 21aastane Wilder selle pea kohale tõstis.

Tema silmis välkus viha. Ta sihtis kasuisa kaela.

Sellel hetkel tõstis kasuisa Alberto Rui Quaresma käe ning tera löikus sügavalt ta küünarvarde.

Alberto veetis järgmised 24 tundi Lääne-Aafrika rannikul asuva São Tomé ja Príncipe Demokraatliku Vabariigi pealinna São Tomé haiglas. Talle tehti operatsioon ning arstid paigaldasid tema käsivarde metallplaadi. Vihasena kavandas ta kättemaksu. Ta tahtis võtta matšeete ja lõigata sellega ka Wilderi kätt. Wilderit ei vahistatud, sest tema bioloogiline isa lasi käiku oma tutvused. Wilder oli rünnanud oma kasuisa näägutamise pärast.

Haiglavoodis lamades märkas Alberto, et üks naine, Maria Rita, käis samas palatis iga päev oma venda külastamas, kes oli mootorrattaavariis viga saanud. Alberto imetles naise headust oma venna vastu ja teatas ühel päeval: „Olen teisse armunud.“

„Ei,“ vastas Maria. „Ma ei taha endale abikaasat. Kõik mehed tuleks tulle visata.“

Naise reaktsioon üllatas Albertot, kes taipas, et Mariale oli möödunud suhtest haav jäänud. Alberto suutis seda mõista. 44aastaselt oli tal olnud kolm seaduslikku naist ja kõige viimase naise poeg oli püüdnud teda tappa.

Maria Rita ei tahtnud abielu teemadel arutleda. Ta viis jutu Jumalale.

„Jumal on armastus ning Jumal saab muuta sinu elu ja teha sinust uue loodu,“ ütles ta. „Jumal aitab sul unustada selle, mis juhtus, ja poisile andeks anda.“

Pärast haiglast välja saamist kohtas Alberto Mariat juhuslikult tänaval. Ühel päeval kutsus naine teda osalema 40 päeva jooksul toimuvatel äratuskoosolekutel seitsmenda päeva adventistide koguduses.

Albertot vaimustasid need ettekanded ning viis kuud hiljem ta ristiti. Hiljem tegi ta Maria Ritale abieluettepaneku ja naine võttis selle vastu.

Täna töötab 50aastane Alberto töödejuhatajana tsemendilaos. Samuti on ta kohalikus koguduses kassapidaja, ressursside osakonna juht ja hingamispäevakooli õpetaja.

Ta palvetab, et tal avaneks võimalus rääkida Wilderile sellest, kuidas Jumal tema elu muutis. Need kaks meest kohtuvad mõnikord tänaval ja vahetavad tervituse.

Ta meenutas naerdes seda, kuidas Wilder püüdis teda nende viimase tõsise jutuajamise ajal tappa.

„Ma ei tunne muret, sest Jumal on minuga,“ ütles ta.

Kummardage Loojat

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: Ps 115:1–8; 5Ms 10:17–22; Ps 101:1; Js 1:10–17; Js 58. ptk; Mk 12:38–40.

Juhtsalm: „Eks ole ju mulle meeldiv paast niisugune: päästa valla ülekohtused ahelad, teha lahti ikke rihmad, lasta vabaks rõhutud ja purustada kõik ikked? Eks see ole murda oma leiba näljasele ja viia oma kotta viletsad kodutud, kui sa näed alastioliijat ja riietad teda ega hoidu oma ligimesest?“ (Js 58:6, 7).

Isegi Vana Testamendi prohvetite kirjutiste kiire läbilugemine toob eredalt välja nende mure vaeste ja rõhutute väärkohtlemise pärast. Prohveteid ja Jumalat, kelle nimel nad rääkisid, solvas jämedalt see, mida nad nägid kõiki ümberkaudseid rahvaid tegemas (vaata näiteks Am 1. ja 2. ptk). Kuid eriliselt valdas neid pahameel ja kurbus siis, kui nad nägid, et Jumala rahvas – nii paljude jumalike õnnistuste vastuvõtja – tegi neidsamu ülekohtutegusid. Oma ajaloo ja Jumalast neile antud seaduste põhjal pidanuksid inimesed paremini teadma. Kahjuks see alati nii ei olnud ning prohvetitel oli palju öelda sündmuste kurva kulgemise kohta.

Huvitav on leida sedagi, et paljud Vana Testamendi prohvetite hästituntud ütlused õigluse ja ebaõigluse kohta antakse tegelikult jumalakummardamise juhiste kontekstis. Saame peagi näha, et tõeline jumalakummardamine ei ole ainult miski, mis toimub usurituaali käigus. Tõeline jumalakummardamine on ka selline eluviis, mis jagab Jumala hoolet kaasinimeste hea käekäigu pärast ja püüab üles tõsta neid, kes on jalge alla tallatud ning unustatud.

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 10. augustiks.

Varsti pärast seda, kui Jumal viis iisraellased Egiptusest välja, kohtus Ta nendega Siinai mäel ja andis neile kümme käsku kirjutatud kujul, sealhulgas esimesed kaks käsku selle kohta, et nad ei kummardaks teisi jumalaid ega teeks ebajumalaid (vaata 2Ms 20:2–6). Rahvas töötas omalt poolt teha kõik, milleks neid kohustati, ning elada Tema rahvana (vaata 2Ms 24:1–13).

Aga siis, kui Mooses oli läinud üles mäele ligi kuueks nädalaks, hakkasid inimesed arutama, mis temast on saanud. Segarahva survele tegi Aaron kuldvasika ja lubas inimestel selle juurde ohvreid tuua, mille järel „rahvas istus maha sööma ja jooma ning tõusis üles mängima“ (2Ms 32:6). Issandat ja Moosest mõlemat haavas tõsiasi, kui kiiresti pöördusid inimesed Jumalast ära ja kummardasid ebajumalat – ning nähtavasti päästis ainult Moosese eestkostmine Iisraeli ärateenitud karistusest (vaata 2Ms 32:30–34).

Ebajumalateenistus oli aga kiusatus, millesse Jumala rahvas liiga sageli ühel või teisel viisil langes. Iisraeli ja Juuda kuningate ajalugu tähistavad ebajumalateenimise perioodid. Sellega kaasnesid häbiväärsed teod, millesse osa ebajumalaid teenivatest kuningatest oma rahva juhtis. Niisugune truudusetus oli korduvaks kõneaineks prohvetitele, keda Jumal saatis, et inimesi Tema juurde tagasi kutsuda. Sageli olid vaimulikule ärkamisele ja usulisele uuendusele kutsuvate mõtete hulgas ka üleskutsed kohelda paremini rahvas seas olevaid vaeseid, abivajajaid ja kaitsetuid.

Loe Ps 115:1–8. Millise tähtsa mõtte toob siinne autor esile?

Inimlikkus kaldub muutuma selle asja või isiku sarnaseks, keda me kummardame või kes on meie jaoks keskpunktis. Niisiis oli päris loomulik, et hoolitsus kaasinimeste eest ja õiguse pärast kahanes, kui Jumala rahvas pööras selja õigluse Jumalale, et teenida ümberkaudsete rahvaste väärjumalaid, keda sageli kujutati sõdivate või sigitavate olevustena. Kui inimesed valisid endale teised jumalad, muutus nende suhtumine paljuski, sealhulgas selles, kuidas nad kaasinimesi kohtlesid. Issandale ustavaks jäämise korral jaganuks nad Tema hoolt oma keskel olevate abivajajate suhtes.

Mõtle veel tõsiasjale, et me muutume selliseks nagu on meie teenimisobjekt. Mismoodi näeme selle põhimõtte ilmnemist kaasajal?

Kõikjal Piiblis innustatakse Jumala rahvast Teda kummardama, kuid meile esitatakse korduvalt ka põhjendusi, miks seda teha. Meil palutakse Teda kummardada selle pärast, kes Ta on ja mida Ta on teinud, ning Tema paljude omaduste pärast, kuhu kuuluvad Ta headus, õigus ja halastus. Kui meile meenutatakse, missugune on Jumal, mida Ta on meie heaks teinud (eriti Kristuse ristil) ja mida Ta teha töötab, siis on meil igaühel põhjus Jumalat kummardada ja Teda ülistada.

Loe 5Ms 10:17–22; Ps 101:1; 146:5–10; Js 5:16; 61:11. Kuidas innustavad need salmid meid Jumalat kummardama ja ülistama?

Sellised kummardamise põhjendused ei olnud Jumala rahva jaoks uued. Nii mõnigi äsja vabastatud iisraellaste innukaimatest ülistustest oli vastus Jumala nähtavale sekkumisele nende heaks. Näiteks pärast seda, kui iisraellased olid Egiptusest välja toodud ja Punase mere ületanud, asusid Mooses ja Mirjam kogu rahvaga laulma kiitust Jumalale selle eest, mis äsja nende silme all oli toimunud ja millest neid oli päästetud (vaata 2Ms 15. ptk).

Sellistes sündmustes ilmnevat Jumala õiglust ja halastust ei tohtinud unustada. Kui inimesed hoidsid neid lugusid elavaina, jutustades neist korduvalt, innustasid Jumala teod ja õiglus edasistel aastatel neid ja järgnevaid põlvkondi jätkuvalt Jumalat kummardama. Üks sellise taasjutustamise ja kummardamise näide on kirjas 5Ms 10:17–22.

Jumala õiglus on esiteks lihtsalt osa Temast endast, Tema olemuse põhikomponent. „Jah, tõesti, Jumal ei tee ülekohut ja Kõigevägevam ei vääna õigust“ (Ib 34:12). Jumal on õiglane ja kannab õigluse eest hoolt – ning see on üks põhjus, miks Teda kummardada ja kiita.

Teiseks, Jumala õiglus ilmneb Tema õigetes ja õiglastes tegudes oma rahva ning kõigi vaeste ja rõhutute heaks. Tema õiglus on enam kui vaid Tema iseloomu kirjeldus. Piibel kujutab pigem Jumalat, kes „kuulis vaeste appihüdeid“ (Ib 34:28), kes tegutseb ja kellele teeb muret meie maailma ilmselge ülekohus. Lõpuks saab õiglus lõpliku võidu Jumala viimases kohtus ja Tema uueks loodud maailmas.

Kui vana aja Iisraelil oli põhjust Issandat ülistada, kui palju enam on siis meil pärast risti põhjust Teda ülistada?

Iisraeli ja Juuda kuningriikide parimail päevil tulid inimesed taas templisse Jumalat kummardama, kuigi ka siis oli nende kummardamine tihtilugu segunenud ebajumalateenistuse ja ümberkaudsete rahvaste religioonidega. Kuid prohvetite sõnul ei piisanud isegi inimeste parimatest usulistest püüetest, et pöörata neid pahedest, mida pandi selles riigis toime argielus. Ja vaatamata sellele, kui kõvasti nägi rahvas vaeva, et olla religioossed oma jumalateenimisrituaalide abil, ei suutnud nende vaimulike laulude muusika lämmatada vaeste ja rõhutute hüüdeid.

Aamos kirjeldab oma aja inimesi kui neid, kes „ahmite vaese järele ja tahate maal teha hädalisele lõpu“ (Am 8:4). Ta nägi nende soovi oma rituaalidega ühele poole saada, et siis taas turg avada ja asuda oma ebaausa äritsemise juurde, „et saaksime osta raha eest viletsa ja sandaalipaari eest vaese“ (Am 8:6).

Loe Js 1:10–17; Am 5:21–24 ja Mi 6:6–8. Mida ütleb Issand sellistele usuinimestele nende rituaalide kohta?

Oma prohvetite kaudu edastab Jumal karmid sõnad pilkava religiooni ja jumalakummardamise kohta, mis ei sobi kokku nende ümber olevate inimeste kannatuste ja rõhumisega. Am 5:21–24 loeme Jumala sõnu, et Ta „on nõrдинud“, „põlgab“ ja jälestab kogu nende jumalateenimist. Kokkutulekute kohta kasutatakse sõna „hais“ [eesti keeles „lõhn“] ning ohvrid ja muusika on enam kui väärtusetud.

Miika 6. peatükis näeme tervet rida ülespuhutud, lausa pilkavaid ettepanekuid selle kohta, kuidas veel kohasemalt Jumalat kummardada. Prohvet annab inimestele nõökiva soovitusena põletusohvri asjus, seejärel suurendab ohvrit „tuhandete jäärade ja kümnete tuhandete õlijõgedeni“ (Mi 6:7), kuni kohutava – kuid mitte tundmatu – äärmusliku ettepanekuni ohverdada Jumala poolehoidu ja andestuse pälvimiseks oma esmasündinud laps.

Lõpuks aga tuleb see, mida Issand inimestelt tegelikult ootas, ja selleks oli „et sa teeksid, mis on õige, armastaksid headust ja käiksid alandlikult koos oma Jumalaga“ (Mi 6:8).

Kas oled leidnud ennast kunagi süüdi olevat selles, et muretsed rohkem religioosse vormi ja rituaalide kui enda ümber olevate abivajajate aitamise pärast? Mida sellest kogemusest õppisid?

Kui prohvetid selgitavad suhet kummardamise ja õigluse vahel, innustavad nad kuulajaid astuma veel üht sammu: aktiivne hoolitsus vaeste ja rõhutute olukorra leevendamiseks ning abivajajate aitamine on iseenesest jumalateenimise oluline osa. Jesaja 58. peatükk on üks neist tekstidest, mis toob selle seose selgelt esile.

Loe Js 58. ptk. Mis selle peatüki esimeses osas kirjeldatu põhjal on läinud Jumala ja Tema rahva vahelises suhtlemises valesti?

Nagu eelnevalt nägime, arvustatakse siin inimesi, kes on aktiivselt religioossed. Nad näivad innukalt Jumalat otsivat, kuid on selge, et tulemust pole. Niisiis ütleb Jumal, et nad peaksid püüdma muuta seda, kuidas Jumalat kummardada; püüdma Jumalat teisel viisil teenida. Kui Tema saaks valida, kuidas nad Jumalat teenivad, siis soovitaks Ta „päästa valla ülekohtused aהלad, teha lahti ikke rihmad, lasta vabaks rõhutud ja purustada kõik ikked“ (Js 58:6). Samuti toitku nad näljaseid, pakkugu peavarju kodututele ja aidaku abivajajaid.

Selliseid tegevusi ei nimetata küll ainsaks kummardamisviisiks, kuid Jumal soovib neile seda tungivalt kui üht kummardamisviisi – meetodit, mis võib olla parem nii mõnegi inimese traditsiooniks saanud jumalakummardamise tavadest. Selline kummardamine ei ole mitte ainult sissepoole keskendunud, vaid midagi, mis toob õnnistuse kõigile inimestele kummardajate ümber. „Religiooni tõeline eesmärk on vabastada inimesed nende patukoormast, kõrvaldada sallimatus ja rõhumine ning soodustada õiglust, vabadust ja rahu.“ – *Piibli kommentaarid, SPA välja antud*, 4. kd, lk 306.

Js 58:8–12 töötab Jumal õnnistusi sellise teenimise eest. Tegelikult ütleb Jumal, et siis, kui inimeste tähelepanu on vähem keskendunud endale, leiavad nad, et Jumal töötab koos nendega ja nende kaudu ning parandab ja uuendab.

Huvitav on, et see peatükk seob niisuguse kummardamise uudse „rõõmuga“ hingamispäeva pidamisest. Oleme juba arutlenud hingamispäeva ja teenimise vahel olevate tugevate seoste üle, kuid neis salmides räägitakse mõlemast – need kutsuvad inimesi üles oma jumalakummardamist ja Tema õnnistuste avastamist taaselustama. Nende salvide üle mõtiskledes märkis Ellen G. White: „Neile, kes peavad hingamispäeva, on pandud kohustus teha heategevust ja halastustööd.“ – *Welfare Ministry*, lk 121.

Siis, kui Jeesus vastandus nii mõnelegi oma aja usujuhile, kes arvustas Teda „patustega“ koos söömise pärast, tsiteeris Ta prohvet Hoosead, käskides neil minna ja uurida oma raamatuid ning välja selgitada, mida Jumal tegelikult silmas pidas, kui Ta ütles: „Ma ei taha ohvrit, vaid halastust“ (Mt 9:13, tsitaat Ho 6:6).

Nagu näeme, elas Jeesus hoolivat ja teenimisvalmis elu. Tema läbikäimine kaasinimestega, Tema tervendamisimed ja paljud tähendamissõnad näitasid ning rõhutasid, et sel viisil elamine oli parim tee, kuidas väljendada tõelist Jumalale pühendumist. Usujuhid olid Tema suurimad kriitikud, kuid nad olid ka Tema kõige karmima kriitika sihtmärk. Nagu Jesaja-aegsed usuinimesed, nii uskusid nad, et religioosset tavad tagavad neile erilise suhte Jumalaga, kuigi nad kurnasid samal ajal vaeseid ja eirasid abivajajaid. Nende jumalakummardamine ja tegevus olid vastuolus ning Jeesus ei jätnud sellist silmakirjalikkust hukka mõistmata.

Loe Mk 12:38–40. Kas Jeesuse ütlus, et nad „neelavad alla lesknaiste majad“ näib olevat selles loendis kohatu või tahab Jeesus just seda esile tõsta? Kuidas sa selgitaksid, et „need saavad seda rängema kohtuotsuse“?

Võib-olla on Jeesuse hirmutavaim jutlus – eriti usurahvale – see, mille leiame Mt 23. peatükist? Jeesus mitte ainult ei kirjelda kuulajate usku sellisena, mis ei aita vähekindlustatud inimesi, vaid Ta peab niisugust usku ka vaestele koormate lisamiseks. Oma tegude kaudu või mõnikord oma tegude puudumise ja hoolimatuse kaudu nad Jeesuse sõnul „lukustavad taevariigi inimeste eest“ (Mt 23:13).

Kuid korrates mitme sajandi taguseid prohveteid osutas Jeesus otseselt kuristikule nende tõsise usuliste kommete ja ebaõigluse vahel, mida nad tähelepanemata jätsid ja millest kasu lõikasid. „Häda teile, kirjatundjad ja variserid, te silmakirjatsejad, et te maksate kümnist mündist ja tillist ja köömnest ning jätate kõrvale kaalukama osa Seadusest – õigluse ja halastuse ja ustavuse!“ (Mt 23:23). Jeesus oli karme lisama, et need usulised tavad ja kombetalitused iseenesest ei ole valed, kuid need ei saa asuda kaasinimeste lahkelt kohtlemise asemele.

Kuidas vältida löksu mõelda, et tõe tundmisest ja selle olemasolust piisab?

Toetav mõte: Loe Ellen G. White'i raamatust *Welfare Ministry* peatükki „Isaiah 58 – A Divine Prescription“, lk 29–34 ja raamatust *Ajastute igatsus* peatükki „Hädakuulutused variseridele“, lk 610–620.

„Rõhutades igapäevaelulise jumalakartuse väärtust, kordas prohvet Iisraelile Moosese vahendusel sajandeid tagasi antud nõuannet... Ajast aega kordasid Issanda sulased neid nõuandeid inimestele, kel oli oht langeda vormilikkusesse ja unustada halastustöö.“ – Ellen G. White, *Prohvetid ja kuningad*, lk 326, 327.

„Mulle on antud juhis pöörata meie rahva tähelepanu taas Jesaja viiekümne kaheksandale peatükile. Lugege seda peatükki hoolikalt ja saage aru, mis laadi teenistus toob kogudustesse elu. Evangeeliumitööd tuleb edasi viia nii meie vabaduse kui ka pingutuste abil. Kui kohtate kannatavaid inimesi, kes vajavad abi, andke seda neile. Kui leiate neid, kes on näljased, toitke neid. Seda tehes astute Kristuse teenistusega sama jalga. Meistri püha töö oli heategevustöö. Julgustatagu meie inimesi kõikjal selles osalema.“ – Ellen G. White, *Welfare Ministry*, lk 29.

Küsimused aruteluks:

1. Oled sa kunagi mõelnud, et jumalateenimine on õigluse tegemine ja halastuse armastamine? Kuidas muudab selline lähenemine sinu arvamust kaasinimeste eest hoolitsemise osas? Kuidas muudab see sinu arusaamist Jumala kummardamisest?
2. Kuidas vältida kristlikus elus käega löömast „kaalukamale osale Seadusest“ (Mt 23:23) – olgu üksikisikuti või kogudusena? Saad sa meenutada mõnd näidet oma kogemusest, mil sa ehk „kurnasid välja küll sääsed, aga kaamelid neelasid alla“ (Mt 23:24)?
3. Miks peetakse silmakirjalikkust nii suureks patuks? Kas pole parem püüda vähemalt välja näha sellistena, nagu teeksite head?
4. Kuidas muudab Jumala eesmärk ja kaastunne vaeste ning abivajajate vastu, millest prohvetid räägivad, sinu maailmataju? Kuidas loed või kuulad kohalikke uudistekanaleid teistmoodi juhul, kui sa vaatad ja kuulad neid prohveti silmade ja kõrvadega?

Kokkuvõte: Kuigi prohvetid olid mures maal tehtava kurjuse pärast, pöörasid nad erilist tähelepanu pahedele, mida sooritasid inimesed, kes väitsid end Jumalat teenivat ja kummardasid Teda. Prohvetite ja Jeesuse jaoks on jumalakummardamine ja ebaõiglus vastandid ning neid ühendav religioon on silmakirjalikkus. Tõeline Jumala kummardamine püüab ühtlasi tegutseda rõhumise vastu ning kanda hoolt vaeste ja abivajajate eest.

Jeesus unenägudes

Loo on kirja pannud Andrew McChesney.

Susumu Kanai nägi Jeesust esimest korda unes siis, kui ta hommikul kell viis Osakas (Jaapanis) voodis lamas. Ta oli kaheteistkümne aasta jooksul võtnud igal hommikul aega, et elu üle mõtiskleda; tema kodulinnaks oli 2,6 miljoni elanikuga linn, mis asus Tokyost 500 kilomeetri kaugusel edelas. Seekord aga jahmatas teda hele valgus. Valguse keskel nägi ta tagant valgustatud kehakuju, käed välja sirutatud.

Soovides rohkem teada, otsis Susumu internetis ning leidis foto Rio de Janeiro (Brasílias) olevast hiiglaslikust kujust „Meie Lunastaja Kristus“. Ta järeldas, et ehk oli ta näinud Jeesust.

Vähe aja pärast nägi Susumu öösel unenäo, milles ta istus laua taga ning tema vastas istus Mees. Selle Mehe käed olid laual ja teda ümbritses ere vikerkaar.

Mõni päev hiljem, kui ta juuksurisse läks, taipas Susumu, et Mees unenäos oli Jeesus. Juukselõikust oodates lehitses ta üht raamatut kuulsatest maalistest, nägi seal Leonardo da Vinci maali „Püha õhtusöömaaeg“ ja tundis ära unenäos nähtud Jeesuse.

Unenäod ja nägemused jätkusid. Susumu nägi unes, et tema ja veel seitse meest võeti välismaal vangi. Ta nägi pealt, kuidas seitse meest ükshaaval tapeti. Kui tuli tema kord surra, haaras keegi teda selja tagant ja sosistas: „Ma olen kopti usust. Tule koos minuga.“

Sellel hetkel Susumu ärkas. Ta uuris internetist „kopti“ kohta järele ning oli hämmastunud, kui leidis, et vaid 55 kilomeetri kaugusel asus kopti kirik. Esimest korda kaalus ta võimalust, kas ta peaks minema kirikusse.

Mõni hommik hiljem oli Susumul veel üks nägemus. Ta nägi oma vaimusilmade ees justkui digitaalse kirjana jooksmas vasakult paremale sõnu „Matteuse evangeelium“. Ta ei teadnud, mida need sõnad tähendavad, ja nii vaatas ta internetist järele ning sai teada, et Matteuse evangeelium oli Piibli üks raamat. Kohe laadis ta alla Matteuse evangeeliumi audiovariandi ja hakkas seda autos kuulama.

Samal ajal küsis ta oma majapidajannalt, kellest ta teadis, et too oli kristlane, kus tema Jumalat kummardamas käib. Naine juhatas ta Seitsmenda Päeva Adventistide Osaka Keskuse kogudusse.

Susumu on üks neist paljudest ootamatutest külastajatest, kes ilmusid välja 2018. aastal Jaapani 161 eri paigas peetud enneolematutel evangeelsetel koosolekutel. Koguduse juhid polnud iial varem midagi sellist näinud riigis, kus kristlasi on ainult 0,7 protsenti elanikkonnast.

„Püha Vaim teeb Jaapanis midagi ebaharilikku; toob inimesi kogudusse ja veenab neid,“ ütles adventkoguduse esimees Ted N. C. Wilson, kes Susumuga kohtus. „Meil on vaja palvetada Püha Vaimu hilise vihma pärast sellistes riikides nagu Jaapan ja paljudes teistes kohtades, kus adventsõnum on hakanud üle voolama.“

Jeesus ja abivajajad

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: Lk 1:46–55; 4:16–21; 7:18–23; Mt 12:15–21; Mt 21:12–16; Mk 11:15–19; Js 53:3–6.

Juhtsalm: „Issanda Vaim on minu peal, seepärast on ta mind salvinud, Ta on mind läkitanud kuulutama vaestele rõõmusõnumit, kuulutama vangidele vabakslaskmist ja pimedatele nägemist, laskma vabadusse rõhutuid“ (Lk 4:18).

Lisaks muudele põhjustele, miks Jeesus lihasse tuli, soovis Ta meile näidata, missugune on Jumal. Ta tegi seda oma õpetustega, oma ohvriga ja eluga; see tähendab sellega, kuidas Ta suhtles tavaliste inimestega. Palju Tema tegusid tõi kaasinimeste elus kohe esile muutused.

Seda tahku Messia teenistuses olid ette kuulutanud Vana Testamendi prohvetid, Jeesuse ema Maarja ja isegi Jeesus, kui Ta kirjeldas oma elutööd enda esimeses kirja pandud jutluses (Lk 4. ptk). Lisaks sellele kasutasid evangeeliumide autorid, kes Tema lugu jutustasid, sageli Vana Testamendi prohvetite kõnepruuki, kui selgitasid, mida Jeesus tegi. Seega nähti Jeesuse elu prohvetite pärandi valgel ning muuhulgas ühendasid Teda prohvetitega kaastunne vaeste ja rõhutute vastu.

Usujuhid aga aistsid Jeesuses ohtu. Ülekohtu ja öeluse kohutavaks näiteks oli Jeesuse vahistamine, ebaõiglane kohtumõistmine ja ristilöömine. Jeesuse kaudu teab Jumal, milline tundub ebaõiglus – ning oma surmaga paljastas Ta kurjuse õuduse. Oma ülestõusmisega viis Ta võidule elu, headuse ja pääste.

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 17. augustiks.

Kujuta ette sellist vaatepilti: Maarja on mõni päev tagasi saanud ingel Gabrielilt sõnumi. Ingel on talle öelnud, et temast saab Jeesuse, Kõigekõrgema Poja ema. Maarja ei ole sellest veel kellelegi rääkinud, kuid läheb külastama oma vana sugulast Eliisabetti, kes ootab samuti imelist last. Vaimuliku nägemisvõimega Eliisabet saab Maarja uudisest teada enne, kui Maarja jõuab talle midagi rääkida, ning koos ülistavad nad Jumalat Tema töotuste ja headuse eest.

Loe Lk 1:46–55. Märkad, kuidas isiklikuna mõeldud tänu – „sest mulle on suuri asju teinud Vägev“ (Lk 1:49) – seguneb palju üldisema tänuga. Miks peaks meie Jumala tänamine ja teenimine sisaldama nii isiklikku kui ka üldist?

Tegemist on tähelepanuväärse lauluga, mis oleks hästi sobinud psalmide hulka või heebrea prohvetite kirjutistesse. Maarjat valdab imetus ja tänutunne Jumala vastu. Ta on ilmselgelt näinud Jumalat oma elus tegutsemas, aga ta teab hästi ka Jumala suuremat plaani Tema rahva ja kogu inimsoo jaoks.

Kuid Maarja arusaamades on Jumal lisaks oma vägevusele ja kiidetavusele ka halastusrikas ja näib erilisel hoolivat alandlikest, allasurututest ning vaestest. Ingel teeb Maarjale teatavaks „head uudised“ eesootavast lapse ilmaletoomisest ja jõuab vaevalt lahkuda, kui Maarja juba laulab: „Ta on tõuganud maha võimukad troonidelt ja ülendanud alandlikke, näljaseid on ta täitnud heade andidega, ent rikkad saatnud minema tühjalt“ (Lk 1:52, 53).

Juba Jeesuse maise eluloo alguses tutvustatakse Teda kui valitsejat (vaata Lk 1:43) – aga nagu teistsuguse riigi valitsejat. Paljud kommentaatorid on selgitanud, et Jumala riik, mida Jeesus tuli algatama ja rajama, oli selle maailma tavapärase sotsiaalse korraldusega võrreldes „pea peale pööratud riik“. Kirjeldustes, mis meil Jeesuse riigi kohta on, jäävad selle ilma vägevad ja rikkad viimasteks ning vaesed ja rõhutatud vabastatakse, „täidetakse“ ja ülendatakse.

Kogudus peaks olema Jumala riigi väljendus. Kui hästi tuleb kogudusel välja selle „pea peale pööratud riigi“ viisil elamine, mida Maarja kirjeldas? Kuidas saaks niimoodi elada, olemata ebaõiglane rikaste ja vägevate suhtes, kes saavad samuti osa Kristuse armastusest?

Ükskõik, kas tegu oli selleks päevaks ette nähtud lugemisosaga või leidis Jeesus kirjarullist, mis Talle lugemiseks anti, meelega sobivad salmid (Js 61:1, 2), ei olnud see juhus, et need salmid olid Tema esimese avaliku jutluse aluseks. Samuti pole juhus, et looga Jeesuse lühijutlusest Lk 4:16–21 – „Täna on see kirjakoht teie kuuldes täide läinud“ (Lk 4:21) – alustab Luukas oma kirjapanekut Jeesuse avalikust tegevusest.

Jeesus justkui võtaks üles Maarja laulu viisi „pea pea peale pööratud riigist“ ja alustaks selle rakendamist oma tegevusse. Jeesus – ja Luukas oma ümberjutustuses – kasutab Jesaja prohvetikuulutust, et selgitada, mida Ta tegi ja tegema hakkab, kuid ühtlasi väljendab Ta veidi teisel moel sedasama, mida Maarja oli kolmkümmend aastat varem kirjeldanud. Vaesed, vigased ja rõhutatud on Jeesuse heade sõnumite erilised kuulajad ja erilise tähelepanu keskmes.

Jeesus võttis need salmid Js 61. peatükist oma ülesande kinnituseks. Tema tegevus ja missioon olid ühtaegu nii vaimsed kui ka praktilised ning Ta hakkas näitama, et vaimne ja praktiline ei ole sugugi nii eraldi, nagu me mõnikord eeldame. Jeesuse ja Tema jüngrite jaoks oli füüsiline ja praktiline hoolekanne inimeste eest osake nende vaimu eest hoolitsemisest.

Loe ja võrdle Lk 4:16–21 ja 7:18–23. Mida sa arvad, miks Jeesus nii vastas? Kuidas vastaksid sina sarnastele küsimustele Jeesuse jumalikkuse ja Messiaks olemise kohta?

Kui Jeesus saatis oma jüngrid välja, oli korraldus, mille Ta neile andis, kooskõlas selle ülesandega. Kuigi neil tuli kuulutada, et „taevariik on lähedal“ (Mt 10:7), olid Jeesuse järgmised juhised jüngritele: „Tehke terveks haigeid, äratage üles surnuid, tehke puhtaks pidalitõbiseid, ajage välja kurje vaim! Muidu olete saanud, muidu andke!“ (Mt 10:8). Jeesuse nimel toimuv tegevus pidi peegeldama ja jõustama Tema teenimistöö ja selle riigi väärtushinnangud ja põhimõtted, kuhu Ta inimesi kutsus. Jüngritel tuli samuti ühineda Jeesusega Tema töös ülendada viletsaimad, tähtsusetud ja kadunud.

Kuidas seame tasakaalu selle töö ja ülitähtsa sõnumi, kolme ingli kuulutuse kuulutamise, kadunud maailmale? Miks peab kõik see, mida teeme, olema ühel või teisel viisil seotud „käesoleva aja töö“ kuulutamisega?

Evangeeliumeisse on puistatud lugusid Jeesuse imetegudest, eriti tervistamistest. Nii, nagu Jesaja oli ette öelnud, tegi Ta terveks pimedaid ja vabastas haiguse köidikuist olijad; mõnikord olid inimesed kannatanud palju aastaid (vaata näiteks Mk 5:24–34; Jh 5:1–15). Kuid Ta tegi veel rohkem: Ta pani jalutu jälle käima, Ta tervendas pidalitõbiseid – ja mitte lihtsalt sõnaga, vaid neid puudutades, kuigi nad olid „roojased“. Ta seisis silm silma vastu deemonitega, kes valitsesid inimeste meeli ja keha, ning Ta äratas ka surnuid elule.

Ootuspärane on, et sellised imed tõmbasid rahvahulki ligi ja tõestasid Tema väge paljudele Temas kahtlevatele ning Teda arvustavatele inimestele. Kuid alati nii ei läinud. Selle asemel andis Jeesus terveks tehtud inimesele sageli korralduse imeteost mitte kellelegi rääkida. Kuigi tundub, et äsja tervenenud inimeselt oli ebatõenäoline oodata sellise korralduse täitmist ja imeliste uudiste enda teada jätmist, püüdis Jeesus näidata, et Tema imeteod olid midagi palju tähendusrikkamat kui vaatamäng. Lõplik eesmärk oli ju see, et inimene saaks Temas päästetud.

Jeesuse tervistamisimed väljendasid ka Tema kaastunnet. Näiteks jutustab Matteus 5 000 mehe söötmise sissejuhatuses nii: „Kui Jeesus astus paadist välja ja nägi suurt rahvahulka, läks ta meel haledaks ning ta tervendas nende haiged“ (Mt 14:14). Jeesus tundis vigastatute valu ja tegi, mida suutis, inimeste heaks, kes tulid Tema juurde abi ja meeleülendust saama.

Loe Jesaja prohvetikuulutust Mt 12:15–21. Mil viisil näitavad Jesaja ja Matteus, et Jeesus tegi midagi enam kui mõningate – või isegi mõnesaja – haige inimese tervendamine?

„Iga Kristuse imetegu kõneles Tema jumalikkusest. Ta tegi seda, millest kõnelesid prohvetikuulutused Messia kohta, kuid varisere pahandasid Tema halastusteod. Juuda juhid suhtusid inimkonna kannatustesse südametult. Paljudel juhtudel oli kannatuste põhjuseks ülemate isekus ja surve rahvale. Seepärast olid Kristuse imeteod ülematele etteheiteks.“ – Ellen G. White, *Ajastute igatsus*, lk 406.

Jeesuse tervendamised olid kaastunde ja õigluse avaldused. Kuid igal juhul ei olnud need lõppeesmärk omaette. Lõpuks oli kõigel, mida Kristus tegi, eesmärk juhtida inimesed igavesse ellu (vaata Jh 17:3).

Kolmapäev, 14. august

Templi puhastamine

Kui loeme evangeeliumidest jutustusi Jeesusest, kütkestavad meid tihtilugu hellad pildid – Jeesuse hoolitsus vaeste ja laste eest, Tema lood eksinute otsimisest ja Tema jutt Jumala riigist. See võib olla põhjuseks, miks teised lood, kus näeme Teda tegutsemas jõuliselt ja keerutamata – eelkõige Tema aja usujuhtide ja nende kommete vastu – võivad meid üllatada.

Loe Mt 21:12–16; Mk 11:15–19; Lk 19:45–48 ja Jh 2:13–17. Milline tähtsus on tõsiasjal, et sarnaseid lugusid jutustavad kõik evangeeliumikirjutajad?

Pole ju üllatav, et see juhtum on kirjas igas evangeeliumis. See jutustus on täis pinevust, tegutsemist ja kirglikkust. Ilmselt oli Jeesus mures, et templit sel moel kasutati ja tõeline jumalakummardamine asendati ohvriloomade müümisega. Püha kohta teotas juba see, et need ohvrid pidid esindama Tema asendussurma maailma pattude eest!

Selline sirgjooneline käitumine vastas hästi heebrea prohvetite traditsioonilisele kujutamisele. Niisugust seost rõhutasid ka evangeeliumikirjutajad kas Jeesuse suu läbi või Jesajat, Jeremijat või Psalme tsiteerides. Inimesed tunnustasid Jeesust prohvetina (vaata Mt 21:11) ning tulid Tema juurde, kui Ta templi õues pärast kaupmeeste ja rahavahetajate välja ajamist tervistas ja õpetas. Inimesed said Tema puudutusest terveks ning nende südames kasvas lootus, kui nad Tema õpetusi kuulasid.

Usujuhidki tunnustasid Jeesust prohvetina – kellenagi, kes oli ohtlik nende võimule ja ühiskondliku korralduse stabiilsusele – ning lahkusid Jeesuse tapmise vandenõu pidama. Samamoodi olid nende eelkäijad pidanud salasepitsusi prohvetite vastu eelnevatel sajanditel (vaata seda vastandust Lk 19:47, 48).

Mida saame kogoduseliikmetena teha, et meie kohalik kogudus ei muutuks iial kohaks, mis vajab sama, mida tempel Kristuse päevil? Kuidas hoidume sellistest vaimulikest ohtudest? Mis võib tegelikult ohuks osutuda?

Jumal on Jumal, kes näeb ja kuuleb vaeste ja rõhutute hüüdeid, ning see pakub lohutust. Jumal on Jumal, kes on Jeesuses kogenud ja talunud meie maailma halvimat ebainimlikkust, rõhumist ja ülekohut, ning see tekitab hämmastust. Vaatamata kogu kaastundele ja headusele, mis avaldus Jeesuse elus ja tegevuses, Ta surmati, sest Teda vihati, kadestati ja koheldi ebaõiglaselt.

Alates Jeesuse ahastavast palvest Ketsemani aias kuni Tema kinnivõtmise, „kohtumõistmise“, piinamise, pilkamise, ristilöömise ja surmani kannatas Ta kurnavat valu, õelust, kurjust ja rõhumist. Kõik see tõi veel teravamalt esile Tema süütuse, puhtuse ja headuse. Selle kõige kannataja „loobus iseenese olust, võttes orja kuju, saades inimese sarnaseks; ja ta leiti välimuselt inimesena. Ta alandas iseennast, saades kuulekaks surmani, pealegi ristisurmani“ (Fl 2:7, 8). Lunastusloo kaudu näeme Jeesuse ohvri ilu meie jaoks, kuid me ei peaks unustama ka Tema talutud kannatuste ja ebaõigluse metsikust.

Loe Js 53:3–6. Mida räägib see meile Jeesusega toimunud – süütu kannatab süüdlase eest? Kuidas aitab see meil mõista, millest Ta meie pärast läbi läks?

Jumal teab Jeesuses, mis tunne on olla kurjuse ja ebaõigluse ohver. Süütu inimese hukkamine tekitab pahameelt; Jumala mõrvamine seda enam. Jumal on ennast meiega niivõrd samastanud, et me ei saa kahelda Tema empaatias, kaastundes ja ustavuses: „Sest meil pole niisugune ülempreester, kes ei suuda kaasa tunda meie nõrkustele, vaid selline, kes on olnud kõigiti kiusatud nii nagu meie, ja siiski ilma patuta“ (Hb 4:15). Meie Jumala iseloomu tohutu ilmsikstulek! Kuidas saaksid meie meeled mähkuda peadesse uudistesse Jumala kohta, mille kujutiseks on rist?

Miks tuleb meil kõiges, mida Issanda heaks teeme – eriti abivajajateni jõudes –, hoida alati oma ülesande ja eesmärgi keskmes Jeesuse kui meie Asemiku surma?

Toetav mõte: Loe Ellen G. White'i raamatust *Welfare Ministry* peatükki „In the Footsteps of the Master“, lk 117–124; raamatust *Tervise teenistuses* peatükki „Päevad täis teenimist“, lk 29–50; raamatust *Ajastute igatsus* peatükke „Templi teistkordne puhastamine“, lk 589–600 ja „Pilaatuse kohtukojas“, lk 723–740.

„Jumal on oma Sõnas andnud kindla tõendi selle kohta, et Ta karistab Tema käsust üleastujaid. Neil, kes hellitavad endis väärlootusi, nagu oleks Jumal liiga armuline selleks, et patuse üle õiglast kohut mõista, tarvitseb vaadata vaid Kolgata ristile. Veatu Jumala Poja surm kõneleb sellest, et „patu palk on surm“ ning iga Jumala käsust üleastumine saab oma teenitud karistuse. Patuta Kristus sai patuks inimese eest. Ta talus üleastumise süüd ja lahusolekut Isast – Tema palge varjamist, kuni Päästja süda murdus ja elu kustus. Kolgata ohver toodi selleks, et patused saaksid lunastatud. Ühelgi teisel viisil ei võinud inimene patu karistusest vabaneda. Iga hing, kes keeldub sellise hinna eest saadud lepitust vastu võtmast, peab kandma oma üleastumise süüd ja karistust.“ – Ellen G. White, *Suur võitlus*, lk 539, 540.

Küsimused aruteluks:

1. Loe ülaltoodud Ellen G. White'i tsitaati. Vestelge tegelikust ebaõiglusest: süütu Kristus kannab süüdlase karistust! Miks on väga tähtis hoida seda olulist tõde silme ees?
2. Jeesus ei pooldanud iialgi poliitilist reformi, et rajada riik, millele Ta viitas. Lõppude lõpuks on ju maailm täis väga kurbi lugusid inimestest, kes kasutasid tõrjutute ja rõhutute aitamiseks vägivalda ja rõhumist. Liigagi sageli saavutati üksnes seda, et üks rõhuv klass asendati teisega. Kristlased saavad tegutseda ja peavad tegutsema koos jõududega, mis on olemas tõrjutute aitamiseks, aga miks peame alati olema ettevaatlikud poliitika kasutamisel selleks, et lõpptulemusteni jõuda?
3. Mõttele, mida tõi kaasa lunastusplaan. Jeesus, õige, kannatab ebaõige eest – see tähendab meist igaühe eest. Miks peaks selline meie heaks toodud suur ohver tegema meid uuteks inimesteks Kristuses?

Kokkuvõte: Evangeeliumides tutvustatakse ja selgitatakse Jeesuse tööd vii- tega Vana Testamendi prohvetite tööle. Head uudised vaestele, vabadus rõhu- tuile, paranemine murtuile pidid tähistama Messiat – ning seda Jeesus oma tööperioodi jooksul ilmutas. Ometi sai Ta enda surma kaudu tunda oma nahal ülekohtu põhiraskust ning lõpuks võitis Ta pattulangenud inimkonna ja eba- inimlikkuse halvimaad küljed. Tänu Tema ülekohtusele surmale meie pärast saame oma patud andeks ja meil on töotus igavesele elule.

Vallandatud hingamispäeva pärast

Loo on kirjutanud Aurora Carlos Justino

Kasvasin üles Mosambiigi suuruselt kolmandas linnas Nampulas, kus 80 protsenti elanikkonnast on muhameedlased. Ma ei tundnud ennast mugavalt oma ema usu suhtes, kelle abielu läks lahku siis, kui ma olin väike. Midagi mu meeles rääkis jätkuvalt, et südamele rahu leidmiseks tuleks mul uurida kristlust.

Ühel päeval rääkisin ma emale oma soovist.

„Ema, ma tahan olla kristlane,“ ütlesin talle.

Ema ütles: „Kui sa tahad olla kristlane, siis ära mind enam rohkem „emaks“ nimeta. Siis ei ole sa enam minu tütar.“

Tema sõnad hirmutasid mind. Lakkasin käimast paigas, kus tema jumalateenistusel käis. Ma ei läinud ühtegi jumalateenimispaika. Tahtsin näha, kuidas ema reageerib.

Kui ema nägi, et ma üldse jumalateenimisega ei tegele, ütles ta: „Hästi, sa võid minna ja vaadata kristlikku kirikusse.“

Olin väga õnnelik! Aga ma ei hakanud kohe kirikut otsima, sest tarvitasin alkoholi ja käisin pidudel.

Ühel päeval astus tänaval mu juurde üks noormees.

„Kas sa tead, et Jumal armastab sind?“ küsis ta.

„Jah,“ ütlesin mina.

„Sa pead kõik oma patud maha jätma,“ ütles ta.

Need sõnad häirisid mind.

Mees tutvustas ennast Armandona ja kutsus lähedal asuvasse kirikusse.

Pärast seda aga, kui meie teed lahku läksid, ei suutnud ma koguduse nime meenutada. Kuu aega hiljem lonkisin ümbruskonnas ringi ja sain teada, et ainsaks kohalikuks koguduseks oli seitsmenda päeva adventistide oma. Selle koguduse pastor Eleuterio Marage ei tundnud Armadot, kuid pakkus mulle võimalust Piiblit tundma õppida. Kolm kuud hiljem mind ristiti.

Elu muutus kohe teistsuguseks. Restoran, kus ma töötasin, töötas graafiku alusel, mille järgi mul tuli laupäeval tööl olla, ja ma mõtlesin: „Kui ma ei tööta hingamispäeval, siis pole mul üldse tööd. Kui mul tööd pole, kuidas saavad siis hakkama mu ema ja noorem õde, sest mina ainsana kannan nende eest hoolt?“

Olles umbes kuu aega nii arutlenud, lugesin Jeesuse töötust Matteuse 6:33: „Otsige esmalt Jumala riiki ja tema õigust, siis seda kõike antakse teile pealegi.“

Ma loobusin oma töökohast.

Mu ema oli päriselt lõõdud, kuid Jumal on hoolitsenud. Üks mu kolmest vanemast vennast asus toetama ema ja õde.

Kuid mulle on kõige enam muljet avaldanud see, kui järsult on muutunud mu meelsus. Mul on rahu, mida mul iial varem pole olnud. Ma tänan Jumalat minu elu muutmise pärast. Olen nüüd 22aastane ega ole suutnud leida täiskohaga tööd. Kuid Jumala armust olen juhtinud neli inimest viimase aasta jooksul ristimisele.

Kõige pisemad vennad

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: Mt 5:2–16, 38–48; Rm 12:20, 21; Lk 16:19–31; 12:13–21; Mt 25:31–46.

Juhtsalm: „Ja kuningas vastab neile: „Tõesti, ma ütlen teile, mida te iganes olete teinud kellele tahes mu kõige pisematest vendadest, seda te olete teinud mulle“ (Mt 25:40).

Olles näinud, et Jeesus elas kaasinimestele keskendunud elu, eriliselt neile, kes olid haiget saanud ja kadunud, eeldame õigusega, et Jeesusel oli palju öelda kaasinimestest hoolimise kohta. Ja seda Ta tegi.

Jeesuse õpetussõnad on praktilised, keskendunud sellele, mida tähendab elada Jumala järelkäijana. Nii näeme, et Jeesus kutsub meid tungivalt üles õigluse, lahkuse ja halastuse tegudele; sellistele, mida Jeesus siin maa peal olles ise tegi. Kui järgime Tema eeskujut, siis teenime kaasinimesi nii, nagu Tema.

Jeesus rääkis ka taevariigist. Jeesuse sõnade kohaselt on taevariik tõeline ja me võime juba nüüd olla osa sellest. Tegemist on elamisviisiga, mille puhul kehtivad teistsugused eelistused, väärtushinnangud ja moraalipõhimõtted kui maistes riikides. Jeesuse õpetused koostavad selle riigi plaani ning põhirõhk on sellel, kuidas me Jumalat teenime ja kuidas suhtleme Teda teenides teiste inimestega. Leiame, et teiste teenimine – nende vajaduste eest hoolitsemine ja nende üles tõstmine – on üks võimalus, kuidas otseselt Jumalat teenida.

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 24. augustiks.

Jeesuse pikim jutlus – või õpetuste kogu – on mäejutlus. Ta alustab seda kolme peatükki hõlmavat ülevaadet elu kohta Jumala riigis väärtuste loeteluga, mis on saanud tuntuks öndsakskiitmiste nime all.

Loe Mt 5:2–16. Millised ühisjooned on neil üheksal väärtusel ehk mis laadi inimesi nimetab Jeesus „öndsaiks“?

Neis sõnades peituvat sügava vaimulikkuse kõrval ei tohi me unustada ka neis olevaid praktilisi teadmisi. Jeesus soovis, et me märkaksime vaesust iseendas ja maailmas. Samuti rääkis Ta õigusest (osa piiblitõlkes tõlgib selle „õigluseks“), alandlikkusest, halastusest, rahutegemisest ja südamepuhtusest. Peaksime tähele panema muutusi, mida nende põhimõtete järgi elamine nii meis kui ka meie maailmas esile toob. Selliseid praktilisi teadmisi rõhutavad Jeesuse ütlemlised, milles Ta kutsus oma jüngeid tungivalt üles olema maailmas soolaks ja valguseks (Mt 5:13–16).

Õigesti kasutatuna muudavad sool ja valgus olukorda seal, kus neid kasutatakse. Sool toob esile kõrvalmaitsed ja säilitab toiduaineid, millele seda on lisatud; see kujutab headust, mida peaksime edasi andma enda ümber olijatele. Samalaadselt tõrjub valgus pimeduse, paljastab takistused ja ohud, muudab kodu või linna turvalisemaks ja näitab kätte, mis suunas liikuda, isegi kui siht on kaugemal. Otsekui valgus pimedal ööl, ütles Jeesus, „nõnda paistku teiegi valgus inimestele, et nad teie häid tegusid nähes ülistaksid teie Isa, kes on taevas“ (Mt 5:16).

Mõlemad sümbolid – nii sool kui ka valgus – osutavad jüngrite vastutusele mõjutada ja paremaks muuta nende ümber olijate elu. Oleme sool ja valgus, kui oleme kurvad õigel põhjusel, kui meil on puhas süda, kui viljeleme alandlikkust, ilmutame halastust, oleme rahutegijad ja talume rõhumist. Seega alustab Jeesus oma jutlust üleskutsega rakendada ellu need Tema riigi tihtilugu „alahinnatud väärtused“.

Mismoodi toimib su kogudus soolana ja valgusena teie kogukonnas? Kuidas on teie kogukond parem sellepärast, et su kogudus tegutseb seal? Teisalt, kui läheksite laiali, siis mida see teie kogukonnas muudaks?

Kui mõtleme Jeesuse õpetustele, tasub meeles pidada inimesi, kellele Ta rääkis, ja olukordi, milles nad elasid. Jeesus hakkas ligi tõmbama suuri rahvahulki piirkondades, kus Ta töötas (vaata Mt 4:25; 5:1). Enamasti oli tegu tavaliste inimestega, kes elasid Rooma impeeriumis riiklikult kehtestatud reeglite järgi, osa aga olid juudi valitsejad ja usujuhid. Tavainimeste elu oli keeruline. Neil oli oma elus vähe valikuid, neid koormasid rängad maksud ja masendasid usulised traditsioonid.

Niisuguseid inimesi õpetades kandis Jeesus ilmselgelt hoolt selle eest, et pakkuda neile viisi paremaks eluks, elada väärikalt ja julgelt olukordadest olenemata. Üks selline näide leidub Mt 5:38–48. Need juhised on lausa kõnekäändudeks muutunud: „pööra ette teine põsk“, „anna oma seljast särk“ ja „käi lisakilomeeter“. Kuid tuttavlikkuse taga on põhimõtteline tegevus ja suhtumine, mida Jeesus siin õpetab.

Jeesuse kirjeldatu oli paljude Tema kuulajate jaoks argikogemus. Sageli olid nende „isandad“ või peremehed neilt midagi vägivaldselt ära võtnud. Tihhilugu langesid nad võlgadesse või kaotasid omanduse, mis läks maaomanikele ja laenuandjatele. Nende maa okupeerinud Rooma sõdurid sundisid neid sageli orjatööd tegema. Jeesus õpetas inimestele, et nad reageeriksid ausameelselt, kohtleksid rõhujaid paremini, kui nood väärisid, ja hoiaksid seda tehes alal oma inimlikkuse. Kuigi sellised rõhujad püüdsid rakendada võimu, oli inimestel alati vabadus valida, kuidas nad vastavad, ning vägivallatu vastupanu ja lahke vastamisega paljastasid nad rõhujate kurjuse ja teoksil oleva ebaõigluse.

Võrdle Mt 5:38–48 Rm 12:20, 21ga. Kuidas elame neid suurepäraseid põhimõtteid oma elus läbi?

Jeesus võttis kogu „Seaduse ja Prohvetid“ – kõik pühad kirjutised, mida me sageli nimetame Vanaks Testamendiks – kokku lihtsa põhimõttena, mida on hakatud tundma kuldse reegli nime all: „Kõike siis, mida te iganes tahate, et inimesed teile teeksid, tehke ka nendele!“ (Mt 7:12). Mismoodi püüad just praegu teha seda, mida meid siin teha kästakse, vaatamata sellele, mida niisugune teguviis maksma läheb?

Loe Lk 10:25–27. Jeesusele küsimuse esitanud seadusetundja pakkus välja tavapärase kokkuvõtte Vana Testamendi korraldustest elada Jumalale vastuvõetavat elu. Kuidas on need kaks käsku seotud?

Kui Jeesusele küsimus esitati, jõudis Ta oma vastusega sageli tulemuseni, mis erines tunduvalt küsija oodatust. Vastusena 3Ms 19:18 antud juhistele „armasta oma ligimest nagu iseennast“ näisid paljud Jeesuse-aegsed usuinimesed kulutavat oma aega ja energiat aruteludele, kui kaugele see „ligimese“ põhimõte ulatub ja mis seab piirid.

Jeesus oli juba püüdnud avardada oma järelkäijates selle mõiste tundmist, paludes neil mitte ainult oma naabreid armastada, vaid teha head igaühele: „Aga mina ütlen teile: Armastage oma vaenlasi ja palvetage nende eest, kes teid taga kiusavad, et te saaksite oma taevase Isa lasteks – tema laseb ju oma päikest tõusta kurjade ja heade üle ning vihma sadada õigete ja ülekohtuste peale“ (Mt 5:44, 45).

Kui religioosse seaduse asjatundja püüdis Jeesust proovile panna, esitas ta vaidlusaluse küsimuse: „Kes siis on mu ligimene?“ (Lk 10:29). Vastuseks jutustas Jeesus loo halastajast samaarlasest, kuid lõplik vastus ei seletanud lahti seadusetundja küsimust „ligimese“ kohta. Selle asemel ütles Jeesus hoopis: „Siis mine ja tee sina nõndasamuti!“ (vaata Lk 10:36, 37).

Loe Lk 10:30–37. Jeesus kõrvutab kolme tegelast, kes näevad abi vajavat meest teeservas lamamas. Milline tähtsus sellisel võrdlusel on?

Jeesuse õpetussõnade puhul oli tavapärane, et Tema kõige karmima kriitika osaliseks said need, kes väitsid end olevat usklikud, kuid ilmutasid vähe huvi kaasinimeste kannatuste vastu. „Jutustuses halastajast samaarlasest selgitas Kristus tõelise usu olemust. Ta näitas, et see ei seisne süsteemis, usutunnistuses ega traditsioonides, vaid armastustegudes, teiste heaks elamises ja südameheaduses.“ – Ellen G. White, *Ajastute igatsus*, lk 497.

Selles õpetuses osutab Jeesus väljaheidetule, kellelegi, keda peeti Jumala suhtes truudusetuks, näitamaks, et Jumala üleskutse on kõikide jaoks, kes ütlevad end olevat Tema järelkäijad. Kui meie, sarnaselt Jeesuse tollaste kuulajatega, tuleme Jeesuse käest küsima, mida teha, et pärida igavene elu, ütleks Ta meile lõppkokkuvõttes, et läheksime ning oleksime ligimeseks igale abivajajale.

Tähendamissõnas rikkast mehest ja Laatsarusest (vaata Lk 16:19–31) kõrvutab Jeesus kahe mehe elu – üks oli rikas ja teine meeletult vaene. Sotsiaalhooletande, kogukonna haiglate või supiköökidest puudumise tõttu oli tavaline komme, et abivajajad, vigased või need, kes muud moodi toime ei tulnud, palusid jõukate inimeste kodude ees almuseid. Loodeti, et rikkad on helded jagama pisut oma jõukusest kannatuste leevendamiseks. Kuid selles loos oli rikas mees „isekalt ükskõikne oma kannatava venna vajaduste suhtes.“ – Ellen G. White, *Kristuse tähendamissõnad*, lk 261. Eluajal jäi nende kummagi olukord muutumatuks, kuid tuli surm ja, nagu Jumal otsustas, muutus nende seis täiesti vastupidiseks.

Võrdle Lk 16:19–31 Lk 12:13–21ga. Mis on nende kahe loo puhul sarnane ja mis erinev ning mida need koos meile õpetavad?

Kummagi loo juures pole tõendeid, et inimesed rikastusid kurja tehes. Võib-olla töötasid nad mõlemad kõvasti, majandasid hoolikalt ja olid Jumalast õnnistatud. Kuid midagi näib minevat viltu nende suhtumises ellu, Jumalasse, rahasse ja kaasinimestesse ning see läheb neile igavesti kalliks maksma.

Kuna lugu rikkast mehest ja Laatsarusest joonistatakse meie silme ette Jeesuse-aegse rahvaliku hauataguse elu kujundlikkuses, õpetab see meile, et valikud, mida langetame selles elus, mõjutavad järgnevat. Meie valikud ja eelisjärjestus saavad avalikuks selles, kuidas reageerime neile, kes otsivad või vajavad meie abi. Nii nagu „Aabraham“ kannatavale rikkale mehele välja ütleb, pakub Piibel rohkem kui piisavalt juhiseid paremaks valikuks: „Neil on Mooses ja Prohvetid, kuulaku nad neid!“ (Lk 16:29).

Jeesus õpetab, et jõukuse kiusatused – ükskõik, kas jõukuse olemasolu, sellest kinni hoidmine või selle otsimine – võivad tõmmata meid Tema riigist ja kaasinimestest eemale, enesekeskusesse ning enesekindlusesse. Jeesus kutsub meid üles otsima esiteks Tema riiki ning jagama saadaolevaid õnnistusi enda ümber viibivate inimestega, eriti abivajajatega.

Ükskõik, milline on su rahaline seis, kuidas olla ettevaatlik, et raha või rahaarmastus ei moonutaks su vaadet sellele, millele peab kristlase tähelepanu olema suunatud?

Veel üks kord, kui Jeesuselt midagi küsiti ja Tema andis ootamatu vastuse, leidub Mt 24. ja 25. peatükis kirja pandud jutluses. Jüngrid tulid Jeesuse juurde ning küsisid Jeruusalemma templi hävitamise ja Jeesuse tagasituleku aja kohta (vaata Mt 24:1–3). Oma laiemat vastust kokku võttes tuletas Jeesus meelde näljaste toitmist, janustele juua andmist, võõraste vastuvõtmist, alastiolijate riietamist, haigete hooldamist ja vangisoliijate külastamist. Ta kinnitas neile: „Mida te iganes olete teinud – või olete jätnud tegemata – kellele tahes mu kõige pisematest vendadest, seda te olete teinud mulle!“ (vaata Mt 25:40, 45).

Õeldu on seotud küsimustega, millega see lõpukohust kujutav jutt algas. Kogu Mt 24. peatükis vastas Jeesus täiesti otse jüngrite küsimustele, esitades tunnusmärke ja hoiatusi Jeruusalemma hävitamisest ning maailma ajaloo lõpust, kuid Ta rõhutas vajadust „valvata“ ja elada Tema tagasituleku töötuse valgel väärikalt. Mt 25. peatüki alguses kutsub jutustus tarkadest ja rumalatest neitsitest üles vajadusele valmistuda ootamatuks või viibivaks tagasitulekuks; jutustus kolmest sulasest tõstab esile vajaduse elada ootamise ajal väärikalt ja viljakalt; seejärel räägib tähendamissõna lammastest ja sikkudest täpsemini ülesannetest, mida Jumala rahvas peaks täitma.

Loe Mt 25:31–46. Millest Jeesus meile siin räägib? Miks ei tähenda see tegude kaudu päästetud saamist? Kuid mida õpetavad Tema sõnad selle kohta, mida tegelikult tähendab saada päästetud usu kaudu?

Jeesuse ütlus – kui teenime kaasinimesi, siis teeme seda Temale – peab ümber kujundama kogu meie suhtlemise ja hoiakud. Kujuta ette, et sul on võimalik kutsuda Jeesus enda juurde sööma või külastada Teda haiglas või vanglas. Jeesus ütles, et me teeme just seda, kui teenime oma kogukonnas olevaid inimesi. Sel moel pakub Ta meile uskumatu võimaluse!

Loe palvemeelselt läbi see, mida Jeesus neis salmides ütleb. Kuidas mõistame mõtet, et Tema samastas ennast näljase, alastiolija ja vangistatuga? Millise tohutu tänuvõla esitab see meile ja meie eluviisidele?

Toetav mõte: Loe Ellen G. White'i raamatust *Ajastute igatsus* peatükke „Halas-taja samaarlane“, lk 497–505 ja „Ühele nende mu vähemate vendade seast“, lk 637–641 ning raamatust *Kristuse tähendamissõnad* peatükke „Suur kuristik“, lk 260–271 ja „Kes siis on mu ligimene?“, lk 376–389.

„Kristus kisub maha eraldusmüürid, enesearmastuse, lõhestava eelarvamuse või rahvuslikkuse ning õpetab armastama kogu inimperekonda. Ta tõstab esile inimesi tagasihoidlikust ringist ning ravib sellega isekust; Ta kaotab kõik territoriaalsed jaotused ja ühiskonnas olevad tehiskujud erisused. Ta ei tee vahet ligimeste ja võõraste vahel, sõprade ja vaenlaste vahel. Ta õpetab meid vaatama igale abi vajavale hingele kui meie ligimesele ning maailmale kui meie tööpõllule.“ – Ellen G. White, *Mõtteid õndsakskiitmise mäelt*, lk 42.

„Kuldse reegli tase on kristluse õige tase; mis selleni ei küüni, on pettus. Religioon, mis paneb inimese alahindama inimlapsi, keda Kristus on nii kõrgelt hinnanud, et andis enda nende eest; religioon, mis teeb meid hoolimatuks inimese vajaduste, kannatuste või õiguste suhtes, on võlts religioon. Olles lugupidamatud vaese, kannataja ja patuse vajaduste suhtes, osutume Kristuse reetjateks. Kristlusel on sellepärast maailmas nii vähe jõudu, et inimene võtab endale küll Kristuse nime, kuid salgab eluga Tema iseloomu.“ – Ellen G. White, *Mõtteid õndsakskiitmise mäelt*, lk 136, 137.

Küsimused aruteluks:

1. Milline lõik sellel nädalal õpituist oli su lemmik? Miks?
2. Vaata, kuidas Ellen G. White kirjutas sellest, et usk, mis „teeb meid hoolimatuks inimeste vajaduste, kannatuste või õiguste suhtes, on võlts religioon“. Miks tuleb meil hoolikalt vältida kergesti mõttesse tulevat lõksu, et kuna meil on „tõde“ (mis meil on), siis muu ei loe?
3. Kuidas näitavad neljapäevase osa salmid meile seda, mis „tõde“ omamisesega kaasneb?

Kokkuvõte: Jeesuse õpetused panevad paika teistsuguse eluviisi nende jaoks, kes on Jumala riigi kodanikud ja vahendajad. Tuginedes Vana Testamendi pühadele kirjutistele, kordas ja laiendas Ta keskendumist vaeste ja rõhutute eest hoolitsemisele ning rõhutas tõsiasja, et Tema järelkäijad elavad kaastundlike ja halastusrikaste inimestena ajal, mil nad ootavad Tema tagasitulekut.

Arst nõuab aborti

Loo on kirja pannud Andrew McChesney.

60aastane vanaema Dina, kes elas Nõukogude Liidus, palvetas iga päev: „Issand, saada mulle kedagi, kellele saaksin rääkida Sinust.”

Ühel päeval pärast palvetamist ootas Dina bussi Petropavlovsk-Kamtšatskis, Kamtšatka Kaug-Ida rajooni pealinnas. Ta märkas üht lapseootel naist ja küsis: „Kas ootate?”

Naine hakkas nutma.

Dina sai teada, et see naine, Ljuda Savostina, ootas oma esimest poega, kuid arst oli nõudnud, et ta laseks teha aborti.

„Mul on juba väike tüdruk ja ma olen alati poega tahtnud,” ütles Ljuda, pisarad põski mööda voolamas. „Kuid arst ütles mulle, et kui ma püüan seda last saada, sünnib tema surnult ja mina suren.”

Dina lohutas naist ja kutsus teda hingamispäeval oma kodukirikusse. Ljuda polnud kunagi kirikus käinud, kuid ta nõustus tulema.

Hingamispäeval kuulasid Dina ja Ljuda koos 12 koguduseliikmega pastor Jakov Kulakovi jutlust Jumala ustavusest. Pärast rääkis Ljuda oma dilemmast pastorile. Tema julgustas naist Jumalat usaldama ning palvetas tema eest.

Esmaspäeval teatas Ljuda arstile, et ta jätab lapse alles.

„Oled sa hulluks läinud?” küsis arst.

Kui arst ei suutnud Ljudat kõigutada, kutsus ta kohale naise abikaasa Vladimiri. Hiljem kodus sarjas Vladimir Ljudat. „Kas sa oled nii isekas, et oled valmis surema ja jätma oma tütre emata?” küsis mees.

„Ma kannan last edasi,” vastas Ljuda. „Ma usaldan Jumalat.”

„Kes see Jumal on, kellest sa räägid?” küsis mees. „Jumalat ei ole!”

Järgmisel hingamispäeval läks Ljuda uuesti kirikusse. Ja sellele järgneval. Varsti ta ristiti.

Arsti sõnad osutusid valeks. Laps sündis elusana ja Ljuda ei surnud. Väike Sergei aga oli haiglane laps ja kannatas krampide käes.

Ühel päeval, kui Sergei oli umbes üheaastane, tuli talle hirmus kramp. Ta hingamine seiskus kümneks sekundiks. Kahekümneks sekundiks. Ta huuled tõmbusid sinkjaks.

Ljuda langes põlvili, hüüdes: „Issand, sina andsid sellele poisile elu, palun ära võta seda ära!”

Ta abikaasa tormas tuppa.

„Tule siia ja palveta!” käskis Ljuda teda. „Meil läheb vaja ka sinu usku!”

Vladimir vajus põlvedele. „Issand, ma usun!” hüüdis ta.

Sellel hetkel hakkas laps hingama.

Kogu pere sai adventistideks ja nüüd juba 40ndais eluaastais lapsed on jäänud ustavateks koguduseliikmeteks, ütles 66aastane pastor Kulakov, kes pärast jäi 41aastast evangeeliumitööd pensionile ja elab Podolskis, Moskvast lõuna pool.

Miks sai see perekond adventistideks? Põhjus on selles, et üks vanaldane naine palvetas igal hommikul: „Issand, saada keegi, keda ma saan täna Sinu juurde juhtida,” ütles pastor Kulakov „Selles palves on vägi,” teatas ta.

Teenimine Uue Testamendi aegses koguduses

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: Ap 2:42–47; 4:32–37; Mt 25:38, 40; Ap 9:36; 2Kr 8:7–15; Rm 12. ptk; Jk 2:1–9.

Juhtsalm: „Jumala ja Isa silmis puhas ja laitmatu jumalateenistus on käia vaatamas vaeslapsi ja lesknaisi nende viletsuses ja hoida iseennast maailma poolt määrimata“ (Jk 1:27).

Salmid, mida tuntakse suure misjonikäsuna (Mt 28:18–20) on ühed tuntumad Piiblis, vähemasti kristlaste jaoks. Neid salme nimetatakse sageli meie misjonideklaratsiooniks ning need on inspireerinud igat laadi misjonitööd ja evangeelseid projekte. On tõsi, et neist salmidest inspireerituna on kristlased läinud maailmas kõikjale, nii mõnigi kord suure isikliku hinnaga, selleks, et levitada evangeeliumi.

Mida Jeesus suures misjonikäsus ütles? Tehke jüngreiks, ristige ja õpetage inimesi „pidama kõike, mida mina olen teil käskinud“ (Mt 28:20). Ja – nagu näinud oleme – on suur osa sellest, mida Jeesus meid tegema kohustas, hoolitsemine abivajajate, vigasaanute ja endaga mitte toime tulijate eest. Selle kõige tõttu on meil vaja meenutada, et Jeesuse juhised Tema esimesele jüngritele polnud mitte niivõrd uus korraldus – midagi, mida nad varem poleks kuulnud –, vaid pigem selle missiooni jätk, mida Jeesus nende hulgas juba tegi. Näeme seda Jeesuse õpetuse tahku selgelt uue koguduse elus; see on osa suure misjonikäsu täitmisest.

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 31. augustiks.

Pärast Jeesuse taevaminekut ja Püha Vaimu tulemist nelipühäl kasvas usklike rühm kiiresti ja asutas maapealse koguduse, uutlaadi kogukonna Jeesuse järelkäijatest, keda algselt juhtisid Jeesuse esimesed jüngrid. Ometi polnud see uus kogukond kuidagi omakeskis välja mõeldud, sest see põhines Jeesuse õpetustel ja teenimistööl ning jätkas heebrea Pühakirja ja prohvetite pikka ajalugu.

Loe Ap 2:42–47 ja 4:32–37. Mida pead võtmesõnaks algperioodi koguduse kirjeldustes?

Kuigi näib, et iisraellastel polnud kunagi täielikult õnnestunud elada õiglase ja helde ühiskonna kava kohaselt, võttis algusperioodi kogudus tõsiselt juhiseid, et „õigupoolest ei peaks enam vaest olemagi su keskel“ (5Ms 15:4). Nende usu üheks praktiliseks väljenduseks oli tõsiasi, et nad jagasid omavahel materiaalseid vahendeid – lausa müüsid maatükke ja panustasid rahalisi vahendeid (vaata Ap 4:34 – 5:2), et täita kaasusklike vajadusi ning olla õnnistuseks noorest kogudusest väljaspool olijatele, eriti tervendamisteenistusega (vaata Ap 3:1–11; 5:12–16).

Ometi polnud see kogudus kujutluslik utoopiline ühiskond. Kui usklike arv kasvas, tekkis pinge seoses ressursside juhtimisega, eriti igapäevase toidujagamisega leskedele (vaata Ap 6:1). Jüngrid, kes olid selle grupi loomulikud juhid, tahtsid keskenduda evangeeliumi kuulutamisele. Selleks, et käesolevat olukorda hallata, tuli teha ümberkorraldusi.

Nii määrati ametisse seitse inimest, kes pidid pöörama tähelepanu koguduse praktilistele küsimustele. See oli võib-olla esimene äratundmine, et koguduses läheb vaja erinevaid teenimisharusid ja võimekust; samas näitas see kätte, kui tähtis on koguduse elus ja tunnistamistöös praktiline tegevus. „Samu õigluse ja jumalakartlikkuse põhimõtteid, mis pidid juhtima Jumala rahva valitsejaid Moosese ja Taaveti ajal, pidi järgitama ka nende poolt, kellele asetati vastutus vastorganiseeritud Jumala koguduse juhtimisel evangeelse ajastu alguses.“ – Ellen G. White, *Apostlite teod*, lk 95.

Püüa ette kujutada, milline võis algusaegade kogudus välja näha. Kuidas peegeldame tänapäeval samu põhimõtteid?

Kui kogudus hakkas levima (nagu Jeesus oli ette öelnud) „Jeruusalemmas ja kogu Juuda- ja Samaariamaa ning ilmamaa äärteni“ (Ap 1:8), võtsid uued usklikud omaks Jeesuse usu ja tegevuse. Nende hulgas oli Tabiita Joppe linnas. Tõenäoliselt võttis ta tõsiselt Jeesuse korraldust riietada alastioliijaid ning tegi seda otsekui Jeesusele (vaata Mt 25:38, 40).

Loe, kuidas Tabiitat ja tema tegevust Ap 9:36 iseloomustatakse. Kas sinu elu ja tegevust on võimalik sarnase salmiga iseloomustada? Kuidas sa tahad, et sind iseloomustataks?

Näib, et Tabiita teod vastasid „jüngri“ tegevusele (vaata Ap 9:36) ning tema ustavust, energiat ja teistest hoolimist tunti isegi väljaspool tema kodulinna.

Peetrus oli külas naaberlinnas Lüddas ning Joppe inimesed palusid tal tulla Tabiita ennatliku surma pärast Joppesse (vaata Ap 9:37–41). Joppesse jõudes kohtas Peetrus paljusid inimesi, keda Tabiita oli oma vaeste heaks tehtava tööga aidanud. Nad näitasid talle riideesemeid, mida ta oli valmistanud, ja küllap jutustasid palju lugusid sellest, kuidas ta oli aidanud neid ja teisi.

See, et Peetrus Tabiita pärast palvetas ja Jumal naisele elu tagasi andis, ei tähenda mõistagi, et nende jaoks, kes pühendavad end kaasinimeste teenimisele, läheb elus alati kõik sama hästi. Tabiitagi oli ju haigeks jäänud ja surnud ning Stefanosest, ühest neist esimestest diakonidest, kes määrati teenima koguduses olevaid lesknaisi, sai esimene märter (vaata Ap 7:54–60). Teenimist täis elu ei ole sile rada; on kordi, mil see võib olla vägagi ebatasane.

Siiski kasutab Jumal seda lugu, millel oli Joppe inimestele tugev mõju, et näidata Tabiita elu ja surmaga Jumala armastust ja väge. „See sai teatavaks kogu Joppes ja paljud hakkasid uskuma Issandasse“ (Ap 9:42).

Kui sina sureksid, kas su panust leinataks ja sellest tuntaks puudust, nagu meenutati ja leinati Tabiitat? Kuidas jätta endast parema teenistuse pärand? Millised praktilised oskused sul on (Tabiital oli näiteks riiete valmistamise oskus), mida saaksid kasutada kaasinimeste heaks?

Pärast uskutulekut võttis apostel Paulus oma elutööks viia evangeelium paganlikku maailma. Edu, mille Jumal talle andis, tekitas olulisi küsimusi kristlikus usus esile tulevate juudi juurte ja Jeesuse uute paganatest järelkäijate vahel. Nii juudi kui ka paganlikku päritolu kristlike juhtide nõupidamine tuli kokku Jeruusalemmas, et nende keeruliste küsimuste üle nõu pidada ja Jumala juhtimist otsida. Kokkutulemisest ja selle tulemustest kirjutab Ap 15. peatükk.

Pauluse jutustus sellest kokkusaamisest on galaatlastele kirjutatud kirja 2. peatükis ja seal lisab ta veel ühe tähtsa osa juhistest, mida sai Jeruusalemma nõukogu käest oma jätkuvaks tööks paganate hulgas: „Ainult et meil tuleb pidada meeles vaeseid, ja just seda ma olengi hoolega teinud“ (Gl 2:10).

Paulus isiklikult pidas kogu oma tööperioodi jooksul seda sihti püsivalt silmas (vaata näiteks Ap 20:35). Nagu algusaegade kogudus Jeruusalemmas, nii avardas Paulus kristliku kogukonna nägemust kõigi kaasusklite omaksvõtmiseks.

Loe 2Kr 8:7–15. Kuidas seostab Paulus evangeeliumi ja heldelt andmise?

Paulus toetus kahele viitele Vanas Testamendis, et innustada usklikke heldusele ja õhutada neid hoolt kandma keerulistes olukordades viibivate kaasusklite eest. Ta tsiteeris lugu sellest, kuidas Jumal varustas iisraellasi kõrbes heldelt mannaga, ning jättis sellega laiemale kogudusele andmise ja jagamise eeskuju (vaata 2Kr 8:15). Samuti tsiteeris ta Ps 112:9: „Ta jagab välja rikkalikult ja annab vaestele; tema õigus püsib ikka“ (2Kr 9:9).

Paulus innustas oma lugejaid tahtlikult andma, panema regulaarselt kõrvale osa enda sissetulekust, et oleks kergem anda, kui tema või Tiitus korjavad kogudust külastades kokku annetused ja annavad need üle abivajavatele kristlastele Jeruusalemmas. Ta kasutas ühe koguduse näidet selleks, et julgustada teisi kogudusi sarnasele heldekäelisusele. „Selle abistamise ehtsuse tõttu,“ kirjutas Paulus, „te ülistate Jumalat oma kuulekuses Kristuse evangeeliumi tunnistamisel ja oma osaduse siiruses nende ja kõikidega“ (2Kr 9:13).

Millise tähtsuse järjekorra peaksime paika panema, kui me ei suuda anda iga põhjuse või vajaduse jaoks, millest kuuleme?

Pauluse kirja roomlastele tuntakse kõige paremini põhjaliku selgituse tõttu, kuidas on Kristuse surm seotud pääsemisega usust. Kuid pärast üheteistkümne peatüki pikkust õpetamist asetab ta rõhu millelegi muule. Paulus juhendab praktiliselt, kuidas elada ja armastada väärikalt, toetudes Jumala armule ja armastusele nii, nagu see avaldus Jeesuses ja on kirjas evangeeliumis: „Nüüd, vennad, kutsun ma teid üles Jumala suure halastuse pärast tooma oma ihud Jumalale elavaks, pühaks ja meelepäraseks ohvriks; see olgu teie mõistlik jumalateenistus“ (Rm 12:1). Paulus ütleb siin, et meil tuleb niimoodi elada selle pärast, mida Jumal on meile Jeesuses teinud.

Loe läbi ja võta kokku Rm 12. peatükk, pöörates kõige rohkem tähelepanu juhistele armastada kaasinimesi ja kanda hoolt nende eest, eriliselt abivajajate eest.

Teatud mõttes on Rm 12. peatükk nende paljude teemade kokkuvõte, millele Paulus mõnes oma teises kirjas üksikasjalikumalt tähelepanu pöörab. Ta räägib erinevatest ametitest ja andidest koguduses, sealhulgas kaasinimeste teenimisest ja julgustamisest ning heldelt annetamisest (vaata salmid 3–8). Seda kõike tuleb teha, kuid tegutseda tuleb hästi, entusiasmiga ja üle kõige armastusega (vaata salmid 9–11).

Paulus kirjeldab praktiliselt, missugune on selline elu. Ta innustab usklikke olema kannatlikud raskustes ja tagakiusamistes, kandma hoolt abivajajate eest, olema rahunõudjad, kus iganes ja mil iganes võimalik, ning – nagu eelnevalt näinud oleme – vastama kurjale ja ebaõiglusele headusega, võites kurja ära heategemisega (vaata Rm 12:20, 21).

Loetud peatükk kirjeldab põhijoontes seda, mida tähendab elada uue inimesena, teenida Jumalat isiklikult ja ka usukogukonna liikmena. Paulus rääkis Jeesuse uutele järelkäijatele, et nende elu, eelistused ja teod peavad muutuma vastusena sellele, mida Jeesus on neile oma ristisurmaga ja igavese elu lootusega teinud. Paulus, kes elas nii nagu nemadki rõhuvas ja sageli julmas ühiskonnas Rooma impeeriumi südames, juhendab neid elama teistmoodi: „Ärge muganduge praeguse ajaga, vaid muutuge meelega uuendamise teel“ (Rm 12:2).

Millistele oma kogukonna suhtumistele ja kommetele on sul vaja vastu seista, et elada ja armastada Jeesuse tänapäeva järelkäija vääriliselt?

Kristlik traditsioon esitab mõtte, et Jeesuse vennast või poolvennast Jaakobusest sai koguduse algusaja juht Jeruusalemmas ning tema oli eesistuja Jeruusalemma nõupidamisel (vaata Ap 15. ptk ja ka Gl 1. ja 2. ptk). Kui nii, siis on tõenäoline, et ta oli selle kirja autor, mis on Piiblis Jaakobuse kirja nime all.

Jaakobus oli oma aja tavaline nimi, aga kui nimetatu taga oli üks ja sama isik, siis võis ta olla ka koguduse juht, keda tunti Jaakobus „õiglasena“. See nimi on viide targale juhile, kes pidas tähtsaks kaasinimeste head kohtlemist ja kandis hoolt tihtipeale unarusse jäetute või muserdatute eest. Kirja, mis tema nime kannab, nimetatakse sageli „Uue Testamendi õpetussõnade raamatuks“, sest see keskendub praktilisele jumalakartusele ja Jumala järelkäijatena targalt elamisele.

Jaakobuse kirja autor tahtis oma kristlastest lugejatele meelde tuletada, et nad oleksid „sõna tegijad ja mitte üksnes kuuljad, pettes iseendid“ (Jk 1:22) ning et religioon, millel on mõte – mis on puhas ja Jumala silmis püsiv – pöörab tähelepanu abivajajate ja rõhutute aitamisele ning seisab vastu neid ümbritseva rikutud ühiskonna mõjutustele (vaata Jk 1:27).

Loe Jk 2:1–9 ja 5:1–5. Mille poolest erineb Jaakobuse suhtumine rikkastele enamikule ühiskondadele tavapärasest suhtumisest? Milliseid konkreetseid juhiseid annab ta selle kohta, kuidas tuleb vaest ja rikkast koguduses kohelda?

Jaakobus väidab, et kellelegi hea soovimine – isegi Jumala õnnistuse soovimine – pakub vähe lohutust juhul, kui inimene on külmas ja näljas. Toidu ja riiete andmine väljendab rohkem kui kõik üllad tundmused ja head soovid, et me hoolime inimestest päriselt (vaata Jk 2:14–16). Jaakobus kasutab seda näidet usu ja tegude vastastikmõju selgitamiseks meie ja Jumala suhete kontekstis. Samuti kordab ta (Jk 2:8) Jeesuse õpetust armastada oma ligimest nagu iseennast ning näitab, kuidas sellele käsule igapäevaelus kuulekas olla. Me ei järgi seda käsku Jumala ja kaasinimeste teenimise kohta mitte selleks, et päästet ära teenida, vaid sellepärast, et tõeline usk nii just ilmnebki.

Miks on nii kerge kas või alateadlikult eelistada rikkast vaesele?

Toetav mõte: Loe Ellen G. White'i raamatust *Welfare Ministry* peatükke „Dorcas – Her Ministry and Its Influence“, lk 66, 67 ja „This Is Pure Religion“, lk 35–41 ning raamatust *Apostlite teod* peatükki „Heldemeelne kogudus“, lk 335–345.

„Kristus andis elu selleks, et rajada kogudus, kes hoolitseks kurbade, kiusatud inimlaste eest. Usklikud võivad olla vaesed, hariduseta ja vähe tuntud, ometi võivad nad koos Kristusega teha kodus, naabruses, koguduses ning isegi kaugetes maades tööd, mille tulemused ulatuvad igavikku.“ – Ellen G. White, *Ajastute igatsus*, lk 640.

„Selline omakasupüüdmatu heldemeelsus tõi algristikogudusele palju rõõmu; teadsid ju usklikud, et nende püüded aitasid viia evangeeliumisõnumit neile, kes veel pimeduses viibisid. Nende heldus tunnistas, et nad polnud Jumala armu asjata vastu võtnud. Mis muu kui vaid Vaimu pühitsemine võis sellist heldust äratada? Nii usklike kui uskmata silmis oli see jumaliku armu ime.“ – Ellen G. White, *Apostlite teod*, lk 344.

Küsimused aruteluks:

1. Kuidas saab sinu kogudus muutuda sarnasemaks kogudusega, mida kirjeldavad Apostlite tegude raamatu esimesed peatükid? Milliseid praktisi samme saab su koguduse juhtkond astuda, et kogudust selles suunas julgustada?
2. Ülemaailmne seitsmenda päeva adventistide kogudus kasutab mõningaid sellel nädalal jutuks olnud põhimõtteid, määramaks kümnnise ja annetuste jagamist maailma erinevate osade vahel. Millist tulu tõuseb seesugusest ülemaailmsest ressursside jagamise süsteemist?
3. Kas näiteks Rm 12. peatükis kokku võetud elujuhised on realistlikud, praktilised viisid elamiseks (kas need toimivad „tegelikus maailmas“) või tunduvad need olevat pigem idealiseeritud pildid vitraažakende „pühakute“ jaoks?
4. Jk 5:1–5 kõnepruuk on vali, millest kajab vastu Vana Testamendi prohvetele omane karm hoiatus. Miks on selline kõva kõne kohane ja vajalik?

Kokkuvõte: Jeesuse misjonikäsust ja Püha Vaimu väest tiivustatuna läksid jüngrid ja algusperioodi usklikud välja, et jagada Jeesuse sõnumit ja täita Tema ülesannet nii laiahaardeliselt kui võimalik. Jeesuse ja heebrea Pühakirja õpetustest lähtudes oli algusperioodi kogudus uutmoodi kogukond, kes jagas seda, mis neil oli, nii kogudusse kuuluvate kui ka mittekuuluvate abivajajatega. Kuid nende eeskuju ja õpetused on talle kogudustele saadetud kirjades, milles esimesed kristlikud juhid innustasid usklikke elama ustavalt ja teenima kaasinimesi, eriti abivajajaid.

Soome isa andeksandmisvalmidus

Loo on kirja pannud Sakari Vehkavuori.

Soome takerdus 1918. aastal verisesse kodusõtta. Peamiselt tööliklassi esindavad „punased“ olid vastuolus enamasti kesk- ja kõrgemast klassist pärit „valgetega“.

Minu vanavanaisa Viktor Ståhlberg palus oma pojal, minu vanaonul Väinö Ståhlbergil valgete ridadesse mitte astuda. Viktor, kes oli kolm aastat varem ühinenud seitsmenda päeva adventistide kogudusega, tsiteeris Jeesuse sõnu Matteuse 26:52: „Sest kõik, kes mõõgà tõmbavad, mõõga läbi hukuvad!“

„Palun, mu poeg, ära astu koos oma sõpradega sõjaväkke,“ ütles ta.

Kuid Väinö tundis tugevat kihku võidelda selle eest, mida ta uskus, ning lahkus ööpimeduses kodust. Ta kohtus sõpradega jääga kaetud Soome lahel pühapäeva varahommikul.

Peaaegu kohe piirasid punased Väinö ja teised sisse. Hiljem tuli välja, et teenijatüdruk, kes oli Väinösse armunud, oli tema plaanid punasele kavaleriale teada andnud, kes oli omakorda informeerinud punaarmed.

Sellel ööl pandi need noored mehed hobusaani ning kaks relvastatud punaväelast sõitsid nendega jäätunud Soome lahele. Sõdurid lõikasid jõesse augu ja käskisid vangidel rivvi võtta. Väinö keeldus ja ta lasti sealsamas maha. Siis tapeti veel kolm nooremast meest. Kaks püüdis põgeneda ja nad lasti maha.

Pärast seda põgenes teine salk vange. Kuigi kaks sõdurit neid jälitasid, pääses vabadusse üks vangidest, kes oleks leidnud oma surma jääaugus. Tema rääkis teistele, mis juhtus.

Jääl olevad punased aga viskasid surnukehad jääauku.

Väinö isa Viktor ja kogu ülejäänud pere leinas teda mitu päeva.

Mõne aja pärast saavutasid valged ülekaalu ning 1918–1920. aasta kodu-sõda häabus. Kümme punast võeti vangi ning otsustati nad Väinö ja tema sõprade eest kättemaksuks hukata.

Viktor haaras Piibli ja kiirustas hukkamispaika künka tipus.

„Nüüd on verevalamisest küllalt,“ teatas ta. „Te ei tapa ainustki punast minu poja elukaotuse pärast, mitte ainsatki.“

Kui ta künkatipul jutlust pidas, purunes kättemaksu-ring ning punaste vangide elu säästeti. Kõnealuse kümne punase hulgas olid ka kohaliku sepa kaks poega. Näinud, et ta pojad päästeti, hakkas rõõmus sepp Piiblit lugema ja ühines adventkogudusega.

Jumal on õnnistanud ka Viktori perekonda. Kaheksa pereliiget on teeninud adventkoguduse pastoritena, sealhulgas mina ja Väinö vend Toivo Seljavaara, evangelist, kes ristis üle 1 500 inimese.

Elav evangeelium

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: Rm 8:20–23, Jh 3:16, 17; Mt 9:36; Ef 2:8–10, 1Jh 3:16, 17; Ilm 14:6, 7.

Juhtsalm: „Sest teie olete armu läbi päästetud usu kaudu – ja see ei ole teist enestest, vaid see on and Jumalalt –, mitte tegudest, et ükski ei saaks kiidelda. Sest meie oleme tema teos, Kristuses Jeesuses loodud heade tegude tegemiseks, nii nagu Jumal on juba enne meile seadnud, et me teeksimme seda“ (Ef 2:8–10).

Niipea, kui räägime Jumala käskudest, nõuetest või juhistest, satume ohtu – või oleme vähemalt kiusatuse ees – mõelda, et saame oma tehtuga kuidagi enda pääste ära teenida, sellele kaasa aidata või pälvida muul viisil Jumala poolehoidu. Piibel ei lakka kordamast, et oleme patused, päästetud Jumala armust Jeesuse tõttu, kes läks meie asemel ristisurma. Mida on sellele üldse võimalik lisada? Ellen G. White on kirjutanud: „Juhul, kui koguksid inimeses kokku kõik hea, püha, ülla ja armastusväärse ning tooksid selle Jumala inglite ette inimhinge päästmise kaastegeva osana või teenena, lükataks see ettevõtmine tagasi riigireetmisena.“ – *Faith and Works*, lk 24.

Seega ei tohi ka meie halastuse ja kaastunde tegusid abivajajate suhtes vaadelda käsumeelselt. Vastupidi, sedamööda, kuidas kasvame oma päästest arusaamises ja selle hindamises, kandub Jumala armastuse ning Tema hoole vaheline seos vaeste ja rõhutute suhtes edasi meile, Tema armu saajaile. Me oleme saanud ja nii me ka anname. Kui näeme, kuidas Jumal meid niivõrd armastas, näeme ka, kuivõrd Ta armastab kaasinimesi ning kutsub meidki üles Teda armastama.

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 7. septembriks.

„Sest nõnda on Jumal armastanud...”

Jh 3:16 ütleb: „Sest nõnda on Jumal maailma armastanud...” – ning algne kreekakeelne sõna on siin *kosmos*, mis tähendab „maailm kui loodud, hästi organiseeritud üksus”. – *Piibli kommentaarid, SPA poolt välja antud*, 5. kd, lk 929. See salm räägib inimkonna päästest, kuid lunastusplaani mõjutab kõike olemasolevat.

Loe Rm 8:20–23. Mida õpetab see lunastusplaani laiemast hüvest?

Muidugi, ühel tasandil puudutab päästmine meist igaühe isiklikku suhet Issandaga. Kuid see on midagi enamat. Õigeksmõistmine on tööpoolest rohkem kui enda pattude andekssaamine. Ideaalis näeme, kuidas Jumal loob Jeesuse ja Püha Vaimu väes oma perekonna, kes tähistab enda andeksaamist ja päästekinnitust muuhulgas sellega, et on maailmale oma heade tegude abil tunnistajaks.

Loe Jh 3:16, 17. Kuidas aitab 17. salm avaramalt aru saada 16. salmist?

Võtame omaks, et Jumal armastab teisigi inimesi peale meie. Ta armastab neid, keda meie armastame, ja see teeb meile rõõmu. Ta armastab neid, keleni meie jõuame, ning selle töö äratundmine innustab meid sageli nendeni jõudma. Kuid Ta armastab ka neid, kelle suhtes tunneme ebamugavust või keda isegi kardame. Jumal armastab kõiki inimesi, kõikjal, isegi neid, kes ei pruugi meile eriti meeldida.

Loomine on üks võimalus seda näidata. Piibel osutab järjekindlalt meie ümber olevale maailmale kui Jumala headust tõendavale faktile: „Tema laseb ju oma päikest tõusta kurjade ja heade üle ning vihma sadada õigete ja ülekohtuste peale” (Mt 5:45). Elu ise on and Jumalalt ning vaatamata sellele, kuidas keegi isiklikult Jumalale vastab või Temasse suhtub, saab iga inimene selle anni.

Kuidas peaks tajumine, et Jumal on loonud kaasinimesedki ja armastab neid, muutma meie suhtumist kaasinimestesse ja olukordadesse, milles nad viibivad?

Esmaspäev, 2. september

Kaastunne ja kahetsus

Pääste ja suure võitluse põiming kutsub meid tunnistama tõe elust, mis paneb aluse meie arusaamisele maailmast ja endast; selleks tööks on. et meie ja meie maailm on pattulangenud, mõranenud ja patune. Meie maailm ei ole selline, nagu see loomisel olema pidi, ja ehkki kanname ikka veel Jumala nägu, kes meid lõi, oleme osa maailma viletsusest. Meie elus olev patt on loomult samasugune nagu kurjus, mis põhjustab kõikjal maailmas nii palju valu, rõhumist ja ekspluateerimist.

Seega tunneme õigusega maailma ja enda ümber olevate elude kannatust, ebamugavust, kurbust ja tragöödiat. Peaksime olema robotid, kui me ei tunneks selle elu valu. Psalmide raamatus olevad nutulaulud, Jeremija ja teiste prohvetite kurbus ning Jeesuse pisarad ja kaastunne näitavad, et niisugune reaktsioon maailmale ja selle kurjusele on asjakohane, eriti siis, kui kõne all on inimesed, keda see kurjus väga tihti vigastab.

Loe Mt 9:36; 14:14; Lk 19:41, 42 ja Jh 11:35. Mis neis salmides äratas Jeesuses kaastunnet? Kuidas saab meie süda olla ümbritseva valu suhtes pehme?

Meil on tarvis meeles pidada, et patt ja kurjus ei ole lihtsalt „seal väljas“ või kellegi teise rikutuse tagajärg: „Kui me ütleme: „Meil ei ole pattu“, siis me petame iseendid ja tõe ei ole meis“ (1Jh 1:8). Piibli prohvetite arusaamise kohaselt ei olnud patt tragöödia mitte nii väga sellepärast, et keegi astus „reegleist“ üle, vaid sellepärast, et patt oli purustanud Jumala ja Tema rahva vahelise suhte ning vigastab siiani teisi inimesi. See võib toimuda väikeses või suures mõotkavas, kuid kurjus on sama.

Isekus, ahnus, alatus, eelarvamus, võhiklikkus ja hoolimatus on kogu maailma kurjuse, ebaõigluse, vaesuse ja rõhumise keskmes. Oma patuse tunnistamine on esimene samm selle kurja käsitlemisel, samuti esimene samm selles suunas, et lubame Jumala armastusel asuda oma õigele kohale meie südames: „Kui me oma patud tunnistame, on tema ustav ja õige, nõnda et ta annab andeks meie patud ja puhastab meid kogu ülekohtust“ (1Jh 1:9).

Vaata endale otsa (kuid mitte väga lähedalt ega mitte liiga pikalt). Mil viisil oled sina rikutud ja osa suuremast probleemist? Mis on ainus lahendus ja ainus koht, kuhu vaadata?

Võta oma sõnadega kokku Ef 2:8–10. Mida räägivad need salmid meile armu ja headete tegude vahelisest suhtest?

Piibel räägib meile, et lisaks kõigele muule loodi meid kummardama Jumalat ja teenima kaasinimesi. Üksnes oma ettekujutuses võime püüda aru saada, millised näinuksid need toimingud välja patuta keskkonnas.

Patu tõttu tunneme nüüd ainult rikutud ja pattulangenud maailma. Õnneks avab Jumala arm, mis väljendus ja kinnistus Jeessuse ohvris maailma pattude eest, meile tee andestusele ja paranemisele. Seega võime ka keset seda mõrarenenud eksistentsi olla oma elus järjest täielikumalt Jumala loova tegevuse osalised ning Jumal kasutab meid oma kaastöölistena, kui Ta parandab ja taastab kaasinimeste vigast ja kannatusrohket elu (vaata Ef 2:10). „Need, kes saavad, peavad teistele jagama. Appihüüded kostavad igast suunast. Jumal tahab, et inimesed teeniksid rõõmsalt kaasinimesi.“ – Ellen G. White, *Tervise teenistuses*, lk 103.

Veelkord, me ei tee häid tegusid – vaeste eest hoolitsemine, rõhutute meele ülendamine, näljaste toitmine – mitte selleks, et saada päästet või eelist Jumala ees. Usu kaudu on meil Kristuses olemas igasugune vajalik eelis Jumala ees. Küll aga mõistame, et kuigi oleme patused ja patu ohvrid, armastab Jumal meid sellest hoolimata ja on meid lunastanud. Kuigi heitleme ikkagi enesekesksuse ja ahnuse kiusatustega, pakub Jumala ennastohverdav ja alandlik arm uutmoodi elu ja armastust, mis meie elu muudab.

Kui vaatame ristile, näeme tohutut ja täielikku ohvrit, mis toodi meie heaks, ning mõistame, et meie ei saa mitte midagi lisada sellele, mida meile Kristuses pakutakse. Kuid see ei tähenda, et me ei peaks midagi tegema vastuseks sellele, mida meile Kristuses antud on. Hoopis vastupidi, meil tuleb vastata ning meile osutatud armastusele vastamiseks pole paremat võimalust kui osutada armastust kaasinimestele.

Loe 1Jh 3:16, 17. Kuidas on neis salmides väga jõuliselt kirjas see, mis-moodi peame ristile vastama?

Kolmapäev, 4. september

Meie ühine inimsus

Jeesus innustas oma teenimistöö ja õpetuste kaudu mitte kedagi välistama. Kõiki neid, kes Tema tähelepanu ausatel ajenditel saada püüdsid – olgu siis halva kuulsusega naised, maksukogujad, pidalitõbised, samaarlased, Rooma väesalga ülemad, usujuhid või lapsed –, tervitas Ta siira soojuse ja hoolitsusega. Nagu algusperioodi kogudus oma kujunemisjärgus avastas, kuulus sinna alla ka päästmise anni pakkumine.

Kui esimesed usklikud tasahaaval mõistsid, et evangeelium ei välista mitte kedagi, ei lisanud nad häid tegusid oma usule kui lihtsalt „kena“ käitumist. Selle järgi, kuidas nemad evangeeliumist aru said, olid head teod evangeeliumi tuum, kuna kristlased olid neid kogenud Jeesuse elus, tegevuses ja surmas. Kui nad maadlesid esilekerkivate vaidlusküsimuste ja kahtlustega, alguses juhid üksinda, nagu Paulus ja Peetrus (vaata näiteks Ap 10:9–20), seejärel kogudusena Jeruusalemma nõupidamisel (vaata Ap 15. ptk), hakkasid nad taipama seda vapustavat muutust, mida need head sõnumid olid toonud nende arusaamisesse Jumala armastuse ja kõigi kaasamise kohta ning kuidas see kõik peaks ilmnema nende elus, kes tunnistavad, et käivad Tema järel.

Mida õpetab iga järgnev piiblisalm meie ühise inimsuse kohta? Kuidas peaks iga mõte mõjutama meie suhtumist kaasinimestesse?

MI 2:10 _____

Ap 17:26 _____

Rm 3:23 _____

Gl 3:28 _____

Gl 3:28 on teoloogiline kokkuvõte praktilisest loost, mille Jeesus jutustas heast samaarlasest. Selle asemel, et vaielda, keda oleme kohustatud teenima, lihtsalt läheme ja teenime ning oleme ju isegi valmis laskma ennast teenida neil, kellest me poleks oodanud, et nad meid teenivad. Üleilmse inim perekonna ühine osa realiseerub kõrgemal tasandil nende inimeste ühtses perekonnas, keda seob kokku evangeelium, Jumala päästev armastus, mis kutsub meid üles ühtsusele Temas: „Sest meie kõik oleme ühe Vaimuga ristitud üheks ihuks, olgu juudid või kreeklased, olgu orjad või vabad“ (1Kr 12:13).

Evangeeliumi muutev üleskutse ja palve „kõigile paganahõimudele ja suguharudele ja keeltele ja rahvastele“ (Ilm 14:6) on kõlanud jätkuvalt kogu ajaloo kestel. Ilmutusraamat aga räägib selle sõnumi täiendatud teadaandmisest – head sõnumid Jeesusest ja kõik sellega kaasnev – lõpuajal.

Loe Ilm 14:6, 7. Kõige tuntumalt võtab selle, millena evangeeliumi üldiselt mõistetakse, kokku Jh 3:16. Mida sisaldab inglil eriline sõnum salmis 7?

Ilm 14:7 toob kokku kolm põhiosa, mida oleme juba tähele pannud, kui oleme õppinud Jumala murest kurjuse, vaesuse ja rõhumise vallas kogu Piibli jooksul:

Kohtumõistmine. Üleskutse mõista kohut – et õiglus majja saaks – on olnud korduvalt nende hüüd, keda ajaloo käigus on rõhutatud. Õnneks kujutab Piibel Jumalat sellena, kes kuuleb ahastuses olijate karjeid. Näiteks Psalmides väljendatakse sageli, et ebaõiglaselt koheldud inimeste jaoks on kohus hea sõnum.

Kummardamine. Heebrea prohvetite kirjutised seovad sageli kokku kummardamise ja head teod, eriti, kui võrreldakse nende kummardamist, kes väitsid end olevat Jumala rahvas, pahategudega, mida nad sooritasid ja jätkuvalt tegid. Näiteks Js 58. peatükis ütles Jumal otsesõnu, et kummardamine, mida Ta enim igatses, olid head teod ning hoolekandmine vaeste ja abivajajate eest (vaata Js 58:6, 7).

Loomine. Nagu näinud oleme, esitab Jumal õiglase üleskutse inimkonna ühiseks pereks olemise alusel – et me kõik oleme loodud Tema näo järgi ja Tema armastab meid, et meil kõigil on Tema silmis väärtus ning et mitte kedagi ei tohi kaasinimene kurnata ega rõhuda ebaõiglase kasu saamise või ahnuse pärast. Näib olevat selge, et selline lõpuaja evangeeliumi kuulutamine on lai ja kaugeleulatuv üleskutse võtta vastu vabastus, lunastus ja uuendus, nagu on Jumala tahtmine kogu langenud inimkonna jaoks. Seega on Jumalal õige ja vale kummardamise ja tagakiusamise (vaata Ilm 14:8–12) keskel inimesi, kes seisavad selle eest, mis on õige, Jumala käskude ja Jeesuse usu eest – isegi keset kõige hullemat kurjust.

Kuidas leida teid abivajajate teenimiseks ja samal ajal jagada nendega nii lootust kui ka hoiatust, mida kolme inglil sõnumites leiame?

Toetav mõte: Loe Ellen G. White'i raamatust *Ajastute igatsus* peatükki „Jumal meiega“, lk 19–26 ja raamatust *Tervise teenistuses* peatükki „Päästetud teenimiseks“, lk 95–107.

„Jumal nimetab kogu maad oma viinamäeks. Kuigi see on praegu anastajate käes, kuulub see Jumalale. See on Tema oma loomise ja sama palju ka lunastamise kaudu. Kristus ohverdas end kogu maailma eest. „Sest nõnda on Jumal maailma armastanud, et ta oma ainusündinud Poja on andnud“ (Jh 3:16). Selle ühe anni kaudu on inimestele antud kõik teised. Kogu maailm saab iga päev Jumalalt õnnistusi. Iga vihmapiisk ja iga valguskiir, mis langeb tänamatule inimesele, iga leht, õis ja vili tunnistab Jumala rohkest kannatlikkusest ja Tema suurest armastusest.“ – Ellen G. White, *Kristuse tähendamissõnad*, lk 301, 302. „Kristuses ei ole juuti ega kreeklasi, orja ega vaba (Gl 3:28). Kõik „on saanud lähedaseks Kristuse vere läbi“ (Ef 2:13). Ükskõik, missugused on erinevused religioossetes tõekspidamistes – kannatava inimese appihüüdu tuleb kuulda ja sellele tuleb vastata...“

Kõikjal meie ümber on vaeseid, proovile pandud hingi, kes vajavad kaastundlikke sõnu ja abivalmis tegusid. On leski, kes vajavad kaastunnet ja abi. On orbe, kellesse Kristus käskis oma järelkäijatel suhtuda kui nende hoolde usaldatud varandusse. Liiga sageli minnakse neist hooletult mööda. Nad võivad olla räbaldes, tahumatud ja igas mõttes ebameeldivad, kuid ometi on nad Jumala omad. Nad on ostetud kalli hinna eest ja nad on Tema silmis sama väärtuslikud kui meie. Nad on Jumala suure pere liikmed ning kristlased Tema majapidajatena vastutavad nende eest.“ – Ellen G. White, *Kristuse tähendamissõnad*, lk 386, 387.

Küsimused aruteluks:

1. Kuidas panna vastu kiusatusele mõelda, et see, kui püüame teha häid tegusid ja aidata kaasinimesi, teeb meid kuidagi paremaks ja toob mingisugust kasu, mida Jumal peaks tunnustama?
2. Kas su kogudus on kogum, kus pole „erinevusi“, vaid kõik on üks Kristuses? Kuidas saab see rohkem niimoodi olla? Kuivõrd teisi kaasav su kogudus on?
3. Kuidas leida õige tasakaal abivajajatele hea tegemises lihtsalt sellepärast, et nad vajavad abi ja meie saame neid aidata, ning samal ajal nendeni evangeliumi tõdedega jõudmises?

Kokkuvõte: Lunastusplaanis ning Jeesuse elus ja ohvris väljendatud Jumala armastus pakub meile andestuse, elu ja lootuse. Selle armu saajatena püüame seda jagada kaasinimestega – mitte selleks, et lunastust ära teenida, vaid sellepärast, et meid on seda tegema loodud ja taasloodud. Ja kuna see nii on, muudab evangelium suhteid ning paneb meid teenima, eelkõige neid, kes kõige enam abi vajavad.

Pool pätsi leiba

Loo on kirja pannud Andrew McChesney.

Maia astus pärast jumalateenistust Valentina juurde nisuleiva pätsiga.

„Valja, palun võta see,“ ütles ta leiba ette sirutades.

40aastane Valentina vaatas näljase pilguga leiba. Ta ei olnud üle kuue kuu raasukestki leiba sünnud. Gruusiast lahkulööva piirkonna Abhaasia pealinna Suhhumi poelettidelt oli võimatu leiba leida. Oli 1993. aasta ning kuudepikune relvakonflikt Gruusia ja Abhaasia sõjajõudude vahel oli põhjustanud põhitoiduainete nappuse.

„Palun, võta see,“ ütles 45aastane Maia veelkord, leib endiselt ette sirutades. „See on sulle minu poolt.“

Valentina raputas aeglaselt pead.

„Ma ei saa seda sinult võtta,“ ütles ta. „Sa vajad seda sama hädasti nagu meiegi.“

Maia hakkas nutma.

„Palun võta see,“ ütles ta. „Sa tulid nii kaugele meid aitama. See on kingitus, mille ma tahan sulle anda, aga sina keeldud seda vastu võtmast!“

„Olgu,“ ütles Valentina lõpuks leebudes. „Aga lõikame leiva pooleks. Sina võta pool ja mina võtan poole.“

Naised poolitasid leiva noa abil kogudusemaja köögis; kogudusemajas käis regulaarselt palvetamas ja Piiblit lugemas umbes 40 inimest ja neid juhendas Valentina abikaasa Pavel Dmitrienko, kes oli seitsmenda päeva adventistide pastor.

Mõni hetk hiljem lahkusid Valentina ja Pavel sellest majast ning asusid 15kilomeetrisele koduteele.

Valentina naeratas, kui ta mõtles oma kotis olevale leivale. Ta ootas, mil saab sellest õhtul veega keedetud lihtsa odrasupi juures mõnu tunda.

„Ma teen supi ja me sööme seda päris leivaga,“ ütles ta.

Pavel saatis talle õnneliku naeratuse. Temagi tahtis leiba süüa.

Poolel teel koju kohtas abielupaar ühel sillal eakat naist. Naine oli kõhn ja ta riided olid räpased. Naine vaatas Valentine otsa.

„Tütar,“ ütles ta väriseva häälega, „juhtub sul olema tükike leiba?“

Valentina tõmbas kohe kotist pooliku leivapätsi ja kinkis selle naisele.

„Jah, mul on, armas vanaema,“ ütles ta. „Palun, võta see.“

Eakas naine nuttis, kui ta leiva võttis.

„Aitäh,“ ütles ta ning pisarad jooksid mööda ta määratud kortsulisi põski.

„Ma pole kolm päeva sünnud. Sa päästsid mu surmast.“

Valentina ja Pavel jätkasid koduteed, rõõmsad naeratused näol säramas. Nad olid õnnelikud, et võisid ohverdada oma kallikspeetud leiva.

„Me andsime vanaemale selle, mida ise enim tahtsime, ja päästsime ta elu,“ ütles nüüd juba 65aastane Valentina, kellega vestlesime tema kodus Belgorodis, Venemaal. „See oli päris ohver – ja see tegi meid rõõmsamaks kui iial varem.“

Adventlootuses elamine

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: Lk 18:1–8; Mt 24. ja 25. ptk; 1Kr 15:12–19; Kg 8:14; 12:13, 14; Ilm 21:1–5; 22:1–5.

Juhtsalm: „Niisiis, mu armsad vennad, olge kindlad, kõigutamatud ning ikka innukad Issanda töös, teades, et teie vaevanägemine Issandas ei ole tühine“ (1Kr 15:58).

Jeesus kuulutas Jumala riiki kui käesolevat reaalsust, millest saame osa praegu. Ta saatis oma jüngrid sama kuulutama ja edendama Tema riiki evangeliumi kuulutamise ning kaasinimeste teenimise kaudu; see tähendab, vabalt andes, nagu nemad olid saanud (vaata Mt 10:5–8).

Kuid Jeesus oli ka selgesõnaline, et Tema riik oli teistsugune riik – „ei ole sellest maailmast“ (Jh 18:36) – ja täies mahus alles tulemas. Oma lihasse tuleku, teenimistöö, surma ja ülestõusmise kaudu sai Jumala riik sisse juhatatud, kuid Jeesus vaatas ette ajale, mil Tema riik asendab täiesti selle maailma riigid ning Jumala valitsus kehtestub täielikult.

Selgituse kohaselt on adventistid – need, kes ootavad Tema tulekut ja seda riiki – lootuse rahvas. Kuid see lootus ei käi ainult tulevase uue maailma kohta. Kuigi lootus vaatab tulevikku, muudab see praegu olevikku. Sellise lootusega elame olevikus niimoodi, nagu tahame elada tulevikus, ning töötame praegu nende muutuste nimel, mis sobivad kokku meie ootustega tulevases maailmast.

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 14. septembriks.

Piiblitlugudes kordub läbivalt Jumala rahva hüüe – eriti nende, kes on orjuses, pagenduses, rõhutud, vaesuses, muud meodi ebaõigluse või tragöödia küüsis –, et Jumal sekkuks. Orjad Egiptuses, iisraellased Baabülonis ja paljud teised hüüdsid Jumala poole, et Ta näeks ja kuuleks nende kannatusi ja ajaks väära õigeks. Ning Piibel pakub tähelepanuväärseid näiteid Jumala tegevusest oma rahva päästmisel ja taastamisel, nii mõnelgi korral rõhujatele ja vaenlastele lausa kätte makstes.

Kuid sellised vabastused olid tavaliselt lühiajalised ning paljud prohvetid jätkasid osutamist lõpliku sekkumise suunas, mil Jumal teeb kurjusele lõpu ja ülendab allasurutute meele. Samal ajal jätkasid need prohvetid hüüdu: „Kui kaua, Issand?“ Näiteks küsis Issanda ingel iisraellaste pagenduse kohta: „Vägede Issand! Kui kaua sa keelad halastust?“ (Sk 1:12).

Psalmid kubisevad halinast öelate näiva õitsengu ja hea õnne üle, samas kui õigeid väärkoheldakse, kurnatakse ja nad on vaesed. Laulja hüüab korduvalt Jumala poole, et Ta sekkuks, uskudes, et maailm oma käesolevas korralduses ei ole selline, nagu Jumal selle lõi või seda soovis, ning võtab üles prohvetite ja rõhutute viisiotsa: „Kui kaua, Issand?“ (vaata näiteks Ps 94:3–7).

Teatud mõttes on ebaõiglust palju raskem taluda neil, kes usuvad, et Jumal on õiglane ja soovib õiglust kogu oma rahvale. Jumala rahvas tunneb jätkuvalt kannatamatust maailmas oleva kurja suhtes – ning Jumala näiv tegevusetus on veel üks kannatamatuse põhjus. Seepärast kõlavad mõnigi kord prohvetite poolt karedad küsimused: „Kui kaua, Issand, pean ma appi hüüdma, ilma et sa kuuleksid? Või sulle kisendama vägivalla pärast, ilma et sa aitaksid?“ (Ha 1:2).

Sarnane hüüd võetakse üles Uues Testamendis, kus lausa kogu loodut kujutatakse ägamas Jumala poole vabanemise ja uueksloomise pärast (vaata Rm 8:19–22). Ilm 6:10 kõlab see hüüd – „Kui kaua, Issand?“ – nende nimel, kes on Jumalasse uskumise pärast surnuks piinatud. Kuid tegu on sama hüüdega; kutsega, et Jumal sekkuks Tema rõhutud ja tagakiusatud rahva heaks.

Loe Lk 18:1–8. Mida ütleb Jeesus selle kohta, kuidas Jumal reageerib oma rahva korduvatele hüüetele ja palvetele, et Ta nende heaks tegutses? Kuidas on see seotud vajadusega uskuda?

Religiooni on sageli kritiseeritud kalduvuse poolest tõmmata usklikke eemale siinsest elust ja suunata nad mingi parema surmajärgse elu poole. Heidetakse ette, et tähelepanu keskmes on teine reaalsus, millest saab pühitsetud eskapismi [argielust kaugele eemale põgenemise] vorm ning mis teeb usklikud maailma ja ühiskonna jaoks vähem kasu toovaks. Aeg-ajalt on usklikud isellise kriitika enda kaela toonud, mõnikord lausa arendades, jutlustades ja harrastades seesuguseid hoiakuid.

Ja meil on ka kohutavaid näiteid võimulolijatest, kes räägivad vaestele ja rõhututele, et tulebki lihtsalt olla rahul oma praeguse kurva osaga sellepärast, et siis, kui Jeesus tuleb, seatakse kõik korda.

Jah, meie maailm on pattulangenud, rikutud ja traagiline koht – ja pole midagi väära või valet, kui igatsetakse aega, mil Jumal seab maailma korda; mil Tema teeb lõpu ebaõiglusele, valule ja murele ning asendab käesoleva korratuse oma aulise ja õige riigiga. Liati pole meil ilma sellise lootusega, ilma sellise töotusega tõepoolest mingit lootust.

Jeesus rääkis maailma lõpu kohta käiva jutluse (vaata Mt 24. ja 25. ptk) esimeses pooles üksikasjalikult vajadusest eemalduda, põgeneda, jõudes lausa punktini, et „kui nende päevade arvu ei kahandataks, siis ei pääseks ükski“ (Mt 24:22). Kuid pigem on see sissejuhatuseks Tema seletusele nende Jumala töotuste tähendusest. Keskenduda ainult – või ka peamiselt – kristliku lootuse „põgenemise“ küljele tähendab kaotada silmist nii mõnigi sügav mõte, mida Jeesus esitas.

Loe läbi Mt 24. ja 25. peatükk. Millised on tähtsaimad mõttekohad selle Jeesuse jutluse lugemisel? Kuidas võtaksid kokku Jeesuse juhtnöörid selle kohta, kuidas meil tuleb elada Tema tagasitulekut oodates?

See, mida me tuleviku kohta usume, avaldab tugevat mõju sellele, kuidas elame praegu. Eluterve toetumine Jumala töotustele Tema tulevikunägemuses meie maailma kohta peaks aitama innukalt tegutseda, peaks olema säde elule, mis on rikas, sügav ja muudab kaasinimesi.

Kuidas mõjutavad ja peaksid mõjutama Jeesuse tagasituleku lootus ja töotus meie praegust eluviisi, eriti abivajajate aitamise kontekstis?

Kristlik lootus Jeesuse teise tulekusse ei ole pelgalt ereda tuleviku ootamine. Varakristlaste jaoks andis Jeesuse ihulik ülestõusmine töötuse Tema tagasituleku tõsikindlusest. Kui Ta saab tulla tagasi surmast (mille tunnistajaks nad ise olid), siis päris kindlasti tuleb Ta tagasi, et lõpetada patu ja selle mõjude kõrvaldamine ning teha maailm uueks (vaata 1Kr 15:22, 23).

Apostel Pauluse jaoks oli ülestõusmine adventlootuse põhialus. Ta panustas täielikule usaldusele, kui jutlustas sellest Jeesuse loo suurimast imest: „Kui aga Kristust ei ole üles äratatud, siis on teie usk tühine“ (1Kr 15:17). Mõtle tema siinsete sõnade üle ja sellele, kui tähtis on Kristuse ülestõusmine kõige selle jaoks, mida me loodame.

Loe 1Kr 15:12–19. Kuidas selgitada huvitatud mitteusklikule, miks on ülestõusmise tõde kristlikus lootuses niivõrd oluline?

Tunnistajaks olemine tõsiasjale, et Jeesus tõusis surnust üles, muutis esimesed jüngrid. Nagu näinud oleme, oli Jeesus saatnud nad eelnevalt Jumala riiki kuulutama ja edendama (vaata Mt 10:5–8), kuid Jeesuse surm purustas nende julguse ja pihustas nende lootuse. Korraldus, mille Jeesus neile hiljem ülestõusnuna andis (vaata Mt 28:18–20), ja Pühalt Vaimult saadud vägi (vaata Ap 2:1–4) viis nad rajale, mis muutis maailma ja pani nad elama selle riigi kohaselt, mille Jeesus oli rajanud.

Vabana hirmu ja surma väest elasid algusperioodi usklikud Jeesuse nimel ja rääkisid Jeesuse nimest julgesti (vaata näiteks 1Kr 15:30, 31). Kurjus, mis toob surma, on sama kurjus, mis toob kannatused, ebaõigluse, vaesuse ja rõhumise nende kõigis vormides. Kuid Jeesus ja Tema võit surma üle lõpetab ühel päeval selle kõik. „Viimase vaenlasena kõrvaldatakse surm“ (1Kr 15:26).

Lõppude lõpuks surevad need, keda me praegu aitame, niikuinii. Mida õpetab niisugune karm tõde meile selle kohta, kui tähtis on rääkida inimestele lootusest, mida nad võivad leida Jeesuse surmas ja ülestõusmises?

Loe Kg 8:14. Mil moel näed siin tugevat ja võimsat reaalsust?

Kuigi kannatus, rõhumine ja tragöödia on juba küllalt rasked kanda, on vigastus ja haav suurem, kui see tundub olevat mõttetu või jääb märkamata. Kurbus võimalik mõttetus on raskem kui koorem iseenesest. Maailm, millel puudub karistus või lõplik õiglus, on ülim julm absurd. Pole ime, et kahekümnenenda sajandi ateistlikud kirjanikud halasid selle üle, mis nende usu kohaselt oli inimese seisundi „mõttetus“. Kui poleks lootust õiglusele, lootust kohtumõistmisele, lootust asjade õigeks seadmisele, oleks meie maailm tõepoolest absurdne, mõttetu maailm.

Kuid Kg 8:14 hüüatus ei ole loo lõpp. Oma vastulausete lõpus teeb Saalomon järsu pöörde. Keset halamist, kui mõttetu kõik on, ütleb ta sisuliselt: *Oot-oot, Jumal asub kohut mõistma, nii et kõik ei ole mõttetu; tegelikult on nüüd kõik määrav ja igaüks oluline.*

Loe Kg 12:13, 14. Mida räägivad need salmid meile sellest, kui oluline on kõik, mida siin teeme?

Kohtumõistmise lootus taandub sellele, mida keegi usub Jumala, elu ja selle maailma põhiolemuse kohta, milles elame. Nagu näinud oleme, rõhutab Piibel, et elame maailmas, mille Jumal lõi ja mida Ta armastab, kuid see maailm on läinud eksiteele ja Jumal tegutseb siin oma uuestiloomise plaani suunas – kõike seda Jeesuse elu ja surma tõttu. Jumala kohtumõistmine on lõviosa meie maailma korda seadmises. Nende jaoks, kellele on saanud osaks nii palju selle maailma ülekohut – kes on tõrjutud, toore kohtlemise osalised, rõhutatud ja kurnatud – on töötus kohtumõistmisest kindlasti hea sõnum.

Mida tähendab sinu jaoks teada, et ühel päeval ja nii, nagu me ei suuda ette kujutada, saabub lõpuks õiglus, mida nii pikalt igatseme? Kuidas saame sellest töötusest lootust?

Loe Ilm 21:1–5; 22:1–5 ja võta aega, et ette kujutada, mismoodi näeb siinkirjeldatud elu välja. Miks on keeruline ette kujutada elu ilma patu, surma, valu ja pisarateta?

Piibli kirjeldus meie elust pärast seda, kui patt on kadunud, on kahtlemata imeline ja auline ning ei anna kindlasti täit pilti sellest, mis meid ees ootab. Isegi neis salmides kirjeldatakse peamiselt seda, mida enam pole, mitte niivõrd seda, mis on. Kuna see maailm on kõik, mida oleme tundnud, on raske ette kujutada elu ilma valu ja kannatusteta, surma ja hirmuta, ebaõigluse ja viletsusega.

Vähe sellest, et kõike seda siis enam pole – see kirjeldus lisab midagi väga isiklikku: „Tema pühib ära iga pisara nende silmist“ (Ilm 21:4). Päästetute jaoks tipneb selles lauses Jumala kaastunne kõigi vastu, kes on inimajaloo jooksul kannatanud. Vähe sellest, et Ta teeb lõpu nende kannatustele – Ta pühib isiklikult ära nende pisarad.

Patuse elu ning ebaõiglase ja traagikat täis maailma poolt hoope ja arme saanuna võime näha Ilmutusraamatus viiteid meie igaühe parandamise protsessile, kes oleme olnud patu ohvrid mitmel eri moel. Elupuud kirjeldades selgitab Johannes, et „puu lehed annavad tervist rahvastele“ (Ilm 22:2). Taas näitab Jumal oma mõistmist ja kaastunnet – Ta teab, mida tähendab olla inimene, tunda, kogeda, pealt näha ja ise osa saada selle maailma kurjusest. Tema plaan meie maailma uueksloomiseks sisaldab meist igaühe uuendamist ja tervendamist.

Sinnani aga püüame olla Kristuses kõigiti, kuidas saame; püüame teha oma osa, nii vankuv ja väike nagu see ka olla võib; püüame tegutseda enda ümber olevate abivajajate heaks selles, mida meil on pakkuda. Mis iganes see olla võib – lahked sõnad, soe toidukord, arstiabi, hambaravi, riietamine, nõustamine –, kõike, mida teha saame, tuleb teha lahke loobumise, enesetalgumise ja ennastohverdava armastusega, mida Jeesus siin olles ilmutas.

Muidugi läheb maailm meie parimatest pingutustest hoolimata aina hullemaks. Jeesus teadis seda; ometi ei peatanud see tõsiasi Teda kaasinimesi teenimast ning see ei peaks peatama ka meid.

Reede, 13. september

Toetav mõte: Loe Ellen G. White'i raamatst *Apostlite teod* peatükki „Üleskutse kõrgema taseme saavutamiseks“, lk 309–322 ja raamatust *Suur võitlus* peatükki „Laastatud maa“, lk 653–661.

„Kui Jumala hääli vabastab oma rahva vangipõlvest, saabub kohutav ärkamine neile, kes osutuvad suures võitluses kaotajaiks. Prooviajal pimestasid neid Saatana pettused ja nad õigustasid igati oma patust elu. Rikkad uhkeldasid nende ees, kes olid vähem soodsas olukorras, andmata enesele aru, et nende rikkus tulenes Jumala käsu rikkumisest. Nad ei toitnud näljaseid, ei riietanud alastiolijaid, ei kohelnud õiglaselt kaasinimesi ega armastanud halastust... Nad müüsid oma hinge maiste rikkuste ja mõnude eest ega püüdnud saada rikkaks Jumalas. Tulemuseks on nurjunud elu. Nende lõbud on muutunud sapiks, aarded hävinud.“ – Ellen G. White, *Suur võitlus*, lk 654.

„Suur võitlus on lõppenud. Pattu ja patuseid ei ole enam. Terve universum on puhas. Läbi kogu loodu tuksub üks kooskõla ja rõõmu pulss. Temast, kes on loonud kõik, voogab elu, valgus ja rõõm läbi lõputu maailmaruumi. Kõige väiksemast aatomist kuni suurima maailmani kuulutab kõik – nii elus kui elutu oma varjamatus ilus ja täiuslikus õnnes: „Jumal on armastus!“ – Ellen G. White, *Suur võitlus*, lk 678.

Küsimused aruteluks:

1. Selgita, kuidas see, mida sa sellel nädalal õppinud oled, näitab, et praegusel elul on jumet. Võrdle seda mõningate inimeste usuga, et meil ei ole vaja selle elu ja maailma pärast muretseda, kuna Jumal hävitab kõik ära ja alustab uuesti. Kuidas oleme ettevaatlikud selleski, et me ei kasutaks uue elu töötust abivajajate hooletusse jätmiseks (kuna lõppude lõpuks seab Jumal kõik korda)? Enam veel – kuidas tagame, et meist ei saaks inimesed, kes kasutavad seda tõde kaasinimeste kurnamiseks?

2. Seitsmenda päeva adventistide arusaamine Piibli prohvetikuulutusest eeldab, et kurjus, hädad ja kannatused kasvavad sedamööda, kuidas jõuame Jeesuse taastulekule järjest lähemale. Kui sellised asjad toimuvad, viitame sageli Matteuse evangeeliumi 24. peatükile. Kuidas peaksime neid traagilisi juhtumeid vaatama Mt 25. ptk valguses?

Kokkuvõte: Meie Jumal ei luba kurjusel igavesti kesta. Piibli suureks lootuseks on Jeesuse tagasitulek, mis teeb lõpu kurjusele, seab ebaõigluse asemele õigluse ning loob uue maailma, nagu see oli mõeldud olema. Jeesuse surnust ülestõusmise alusel muudab see lootus tänase ja annab julgust teenida Jumalat ja kaasinimesi ajal, mil ootame Tema tagasitulekut.

Televisioon tõmbab inimesi

Loo on kirja pannud Andrew McChesney.

Lapsena Uus-Meremaal elades hoiatati Coralie Scofieldi (pildil) televisiooni võimalike ohtude eest ja manitseti sellest eemale hoiduma.

Täna on ta üllatunud – ja üllatav – et inimesi tuleb seitsmenda päeva adventistide kogudustesse hulgaliselt üle kogu riigi televisiooni pärast.

„Midagi sellist nähes muutud väga alandlikuks. See on ju televisioon,“ ütles Coralie, kellel on Uus-Meremaa Lootuse Kanali juhi Neale Schofieldi naisena ikka koht esimeses reas. Uus-Meremaa Lootuse Kanal on adventkoguduse rahvusvahelise kanali Hope Channel'i kohalik tütarettevõte.

„Kui ma adventkoguduses üles kasvasin, jälgiti manitsevalt mu telerivaatamist,“ ütles Coralie, kes on Lootuse Kanali kirjavahetuse järelevaataja. „Kuid nüüd on vaatamisvalikud laienenud. Teil on kasutada adventistide kanal, mis teeb tunnistamistööd 24/7. Kas ka head asja võib liiga palju saada?“

Vaatajaid astub hingamispäevastel jumalateenistustel Coralie ja tema abi-kaasa juurde kõikjal Uus-Meremaal. Ühes koguduses jutustas üks eakas abielupaar, kuidas täiskasvanud tütar oli kanaleid sirvides peatunud Lootuse Kanalil. Varsti vaatas ta seda regulaarselt ning rääkis oma vanematele ja õele sellest kanalist. Kogu pere hakkas seda vaatama.

„Nüüdseks on need neli ristitud,“ ütles Coralie.

Teises koguduses kuulis Coralie ühest naisest, kes astus ühel hingamispäeval kirikusse ja palus piiblitunde. Kui pastor tema koju saabus, leidis ta eest üksteist naist, kes ootasid Piibli uurimist. Naine oli kutsunud kümme sõpra. Pooled neist on nüüd ristitud.

Lootuse Kanal alustas vabalevi saatetega kogu Uus-Meremaal 2016. aastal kolmeteistkümnenda hingamispäeva annetuse abil. Täna on selle kanali igakuine vaatajaskond Nielsenituru-uuringute andmete põhjal umbes 200 000 inimest ehk viis protsenti elanikkonnast. Adventkogudusel on Uus-Meremaal umbes 12 000 liiget; see on väga ilmalikustunud ühiskonnaga riik, kus kogudus on heidelnud kas või mingisuguse edu saavutamise nimel.

Vaatajaid tuleb ootamatutest kohtadest. Ühel riigisisel lennureisil töötas Neale Schofield oma sülearvutis ning kaasreisija märkas tema ekraanil Lootuse Kanali logo.

„Kas te olete seotud Lootuse Kanaliga?“ küsis võõras.

Mees tutvustas ennast ühe teise kristliku uskkonna pastorina Aucklandist ja ütles, et tema ning ta 15- ja 18-aastased tütreid vaatavad ainult Lootuse Kanalit.

Veel on üllatav see, kui lapsevanemad tulevad mõnda Uus-Meremaal olevast kuueteistkümnest adventkoolist ja soovivad Lootuse Kanali pärast oma lapsi just sellesse kooli panna.

„Nad teavad, et Lootuse Kanal kuulub adventistidele, ning nad soovivad, et nende lastel oleksid sellised väärtushinnangud, nagu seal esitatakse,” ütles Coralie.

Coraliele jättis eriti sügava mulje üks ema kolme väikese tütreaga, kes sõitis kolmel hingamispäeval autoga ümber adventkiriku, julgemata sisse tulla. Kui ta lõpuks sisse astus, tervitati teda soojalt ning mõni kuu hiljem ta ristiti.

Hiljuti diagnoositi tal viimase astme vähkkasvaja.

„See on traagiline,” ütles Coralie. „Kuid võib näha, et Jumal juhtis ta kohta, kus tema ja ta lapsed tuge saavad.”

Coralie hääl oli tundeküllane, kui ta rääkis haigest naisest ja paljudest teistest, kes on astunud adventkirikusse Lootuse Kanali pärast. Keegi ei tea täpselt, kui palju inimesi on niimoodi tulnud.

„Mind teeb lihtsalt alandlikuks tõsiasi, et võin selles protsessis osaline olla ning nende inimestega kohtuda ja näha nende näol täit rõõmu,” ütleb Coralie. „Nad tuleksid justkui koju.”

Armastada halastust

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: Mt 6:25–33; Jk 1:5–8; 2:15, 16; Js 52:7; IJh 3:16–18; Js 58:1–10.

Juhtsalm: „Pimeduses tõuseb õiglastele valgus, armuline ja halastav ja õige. Önnis on mees, kes on armuline ja annab laenuks, kes oma asju ajab õigluses“ (Ps 112:4, 5).

Nagu näinud oleme, on Piibel täis kirglikke kirjeldusi Jumala murest vaeste ja rõhutute pärast, samuti üleskutseid, et Tema rahvas selliste inimeste heaks tegutseks. Vaatamata tähelepanule, mida sellistele teemadele pööratakse, on seda piibellikku käsku ainult juhuslikult ja osaliselt täidetud ning see saab täielikult kehtivaks alles siis, kui Kristus tuleb ja toimuvad sellele järgnevad üleloomulikud sündmused.

Tolle ajani püsib kurjus paljudes vormides, mida kütab takka kuradi ja tema inglite sünk vaimne mõju. Selline kurjus on sageli kõige nähtavam vaesuses, vägivallas, rõhumises, orjastamises, ekspluateerimises, omakasupüüdlikkuses ja ahnuses. Sellises maailmas on vaja, et meie kogukonnad, meie kogudused ja perekonnad seisaksid kurjusele vastu, vaatamata sellele, kui raske on seda mõnikord teha. Vastates Jumala armastusele ja korraldustele, elades Jeesuse teenimistöö ja ohvri valgel ning kinnitudes ja juhindudes Püha Vaimu kohalolust, peame olema kaastundlikud, nutikad ja julged, kui püüame teha, mis on õige, armastada headust ja käia alandlikult koos oma Jumalaga (vt Mi 6:8).

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 21. septembriks.

Nagu Jeesuse õpetustest ja Uue Testamendi kirjutistest selgus, elavad need, kes valivad elada Jumala riigi liikmetena, teistsuguste väärtushinnangute ja tähtsusejärjekorra järgi kui maailm.

Loe Mt 6:25–33. Missugune taaskinnitus meile selles salmis antakse ning kuidas peaks see mõjutama meie prioriteete?

Jeesus õpetas, et „eks hing ole enam kui toidus ja ihu enam kui rõivas“ (Mt 6:25). Toidus ja rõivas on muidugi tähtsad, kuid meil tuleb neid näha Jumala riigi valguses, mis tähendab, et meil tuleb oma elu tähtsusejärjekord tegelikult ja praktiliselt üle vaadata. Kui tunnistame, et terves Piiblis kõlab üleskutse tõsta üles kaasinimesed ja neist hoolida, siis saab see kutse üheks meie eelistuseks, kui püüame astuda Jeesuse jälgedes. Ideaalis peaks see üleskutse aitama meil pöörata vähem tähelepanu endale ja rohkem kaasinimestele.

See teistsugune tähtsusejärjekord muudab ka meie suhte nendega, kes on võimu poolest nii meist kui ka rõhutatud inimestest üle. Kuigi Piibel kutsub kristlasi valitsust austama ja kuuletuma sellele nii palju, kui võimalik (vaata näiteks Rm 113.1–7), saabub ka hetk, kus meie suust peavad kajama Peetruse sõnad: „Jumala sõna tuleb enam kuulata kui inimeste sõna“ (Ap 5:29). Jeesus seadis need kaks põhimõtet tasakaalu, kui Ta vastas neile, kes oma keerdküsimusega püüdsid teda vahele võtta: „Andke nüüd keisrile keisri oma tagasi ja Jumalale Jumala oma“ (Mt 22:21).

Võimulolijad, olgu siis valitsuses või muud moodi võimu juures, suruvad võimu sageli jõuga läbi ning säilitavad seda ähvardustega. Nagu Jeesuse elust näinud oleme, ei eelda ustavalt elamine alati ja igas olukorras passiivsust kurja ees. Näiteks kirjutas Ellen G. White Ameerikas orjapidamist silmas pidades: „Kui inimeste seadused lähevad vastuollu Jumala Sõna ja seadusega, siis peame kuuletuma viimasele, ükskõik missugused võivad olla tagajärjed. Me ei pea kuuletuma seadusele, mis nõuab orja tagastamist isandale, ja me peame kandma selle seaduse rikkumise tagajärgi. Ori ei ole ühegi inimese omand. Jumal on tema õiguspärane isand, ühelgi inimesel ei ole õigust võtta Jumala oma endale ja enda omaks kuulutada.“ – *Tunnistused kogudusele*, 1. kd, lk 201, 202.

Kust läheb joon ametivõimudele kuuletumise ja nende eest seismise vahel, kes võivad olla rõhuva võimu ohvrid?

Keeldudes endale aru andmast, et koormame oma head kavatsused üle „kogu maailma hädaga“, tahaksid paljud meist teha rohkem, et muuta kannatajate elu. On hulk hoiakuid ja tegevusi, mis aitavad meil positiivselt reageerida neile, kes abi vajavad.

Kaastunne. Nagu näinud oleme, on tegutsemise esimeseks sammuks määrgata nende valu, kes on haiget saanud, ja tunda sellele kaasa. Meil tuleb kasvada ja säilitada tundlikkus kannatuste suhtes. Tänapäeval räägivad inimesed „kaastunde väsimisest“; ideest, et puutume kurbuse ja tragöödiaga väga palju kokku ning suur osa meist roidub paljude juhtumite pärast, mis nõuavad meie emotsionaalset energiat ja rahalist tuge. Jeesus tajus teravalt enda ümber olevat kurjust ja valu; ometi jäi Ta kaastundlikuks. Samasugused peame olema meie.

Väljaõpe. Kuna paljud ebaõigluse ja vaesuse olukorrad on keerukad, on oluline kuulata ja tundma õppida, mida meie neis ette võtta saame. On olnud palju näiteid sellest, kuidas heatahtlikud inimesed on kahjustanud kaasinimeste elu, sest püüdsid aidata. Kuigi sellega ei saa vabandada tegevusetust, peaksime püüdma kaasabi osutada viisil, mis on teabekohane ja läbimõeldud.

Palve. Kui näeme probleemi, on esimeseks mõtteks ette võtta midagi „päriselt“. Kuid Piibel meenutab meile, et palve on päriselt. Saame tuua muutuse vaeste ja rõhutute ellu, kui palvetame nii nende kui ka võimukandjate pärast (vaata 1Tm 2:1, 2), samuti Jumala juhtimise pärast, kuidas edasise abi andmiseks parimal viisil reageerida (vaata Õp 2:7, 8).

Ootused. Veel üks tähtis osa kannatuste leevendamise heaks töötamisel on õiged ootused, mille puhul arvestatakse sotsiaalsete, poliitiliste ja isiklike olukordade keerukust. Meie ootuseks peaks olema anda inimestele valikud ja võimalused, mida neil muudmoodi pole. Mõnikord valmistab meile pettumust see, mida inimesed nende võimalustega peale hakkavad, kuid meil tuleb neid valikuid austada. Ükskõik, mil moel püüame töötada kannatajate heaks, peame juhinduma põhimõttest: „Kõike siis, mida te iganes tahate, et inimesed teile teeksid, tehke ka nendele!“ (Mt 7:12).

Loe Jk 1:5.8, Millist osa peab palve etendama kristlase tegevuses? Mida annab Jk 2:15, 16 mõista selle kohta, kuidas aidata kaasa nendele palvetele vastamises, mida oleme teinud kaasinimeste pärast?

„Jumal armastab rõõmsat andjat“ (2Kr 9:7) ning suuremeelne andmine on kristliku elu tähtis tahk. Kuigi peame lubama Piiblit meie andmisele ja rahalisele tähtsustajärjekorrale väljakutse esitada, on suuremeelsus rohkemat kui lihtsalt raha pildumine ükskõik kui väärtusliku eesmärgi heaks.

Suuremeelsus on elu üks avaram hoiak ning „nende, kes Jumalat kardavad“, põhiomadus, nagu märgib mitmel korral Ps 112: „Õnnis on mees, kes on armuline ja annab laenuks, kes oma asju ajab õigluses“ (Ps 112:5).

Mida õpetavad järgmised salmid abivajajate vastu helde olemise kohta? 3Ms 25:35–37, Ps 119:36; 2Kr 8:12–15; 1Jh 3:16–18; 1Tm 6:17–19.

Oma kirjades, mis on Uues Testamendis, viitas Paulus järjekindlalt kristliku lootuse allikaks olevale Jumala heldusele, mis kõige täielikumalt avaldus selles, et Jeesus andis oma elu meie eest. Tema surm meie eest ajendagu meidki oma elus olema helded kaasinimeste suhtes: „Ma palvetan, et su usu osadus aitaks sind kõige hea tunnetamises, mis meis on Kristuse suhtes“ (Fm 1:6).

Suuremeelsus on suhtumine ellu kui millessegi suurde, julgesse ja omaksvõetavasse. Nii palju meie isiklikus elus, ühiskonnas ja kultuuris ergutab meid keskenduma enesele, hoidma iseendale varuks nii palju, kui saab. Ja vaadake endale otsa – meist enamiku vaikimisi režiim on siiski *mina, mina, mina*.

Kuna see nii on, paneb meie usk meid surema oma minale ja elama rohkem kaasinimestele. Meie usk aitab meil rohkem ette kujutada maailma ja sealseid inimesi nii, nagu Jumal neid näeb, nii nende headuses kui ka rikutuses, ning see sunnib meid püüdma aidata abivajajaid, ükskõik mil määral võimalik.

Elukvaliteedina mõistavad suuremeelsust hästi korjanduste kogujad ja heategevusorganisatsioonid. Sellist heldust saab mõõta ja see on otseselt praktiline. Kuid suured annetussummad ei anna tingimata mõista, et tegemist on suuremeelse eluga (vaata Mk 12:41–44). Suuremeelne elu on avaram ja väärtuslikum kui ükskõik milline annetus. Meil tuleb paremini hinnata ja arendada heldet meelt kõiges, mida teeme. Inimeste jaoks enamasti ei tule heldus loomuosaselt; meil on ennetavalt ja sihipäraselt vaja väljendada oma elus armu, vaatamata sellele, et meid sikutab meie patune, isekas inimsus.

Millisel viisil veel – peale raha andmise, olgu või heldelt – peaksime ilmutama suuremeelsust?

Loe Mt 5:9. Kuidas toimida Jeesuse öeldu järgi sedalaadi maailmas, milles elame? Kui edukad me lõpuks oleme? Vaata Mk 13:7.

Vägivaldne konflikt põhjustab märkimisväärselt kannatusi. Sõja hinna sees on otsesed ohvrid ja purunenud elud, sõjamasinatele kulunud tähelepanu ja vahendid, mida saanuks palju paremini suunata kaasinimeste vajaduste leevendamiseks, ning sõja üleelanute ja veteranide jätkuvad kannatused ka „võitjate“ poolel. On ka palju väiksemaid konflikte, mis jätavad armi lugematutele eludele perekonniti ja kogukonniti. Ja kuna see nii on, ei saa kirgõigluse järelle eirata rahuvalve mandaati.

Jeesuse evangeeliumi südamikus on Jumala suuremeelne ja võimas rahutegimine, patuste inimolevuste lepitamine nende Loojaga (vaata 2Kr 5:18–21). Ja lepitus, mille saame, saab meie jaoks näidiseks, kuidas olla selle lepituse „saadikuks“ ka teistele.

Js 52:7. Kuidas me selle piiblisalmi kohaselt elame?

Rahuevangeeliumist saab motivatsioon, näide ja rahutegemise allikas meie vägivaldses maailmas: „Jumalaga kooskõlas olev süda saab osa taeva rahust ning levitab oma õnnistatud mõju ümberkaudu. Rahuvaime puhkab kastena ilmalikest tülidest väsinud ja rahutuks tehtud südames.“ – Ellen G. White, *Mõtteid õndsakskiitmise mäelt*, lk 28.

Mäejutluses ütles Jeesus: „Õndsad on rahutegijad, sest neid hüütakse Jumala lasteks“ (Mt 5:9). Ta ei korranud lihtsalt käsku mitte tappa, vaid arendas öeldut edasi nii: me ei tohi olla ka vihased või pidada vimma (vaata Mt 5:21–26) ning meil tuleb armastada oma vaenlasi ja palvetada nende eest, kes meid taga kiusavad (vaata Mt 5:43–48), mis tähendab, et meil tuleb astuda aktiivseid samme neile hea tegemiseks. On palju inspireerivaid lugusid inimestest, kes on pühendanud oma elu rahutegemisele maailma pingekolletes; nii võimaldavad nad põgusaltki pilku heita lepitusele ja tervenemisele ning sageli leevendavad nad suuresti ebaõiglust ja kannatusi, mida need konfliktid kaasa on toonud.

Mismoodi saab su kohalik kogudus olla kohalikul tasandil rahutegija?

Saalomon kirjutas, et on „aeg vaikida ja aeg rääkida“ (Kg 3:7). Tal oli õigus ning tasakaalu leidmine pole meist kellegi jaoks lihtne. Kui aga tuleb rääkida rõhutute heaks ja olla nende hääl, kellel häält ei ole, ning võita kuri ära heaga, kas on siis võimalik, et oleme kogudusena teinud vea, vaikides liiga palju siis, kui meie häält peaks olema kuulda?

On sageli räägitud, et kristlased on Jeesuse käteks ja jalgadeks, mis on viide üleskutsele kaasinimesi praktiliselt teenida, nii nagu Jeesus meie heaks teeb. Kuid Piiblis on prohvetiks olemise kohta öeldud, et Jumal kutsub mehi ja naisi olema eelkõige Tema hääl – ning Jumala nimel rääkimine tähendab rääkida ka nende nimel, keda Jumal kaitsta tahab (vaata Ps 146:6–10).

Loe Js 58:1–10. Mida peaks sellel oma ajas, kohas ja kontekstis antud sõnumil olema öelda meie jaoks tänapäeval – teisel ajal, kohas ja kontekstis? Kui palju on tegelikult muutunud ajast, mil Jesaja seda kirjutas, kuni meie tänase maailmani?

Prohvetite üleskutse teha õiglust ei olnud iial populaarne. Kuid kuna neid ajendas Jumalalt saadud korraldus, kuna nad mõistsid, kui kirklik oli Jumal õigluse suhtes ning tundis kaasa vaeste ja rõhutute saatusele, riskisid prohvetid vastuseisust, ebamugavusest ja ohust hoolimata olla oma ajas ja paigas nende hääl, kellel häält polnud (vaata 1Pt 3:17).

Meie arusaamise põhjal evangeeliumist ja üleskutsest peegeldada maailmale Jeesust, on seitsmenda päeva adventistidel pakkuda palju häid meetmeid maailma kurjuse vastu.

Näiteks selline: „Seitsmenda päeva adventistid usuvad, et tähtsaks osaks kristlase sotsiaalsest vastutusest on tegutseda vaesuse ja sellega kaasneva ebaõigluse vähendamiseks. Piibel näitab selgelt, et Jumal ilmutab erilist huvi vaeste vastu ning Tal on ootused selle suhtes, kuidas Tema järelkäijad reageerivad nende suhtes, kes ei suuda enda eest hoolitseda. Kõik inimolevused on Jumala näo järgi loodud ja on Jumala õnnistuste saajad (Lk 6:20). Vaeste heaks töötamisega järgime Jeesuse eeskju ja õpetust (Mt 25:35, 36). Seitsmenda päeva adventistid vaimuliku kogukonnana seisavad vaeste õiguste eest ning „avavad oma suu nende heaks, kes ei saa enda eest rääkida“ (Õp 31:8 NIV) ja nende vastu, kes „väänavad abitude õigust“ (Js 10:2). Me oleme koos Jumalaga, kes „teeb vaesele õige otsuse“ (Ps 140:13). – *Seventh-day Adventist Official Statement on Global Poverty*, 24. juuni 2010.

Toetav mõte: Loe Ellen G. White'i raamatust *Tervise teenistuses* peatükki „Kõrgem kogemus“, lk 503–516 ja raamatust *Tunnistused kogudusele*, 3. kd peatükki „Inimese kohustus kaasinimese suhtes“, lk 511–526 ning raamatust *Tunnistused kogudusele*, 2. kd, peatükki „Tee seda Kristusele“, lk 24–37.

„Otsige läbi taevast ja maa ning leiage, et ei ole tõde, mis oleks võimsaimalt ilmnunud kui see, mis avaldub halastustegudes nende suhtes, kes vajavad meie kaastunnet ja abi. Just selline on tõde Jeesuses. Kui need, kes tunnistavad end kandvat Kristuse nime, rakendavad ellu kuldse reegli põhimõtted, saadab evangeeliumi sama edu nagu apostellikul ajal.“ – Ellen G. White, *Mõtteid õndsakskiitmise mäelt*, lk 137.

„Armastada Jumalat üle kõige ja omakasupüüdmata üksteist – see on parim and, mida taevane Isa võib meile anda. See armastus ei ole mööduv impulss, vaid jumalik põhimõte, püsiv vägi. Pühitsema süda ei saa sellist armastust luua. See esineb vaid südames, kus valitseb Jeesus... Kui selline armastus hinges elab, muudab see kogu elu armastusväärseks ning avaldab õilistavat mõju kõigile lähedalolijatele.“ – Ellen G. White, *Apostlite teod*, lk 551.

Küsimused aruteluks:

1. Nagu selle nädala õppetükist näinud oleme, on evangeelium jätkuvalt kaasinimeste heaks tegutsemise mall ja motivatsioon, näidates, kuidas Jeesus tegutses meie heaks. Kuidas on see mõte avardanud sinu arusaamist ja lugupidamist heade sõnumite suhtes sellest, mida Jumal meie heaks on teinud ja kuidas Tema meile oma armastust ilmutab?
2. Kui avame oma suu hääletute heaks, oleme rahutegijad ja teeme muud sarnast, võib see paisata meid avalikku ellu ja poliitilisele areenile. Seitsmenda päeva adventistid on aga olnud esirinnas kiriku ja riigi lahushoidmisel. Mis vahe on kohatul poliitilisel kaasatusel ning rahutegemise nimel avalikkuse ees kõnelemisel ja tegutsemisel?
3. Missuguse sammu või teo, millest selle nädala õppetükk rääkis, tahaksid sa astuda oma elus või kogukonnas? Kuidas seda teha?
4. Millise kurjuse ja rõhumise valdkonna pärast oma kogukonnas või maailmas laiemalt oled sa otsustanud palvetada?

Kokkuvõte: Jeesuse järelkäijaks saades muutub meie elu mitmeti, sealhulgas tuleb meie elus esile kirk ühineda Jumala aktiivse hoolega vaeste ja muserdatute heaks. See pole iialgi kerge ülesanne ja on vähepopulaarne, kuid see muudab meie tähtsusjärjekorra ja ajendab meid astuma aktiivselt samme, et parandada enda ümber oleva maailma vigastusi.

Ameerika mootorrattur võtab omaks hingamispäeva

Selle loo on kirjutanud Andrew McChesney.

Richard Smith peatus ühes Lääne-Virginia vanuritekeskuses (Ameerika Ühendriikides), et võtta kaasa toidud, mida anda edasi Harley-Davidsoni tsiklimeestest pensionäridele. Järgnev kutse pani ta võpatama.

„Kas tahaksite tulla koos minuga adventkirikusse?“ küsis Ruth, kes töötas vanuritekeskuses.

„Ma ei tea,“ ütles Richard. „Ma ei tea adventistidest tuhkagi.“

72aastane Richard oli külastanud mitmesuguseid pühapäeva pidavaid kirikuid oma kahe abielu ja kahe ametiaja jooksul. Kuid ta polnud ristitud. Ta ei teadnud, millise kogudusega ühineda, ning ta mõtles sageli: „Kui Jumal mind ühel päeval üles äratab ja ütleb, et mine teistsugusesse kirikusse, siis tahan ma, et mul oleks võimalus asjad kokku panna ja sinna minna.“

Nii et kui Ruth teda kirikusse kutsus, vastas ta: „Proovime esmalt minu kogudusi.“

Ta palus, et temast kuus aastat noorem medõde Ruth, perekonnaseisult lahutatud, ütleks oma seisukoha pärast esimese koguduse külastamist pühapäeval.

„Juhul, kui sa hommikusööki tahtsid, siis oli hea küll,“ ütles Ruth selle koguduse sõõrikute ja puuviljamahla kohta.

Vastuseks Richardi järelepärimisele teise koguduse kohta märkis Ruth, et pastoril kulus rohkem aega teadaannete üleslugemise peale kui jutlustamisele.

Ruthi tähelepanekud andsid Richardile uue vaatenurga ning lõpuks nõustus ta minema Ruthiga adventkogudusse. Varsti hakkas ta pastor Bill Huntile usinalt Piibli kohta küsimusi esitama ning vastused hämmastasid teda.

„Oli tunne nagu olnuks mul kate pea ümber,“ ütles Richard. „Suutsin läbi selle näha, kuid kõik oli kuidagi udune. Bill tõmbas selle katte mu peast ja ma ütlesin: „Vau, asjad on selged nagu kellavärk!“

Richardil oli ka pastoriga ühine huviala; nad mõlemad on mootorratturid.

Siis kutsus pastor Richardi evangeelsetele seeriakoosolekutele – ühele neist 35 evangeelsest seeriast, mida Lääne-Virginias rahastas 2015. aasta kolmeteistkümnenda hingamispäeva annetuse. Richard võttis neist koos Ruthiga osa ja ta ristiti. Ühtekokku ristiti pärast 2016. aasta koosolekuid Huntingtoni kogudusse kaheksa inimest.

Täna on Richard 72aastane ning ta räägib Jeesuse armastusest kõigile, kes vähegi kuulavad.

„Issand kannab minu eest hästi hoolt ja ma mõtlen „Miks?““ ütles ta. „Ma tean, et Ta kannab hoolt kõikide eest, aga miks? Ma justkui istun lauda, vaatan taldrikule ja kõik sellel on minu jaoks meelepärane. Mida veel lisaks küsida?“

Sulaste kogukond

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: 2Kr 2:14–16; 2Ms 32:1–14; 1Pt 2:12; Fl 2:15; Ef 2:19; Hb 10:23–25.

Juhtsalm: „Pidagem vankumatult kinni lootuse tunnistusest, sest ustav on, kes seda on töötanud. Ja mõtelgem üksteisele, kuidas üksteist virgutada armastusele ja headele tegudele“ (Hb 10:23, 24).

Kristuse missiooni täita püüdes ei tohiks me alahinnata koguduse kui uskl-like organiseeritud kogukonna toimimisvõimet. Oleme juba ära märkinud väljakutsed, millega seisame silmitsi siis, kui püüame tegeleda ebaõigluse ja vaesusega. Kuid usukogukonnana kaasusklikega koos töötades saame olla õnnistuseks enda ümber olijaile.

Kiusatus on selles, et siis, kui tuleme kogudusena kokku, hakkame hoidma kogudust toimimas ning unustame, et kogudus on olemas selle maailma teenimiseks, kuhu Jumal selle paigutanud on. Kogudusena ei tohi me eirata kannatusi ja kurja, mida on kõikjal meie ümber. Kui Kristus seda ei eiranud, siis ei tohi seda teha ka meie. Peame olema ustavad oma volitusele kuulutada evangeeliumi ning käsikäes selle kuulutamiseks töötada rõhutute, näljaste, alastioliijate ja abitute aitamiseks.

Olles kogudus ja organisatsioon ühtaegu, oleme Kristuse ihu (vaata 1Kr 12:12–20). Ja seda olles tuleb meil kogudusena käia nii, nagu käis Jeesus, jõuda inimesteni nii, nagu jõudis Tema, ning teenida Jeesuse käte, jalgade, hääle ja südamega praeguses maailmas.

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 28. septembriks.

Oleme näinud Apostlite tegude raamatu alguspeatükkidest, kuidas esimesed kristlased rajasid teistsuguse kogukonna, kui kandsid hoolt nende hulgas olevate abivajajate eest ning läksid üheskoos väljaspool kogudust olijateni; nad pakkusid inimestele abi seal, kus vaja, ja kutsusid neid liituma sellega, mida Jumal nende keskel tegi.

Lisaks Jeesuse esitatud kujundile soolast ja valgusest kasutas Paulus tervet rida võrdlusi, millega kujutada maailmas tegutsevat kogudust. Muuhulgas nimetab ta Jumala rahvana elavaid inimesi ohvriks (vaata Rm 12:1), Kristuse ihuks (vaata 1Kr 12:12–20), käskjalgadeks (vaata 2Kr 5:18–20), ja lõhnaks (vaata 2Kr 2:14–16). Iga see kujund kõneleb Jumala riigi esindajatest ehk vahendajatest juba praegu, keset maailma räsivat suurt võitlust.

Vaata üle kõik need „esindaja“ kirjeldused. Mis kirjeldab kõige paremini seda, kuidas sina tahaksid esindada Jumalat ja Tema viise oma kogukonnas, ja miks?

Iga kirjeldusega on seotud tegevused, mis ei ole vahendid Jumala tunnustuse ära teenimiseks, vaid tähistavad inimesi, keda Jumal on juba Kristuse ohvri kaudu vastu võtnud, kes on vastanud Jumala armastusele ja armule sellega, et vahendavad Teda vigastatud ja surevas maailmas.

Kuid veel sügavamal tasandil võib kaalutleda nii: Kuna Jumala armastus ja arm räägivad sellest, milline on Jumala riik, siis meie, peegeldades kaasiniimestele seda armastust ja rahu, kehtestame Jumala igavese riigi ja osaleme selles juba praegu.

Rahvusvahelises seaduses peetakse riigi saatkonda selle riigi osaks, mida esindatakse, ehkki see paikneb füüsiliselt võõrriigis, võib-olla koduriigist kaugel. Samamoodi võimaldame meie, kui toimime Jumala riigi viiside kohaselt, juba nüüd pilku heita igavesele reaalsusele; see aga on teenäitaja ja eelmaitsse kurjuse lõplikust lüüasaamisest. Kristuse käskjalgadena, otsekui Kristuse vahendajatena, kogeme Tema armastust ja õiglust päriselt oma elus, koguduses ja nende elus, keda püüame teenida.

Loe 2Kr 2:16. Mis vahe on kahel lõhnal, millest siin räägitakse, ja kuidas teada, kumb neist meie oleme?

Ülejäänud rahvast määratleb Ilm 12:17 leiduv Piibli prohvetikuulutus; nad on need, „kes hoiavad tallel Jumala käske ning kellel on Jeesuse tunnistus“ (vaata ka Ilm 14:12). Piibliloos tähistavad need tunnusjooned Jumala rahvast maailma ajaloo lõppjärgus. Kuid piibililugudes leiame ka näiteid selle kohta, kuidas jääk toimetab ning kuidas sellised inimesed kaasinimesi teenivad.

Moosese näide siinkohal paneb võpatama. Loe 2Ms 32:1–14. Milline on võrdlus selles loos oleva Moosese ja Ilm 12:17 kirjeldatud ülejäänute vahel?

Israeli rahvas oli Jumalat vihastanud ning Jumal ähvardas nad hävitada ja kanda Aabrahamile antud tütuse – et tema järeltulijatest saab suur rahvas – üle Moosesele ja tema perekonnale (vaata 2Ms 32:10).

Kuid Mooses ei tahtnud seda. Moosesel oli julgust Jumalale vastu vaielda, vihjates tõsiasjale, et kui Issand teeb oma ähvarduse kohaselt, hakatakse Talle halvasti vaatama (vaata 2Ms 32:11–13). Mooses aga jätkab ja astub samuti rivvi – ta palub tungivalt võtta Jumalal ette tema juhtum.

Mooses oli vaeva näinud, et neid inimesi läbi kõrbe juhtida. Nad olid hädaldanud ja jagelenud peaaegu vabaks saamise hetkest peale. Ja ometi ütleb Mooses Jumalale: Kui sa ei suuda neile andeks anda, „siis kustuta mind oma raamatust, mille oled kirjutanud“ (2Ms 32:32). Mooses on nõus igavikust loobuma, et pääseksid need, kellega ta koos on rännanud.

Väga võimas näide ennastohverdavast eestpalvest nende pärast, kes seda ei vääri! Ja vägagi võimas sümbol kogu lunastusplaani kohta!

„Siis, kui Mooses israeli eest palvetas, unustas ta kartuse; ta oli neist sügavalt huvitatud ja armastas neid, kelle heaks ta Jumala tööriistana oli nii palju teinud. Issand kuulis Moosese anumist ja täitis tema omakasupüüdmatu palve. Jumal oli oma sulase proovile pannud. Ta oli kontrollinud Moosese ustavust ja armastust eksiva, tänamatu rahva vastu ning Mooses oli proovi õilsalt läbinud. Tema huvi israeli vastu polnud ajendatud isekatest motiividest. Jumala valitud rahva heakäekäik oli talle kallim kui isiklik au või eesõigus saada vägeva rahva esiisaks. Jumalal oli hea meel tema ustavusest, siirusest ja meelepuhtusest ning Ta usaldas talle kui ustavale karjasele suure ülesande – juhtida israel Tootatud maale.“ – Ellen G. White, *Patriarhid ja prohvetid*, lk 319.

Mida räägib eelnev näide meile selle kohta, kuidas peame nii, nagu võimalik, tegutsema enda ümber olevate eksijate heaks?

Koguduse arutelud näivad mõnikord takerduvat näiliku vajaduse taha valida keskendumine kas sotsiaaltööle või evangeeliumitööle, kas heategevusele või tunnistamistööle, kas õiglusele või evangelismile. Kuid kui me neist mõistetest paremini aru saame ja Jeesuse teenimistööd jälgime, kaob vahetegemine ning saame aru, et evangeeliumi kuulutamine ja kaaasinimeste aitamiseks tegutsemine on tihedalt seotud.

Üks Ellen White'i tuntuim väljaütlemine selgitab seda nii: „Üksnes Kristuse meetod tagab inimesteni jõudmises tõelise edu. Päästja seltsis inimestega nagu see, kes soovib neile head. Ta osutas nende vastu kaastunnet, teenis nende vajadusi ja võitis nende usalduse. Siis käskis Ta: „Järgne mulle!“...“

Vaeste olukorda tuleb leevendada, haigete eest hoolitseda, kurvastajaid ja leinajaid lohutada, harimatuid õpetada, kogenematutele nõu anda. Me peame nutma koos nutjatega ja rõõmustama koos rõõmsatega.“ – Ellen G. White, *Tervise teenistuses*, lk 143.

Nagu näinud oleme, olid need kaks – õigus ja evangelism – tihedalt põimunud nii Jeesuse teenimistöös kui ka Jeesuse algses korralduses oma jüngritele: „Ja minnes kuulutage: Taevariik on lähedal! Tehke terveks haigeid, äratage üles surnuid, tehke puhtaks pidalitõbiseid, ajage välja kurje vaime! Muidu olete saanud, muidu andke!“ (Mt 10:7, 8). Lühidalt, üks parim viis meie sõnumiga kaasinimesteni jõudmiseks on tegutseda nende vajaduste heaks.

Loe 1Pt 2:12 ja Fl 2:15. Mida ütlevad Peetrus ja Paulus Jumala rahva heade tegude tunnistusliku väe kohta?

Jumala headest uudistest laiemalt aru saades ei ole evangeeliumil mõtet, kui puudub kaastunne inimese suhtes. Sellised salmid nagu 1Jh 3:16–18 ja Jk 2:16 rõhutavad, kui vastuoluline on jutlustada evangeeliumi ilma seda läbi elamata. Kõige parem on, kui evangelism, heade sõnumite toomine lootusest, päästest, patukahetsusest, muutmisest ja Jumala kõikehõlmavast armastusest, väljendab õiglust.

Mõlemad, nii evangelism kui ka soov õiguse järele tulenevad äratundmisest, et Jumal armastab eksinud, murtud ja viga saanud inimest – see on armastus, mis kasvab meie südames, kuna Jumal avaldab meie elus mõju. Me ei vali ühe või teise tegevuse vahel; küll aga töötame koos Jumalaga inimeste heaks, nende tõeliste vajaduste rahuldamiseks, kasutades igasuguseid vahendeid, mida Jumal on meie kätte usaldanud.

Kuidas olla siiski veendunud, et siis, kui teeme kaasinimeste heaks häid tegusid, ei jäta me hooletusse ka heade päästesõnumite kuulutamist?

liobi raamatu alguses osutab Jumal liobile ja tema truudusele Jumala vastu kui näitele Jumala teede headusest ja Tema lahkusest langenud inimkonna kohtlemisel (vaata lb 1:8). On tähelepanuväärne, et Jumal lubab oma mail olneda sellest, kuidas Tema rahvas maa peal elab. Kuid Paulus laiendab seda mõtet, et usk, mis Jumalal on oma ühte või teise „pühasse“, hõlmab kogudust: „Nii saab nüüd Jumala mitmekülgne tarkus teatavaks koguduse kaudu taevastele valitsustele ja meelevaldadele“ (Ef 3:10).

Loe Ef 2:19. Mida sisaldab sinu meelest mõte, et kogudust nimetatakse Jumala „kodakondseteks“? Kuidas peaks selline kirjeldus mõjutama organiseeritud koguduse toimimist?

See, kuidas mingi kogukond või organisatsioon oma liikmeid kohtleb, peegeldab grupi põhiväärtusi. Jumala kodakondsetena ning Kristuse ihu ja Vaimu kogukonnana on kogudusel kõrgeim kutse seda välja näidata ja läbi elada: „Sest Jumal ei ole korratuse, vaid rahu Jumal. Nõnda nagu on kõigis pühade kogudustes“ (1Kr 14:33).

Väärtused nagu õigus, arm ja armastus – nagu on näha Jumala õiguses, armus ja armastuses – peaksid valitsema kõike seda, mis koguduses toimub. Kohalikust kogudusest kuni üleilmse koguduse organisatsioonini peavad need põhimõtted suunama koguduse juhte selles, kuidas nemad juhivad, otsuseid langetavad ja „vähima venna eest“ koguduses hoolt kannavad. Samuti peavad need suunama seda, kuidas lahendame lahkkelisid, mis aeg-ajalt koguduseliikmete vahel esile tulevad. Kui me ei suuda neid endi keskel lahkelt ja ausalt kohelda, mida me siis veel teiste heaks teha saame?

Kui koguduse organisatsioon võtab palgale inimese, siis peab ta olema helde tööandja, kes hindab inimest igast muust kaalutlusest enam ning tegutseb liikme ebaõiglase kohtlemise vastu. Kogudused peaksid olema turvapaigad, kus kõik koguduseliikmed teevad, mida saavad, et kaitsetuid kaitsta. Ja nagu me algusperioodi kogudusest näeme, peavad koguduseliikmed olema eriliselt valmis toetama koguduseperest neid, kes kannatavad või abi vajavad.

Jeesus andis selleks korralduse, öeldes, et see muudab usukogukonda ja näitab nende usu tõelisust pealtnägijatele: „Ma annan teile uue käsu: armastage üksteist! Nõnda nagu mina teid olen armastanud, armastage teiegi üksteist! Sellest tunnevad kõik, et te olete minu jüngrid, kui te üksteist armastate“ (Jh 13:34, 35).

Isegi parimate ajendite ja kavatsuste korral ning uskudes, et oleme Jumala ja headuse poolel, on Issanda nimel tegutsemine raske ja heidutav. Meie maailma kurbus ja valu on reaalne. See on üks põhjus, miks vajame kogudust. Jeesus vormis koos oma jüngritega seesuguse toetava kogukonna. Harva saatis Ta inimesi välja üksipäini ja kui see nii ka toimus, siis pidid nad varsti taas kokku tulema, et jutustada oma lugu ja kasvatada energiat ning julgust.

Loe Hb 10:23–25. Hb 10:25 on neist salmidest tuntuim. Mida lisavad kaks eelnevat salmi selle tuntud salmi mõistmisele? Milliseid viise on üksteise julgustamiseks „armastusele ja headele tegudele“?

Peaaegu iga tööülesande, ürituse või projekti puhul on nii, et kui grupp inimesi tegutseb koos, saavutatakse rohkem kui siis, kui needsamad inimesed töötaksid üksi. See tuleb meile taas meelde, et piltlikult on kogudus Kristuse ihu (vaata Rm 12:3–6), milles meil kõigil on erinev, aga üksteist täiendav osa. Kui teeme kõik oma tööd parimal võimalikul moel, kuid teeme seda viisil, mis võimaldab meie koosmõju, siis usaldagem usus, et meie elu ja töö muudab midagi igaviku mõttes.

Kuigi tulemused on tähtsad siis, kui püüame teha seda, mis õige – tulemused inimeste ja nende elu näol – tuleb meil lõpptulemuste osas tihtilugu Jumalat usaldada. Mõnikord, kui tegutsetakse vaesuse leevendamiseks, kaitsetute kaitsmiseks, rõhutute vabastamiseks ja hääleta jäetud inimeste eest kõnelemiseks, näeme vähe edu. Kuid meil on lootus, et töötame palju suuremal ja vältimatult võidukal põhjusel: „Ärgem tüdigem head tehes, küll me omal ajal ka lõikame, kui me enne ära ei nõrke! Niisiis, kuni meil on veel aega, tehkem head kõikidele, eriti aga usukaaslastele“ (Gl 6:9, 10; vaata ka Hb 13:16).

Just sellepärast kutsutakse meid – sõna-sõnalt öeldes, inspireeritakse meid julgusega – üksteist julgustama. Ustavalt elamine on ühtaegu rõõmus ja keeruline. Meie õiglane Jumal ja õiglane kogudus on meie suurimad toetajad ning me kutsumegi kaasinimesi nendega liituma.

Keda sa tead, kes tegutseb regulaarselt kaasinimeste kannatuste leevendamiseks? Kuidas saad seda inimest või inimeste gruppi julgustada heas töös, mida nad teevad?

Toetav mõte: Loe Ellen G. White'i raamatust *Apostlite teod* peatükki „Ustav tunnistaja“, lk 546–556 ja raamatust *Welfare Ministry* peatükki „Kindness the Key to Hearts“, lk 81–86.

„Ka meie peame tegema sama tööd, mida jüngridki. Iga kristlane peab olema misjonär. Me peame teenima osavõtlikkuse ja kaastundega neid, kes abi vajavad, püüdes omakasupüüdmatu tõsidusega leevendada kannatava inimkonna hädasid...

Me peame toitma näljaseid, riietama alastiolijaid ning lohutama kannatajaid ja haigeid. Me peame aitama ahastuses olijaid ja tooma lootust lootusetuile.

Kristuse armastus, mis avaldub omakasupüüdmatus teenimises, on patustajate muutmisel palju tõhusam kui mõök või kohus... Tihtipeale sulab noomimise tõttu kalestunud süda Kristuse armastuse käes.“ – Ellen G. White, *Tervise teenistuses*, lk 104, 106.

„Orjapidamine, kastisüsteem, ebaõiglased rassilised eelarvamused, vaeste rõhumine, õnnetute hooletusse jätmine – kõik see on ebakristlik ja tõsine oht inimsoo heale käekäigule ning kuritöö, mida Issand kutsub Kristuse kogudust ümber lükkama.“ – Peakonverentsi esimehe A. G. Danielli sõnavõtt *Ellen G. White'i matusel*, *Life Sketches of Ellen G. White*, lk 473.

Küsimused aruteluks:

1. On palju inimesi, gruppe ja organisatsioone, kes püüavad kergendada maailma vajadusi. Millist ainulaadset jõudu, vaadet ja ressursse saab seitsmenda päeva adventistide kogudus sellesse töösse lisada?
2. Suudad sa meenutada aega, mil vajasid julgustamist ja tuge koguduselt? Kuidas saad sellest kogemusest õppinuna samamoodi julgustada teisi?
3. Mis veel peale koguduse toetuse aitab sul hoiduda „väsimast hea tegemises“?
4. Millistest praegu toetatavatest õigluse ja vaesuse projektidest ja algatustest seitsmenda päeva adventistide ülemaailmses koguduses oled sa teadlik? Kuidas saaksid sellest küljest koguduse töösse panustada?

Kokkuvõte: Jah, kristlastena kutsutakse meid teenima kaasinimeste vajadusi, eriti nende omi, kes on viga saanud, kannatavad ja keda rõhutakse. Ning kuigi meil on oma isiklikud kohustused selles vallas, saame koguduseperena koos kaasinimeste teenimisele keskendudes olla palju tõhusamad.

Juhtida reisijad Kristuse juurde

Kirja pannud Andrew McChesney.

Taksojuht Byungeun Oh Lõuna-Koreas polnud kunagi kedagi Kristuse juurde juhtinud, kuigi oli aasta koguduses olnud, ning ta otsustas olukorda muuta.

Byungeun nägi paljusid kliente korduvalt ja hakkas looma sidemeid. Ta märkis üles reisijate mobiilinumbrid ja palus oma naisega koos nad einestada või külastas neid nende kodus.

Ühel hingamispäeva pärastlõunal külastasid Byungeun ja ta naine Mihyun Yun ühe reisija kodu, kelle nimeks oli härra Choi. Nad vestlesid natuke ja Byungeun kutsus mehe lõunat sööma. Majast lahkudes osutas härra Choi naabruses olevale väikesele kirikule ja ütles, et kunagi käis ta seal Jumalat teenimas.

Byungeun nägi võimalust oma usust rääkida.

„Meil on väga ilus kirik,“ ütles ta. „Kas tahaksite seda külastada?“

Härra Choi andis nõusoleku seda kirikut Chuncheonis külastada.

Byungeun sõitis kohalikku restorani. Selle adventistist omanik väljendas heameelt, et härra Choi kavatses kirikusse tulla, ja teatas, et tatranuudlitest eine oli maja poolt. Selline lahkus üllatas härra Choid ja kinnitas tema otsust kirikut külastada.

Pärast esimest hingamispäeva tuli härra Choi kirikusse igal nädalal ja ta ristiti.

Byungeun oli võitnud oma esimese hinge Kristusele ja ta ei kavatsenud peatuda.

Ühel päeval sõites nägi ta eakat meest oma majast väljumas. Byungeun oli seda meest varem näinud ja peatus, et teda tervitada.

„Ma pidin just takso kutsuma,“ ütles mees.

Byungeun pakkus mehele võimaluse ta sihtkohta viia. Sõidu ajal sai ta teada, et mehe nimi on härra Park, ja otsustas teda samal õhtul kodus külastada.

Byungeun ja ta naine tulid külla väikeste kingitustega, härra Park juhatas nad elutuppa ja tutvustas neid oma naisele Chunja Anile. Byungeun sai teada, et naisel oli probleem. Ta ei saanud pühapäeviti oma kirikus jumalateenistustel käia, sest ta töötas kuus päeva nädalas, nii et ainult laupäev oli vaba.

„Meie käime kirikus laupäeval,“ ütles Byungeun. „Miks te ei võiks koos meiega tulla?“

Varsti see naine risiti.

Kaks aastat on Byungeun juhtinud inimesi Kristuse juurde. Ta on veendunud, et kui tema, 58aastane taksojuht, seda teha saab, siis saab seda teha igaüks.

„Vähendage oma tööd nii palju, et saate teha Jumala tööd,“ ütles ta. „Tehke oma elu lihtsamaks ja täitke see siis rõõmuga inimhingede kohtamise üle.“

